

Извештај о одрживом развоју 2018.



NIS
GAZPROM NEFT

БУДУЋНОСТ
НА ДЕЛУ

дници заједно

према ресурсима

Наш дом је Србија

Иновативни у технологијам

Одлучни да оснажимо младе

Освајамо велике снове

Ми смо покретачи

2018

**Извештај
о одрживом
развоју**

Уводна реч	4
Профил компаније	8
НИС Група	9
Награде и признања	9
Мисија, визија и вредности	10
О извештају и принципима извештавања	12
Матрица материјалности	12
Дијалог са заинтересованим странама	15
Одговорност у пословању	18
Циљеви одрживог развоја	20
3 Добро здравље	22
4 Квалитетно образовање	26
5 Родна равноправност	30
6 Чиста вода и санитарни услови	34
7 Доступна и обновљива енергија	38
8 Достојанствен рад и економски раст	42
9 Индустрија, иновације и инфраструктура	46
11 Одрживи градови и заједнице	50
12 Одговорна потрошња и производња	54
13 Акција за климу	58
15 Живот на земљи	62
16 Мир, правда и снажне институције	66
ГРИ индикатори одрживог развоја	70
Општи индикатори	70
Специфични индикатори	72

Прилози	122
Мишљење ревизора	122
Речник	126
Контакти	128

Извештајем о одрживом развоју НИС-а представљено је пословање Компаније у 2018. години. Наш циљ остаје сигурно и стабилно снабдевање енергијом за потребе растуће популације, уз стварање дугорочне вредности за наше акционаре, запослене и заједницу у којој послујемо.

Приликом израде Извештаја поштован је светски стандард Глобалне иницијативе за извештавање GRI (Global reporting initiative), уз додатак за сектор нафте и гаса. Независна ревизорска кућа „Ernst & Young“ је извршила процену усаглашености Извештаја са GRI стандардом, као и тачност информација, наведених у Извештају. Извештај о одрживом развоју је сачињен на српском, енглеском и руском језику. У случају било каквих одступања, меродавна је верзија на српском језику.

Уводна реч



Кирил Тјурдењев

генерални директор

НИС а.д. Нови Сад

A handwritten signature in blue ink, reading "Kiril Tjurdenov".

Драги пријатељи,

Одрживи развој је темељ свих пословних процеса у НИС-у и доследно поштовање ових принципа значајно је допринело да у протеклој деценији остваримо резултате који су из основа трансформисали нашу Компанију и учинили је важним актером на регионалном енергетском тржишту. Што је још значајније, на тим принципима НИС заснива и свој даљи развој у сложеним околностима које диктира спољно окружење.

У развој наше Компаније смо током 2018. године уложили 41 милијарду динара, чак 55 одсто више него годину дана раније. Наши финансијски и пословни резултати сведоче да смо изабрали прави пут и да реализација развојних пројеката мора остати наш приоритет и у годинама пред нама.

„Одрживи развој је темељ свих пословних процеса у НИС-у“

Наш успех је заснован и на чињеници да за НИС темељ одрживог развоја, пре свега, чини брига о људима. Било да је реч о једнаким шансама за запослење у нашој компанији, равноправности полова, жељи да омогућимо нашим запосленима да се непрестано усавршавају и буду лидери у областима којима се баве. На исти начин, посвећени смо безбедности свих наших радника, извођача, посетилаца на локацијама НИС-а, као и читаве заједнице. Сматрамо да наши потрошачи с правом очекују да непрестано унапређујемо квалитет својих производа и услуга, и настојимо да изађемо у сусрет таквим потребама. Истовремено, желимо да допринесемо развоју заједнице у којој послујемо и останемо поуздани партнер у напорима да заједнички побољшамо живот свих наших суграђана.

Наше усмерење ка људским ресурсима као основи одрживог развоја и покретачкој енергији НИС-а од посебног је значаја сада, у времену сталних промена које од нас изискују да будемо све агилнији и флексибилнији. С једне стране, наша индустрија је суочена са повећаним енергетским потребама савременог друштва, док се са друге умножавају захтеви да та енергија буде произведена на начин који ће допринети заштити животне средине и успоравању климатских промена. Четврта индустријска револуција од нас тражи да брзо разумемо промене које се дешавају и употребимо нове технологије како бисмо били ефикаснији, бржи у доношењу одлука, способнији да предвидимо све веће потребе наших потрошача. Потребни су нам људи који ће разумети промене које се дешавају, стручњаци који ће бити у могућности да искористе дигиталну трансформацију НИС-а коју смо започели као

„У времену брзих и тешко предвидивих промена НИС пред собом има јасно трасиран пут којим треба да иде даље“

развојну шансу и донесу нове вредности нашој Компанији и друштву у целини.

Због тога улажемо значајне напоре да и сами допринесемо развоју таквих стручњака. Сарађујемо са 30 факултета и три стручна научна друштва у Србији и иностранству. Истовремено, настојимо да константно подстичемо професионални напредак наших запослених. У години за нама у развој знања, вештина и способности запослених уложено је 237 милиона динара и изведено је више од 2.000 обука. Програмима Корпоративног универзитета НИС-а присуствовао је до сада највећи број запослених – 2.500 наших колега.

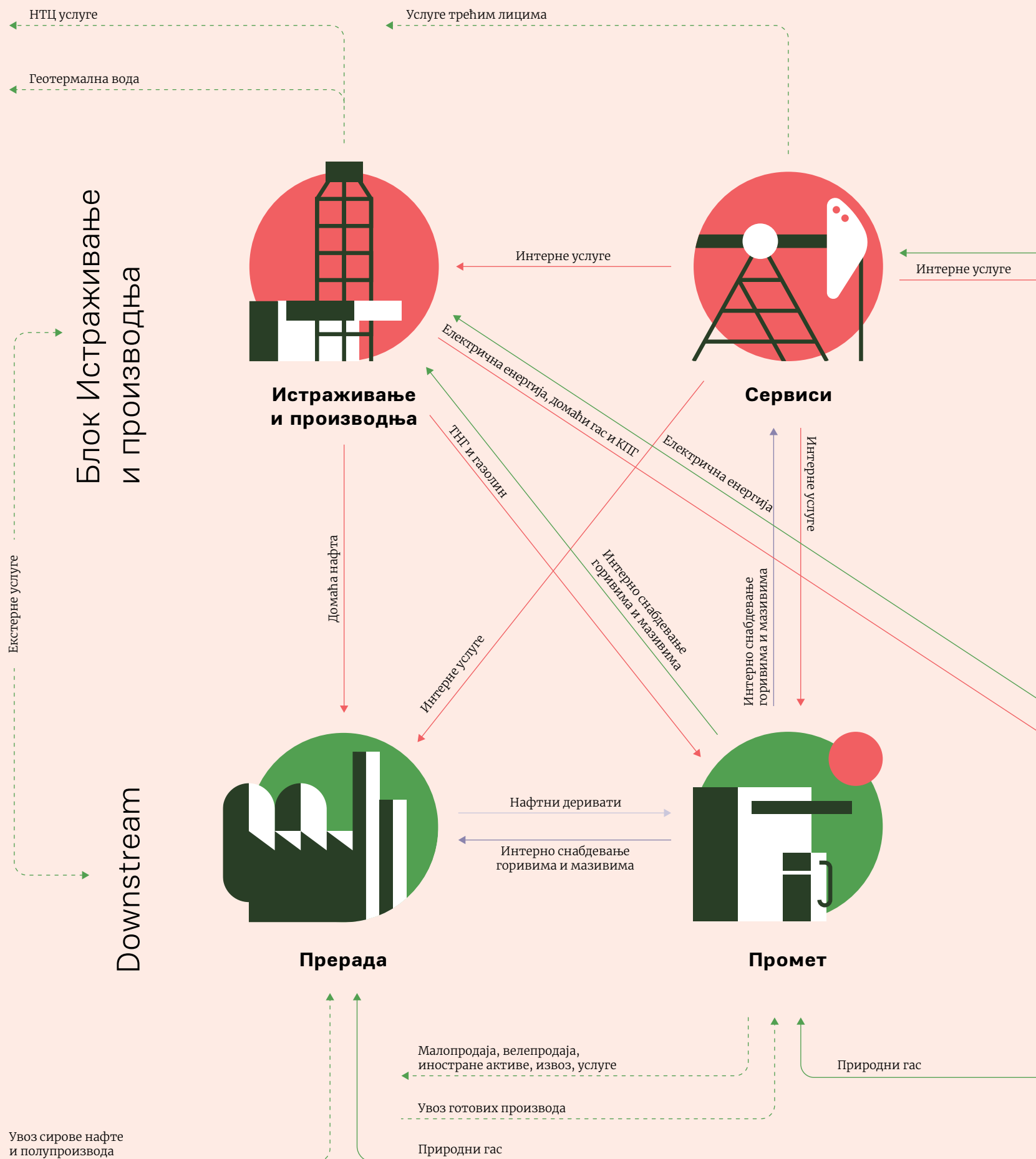
Значајну пажњу посвећујемо и природним ресурсима. У пројекте заштите животне средине у 2018. години уложили смо 320 милиона динара, а повећање безбедности на раду остаје наш

највећи приоритет и у годинама пред нама. Истовремено смо спровели и мере за повећање енергетске ефикасности технолошких процеса које су нам на крају године донеле ефекат од 522 милиона динара.

Са поносом истичемо да смо у 2018. години обележили и десет година сарадње са локалним заједницама широм Србије у оквиру нашег друштвено одговорног програма „Заједници заједно“. У претходној деценији у сарадњи са нашим партнерима реализовали смо више од 900 пројеката у које је уложено преко милијарду динара. Ако говоримо о конкретним резултатима, то су обновљене и савремено опремљене школе и учионице, реновиране лабораторије, улепшани вртићи и дечја игралишта, унапређена спортска инфраструктура, разноврснија културна и уметничка понуда. Сигуран сам да је пред нама још много заједничких успеха на добробит заједнице.

На крају бих желео да истакнем да НИС у наредним годинама очекује реализација великих инвестиционих пројеката, међу којима посебно место имају даља модернизација наших прерађивачких капацитета и изградња нових постројења за производњу електричне енергије: термоелектране-топлане у Панчеву и ветропарка у Пландишту. На овај начин НИС ће наставити са даљим развојем пословања, али су нам једнако важни и остали ефекти које планирамо да остваримо – унапређење заштите животне средине и производња електричне енергије помоћу гаса и ветра. На тај начин ћемо побољшати еколошку слику целе Србије и допринети испуњавању међународних обавеза наше земље у тој области. Истовремено, упослићемо нове младе стручњаке и дати им прилику да граде каријеру у својој држави.

У времену брзих и тешко предвидивих промена НИС пред собом има јасно трасиран пут којим треба да иде даље. Нашом Стратегијом развоја до 2025. године дефинисани су задаци које морамо да испунимо како бисмо наставили да стварамо нове вредности за наше акционаре, запослене и заједницу у којој послујемо. Принципи одрживог развоја који су дубоко уткани у наше пословне процесе – биће нам савезници у достизању ових амбициозних циљева.



НИС Група

НИС Група је један од највећих вертикално интегрисаних енергетских система у југоисточној Европи. Циљ НИС-а, који ангажује око 11.000 запослених, јесте да у изазовним макроекономским околностима обезбеди нове вредности за своје акционаре, запослене и заједницу у којој послује.

Основне делатности НИС Групе су истраживање, производња и прерада нафте и природног гаса, промет широког асортимана нафтних и гасних деривата, као и реализација пројеката у области петрохемије и енергетике. Основни капацитети НИС Групе су у Републици Србији, док су зависна друштва и представништва отворена у неколико земаља света.

Награде и признања:

Награда „Капетан Миша Анастасијевић” за најбољу компанију у Србији

Награда "Најбоље из Србије" за најбољи корпоративни бренд у категорији "Производна добра и пословне услуге"

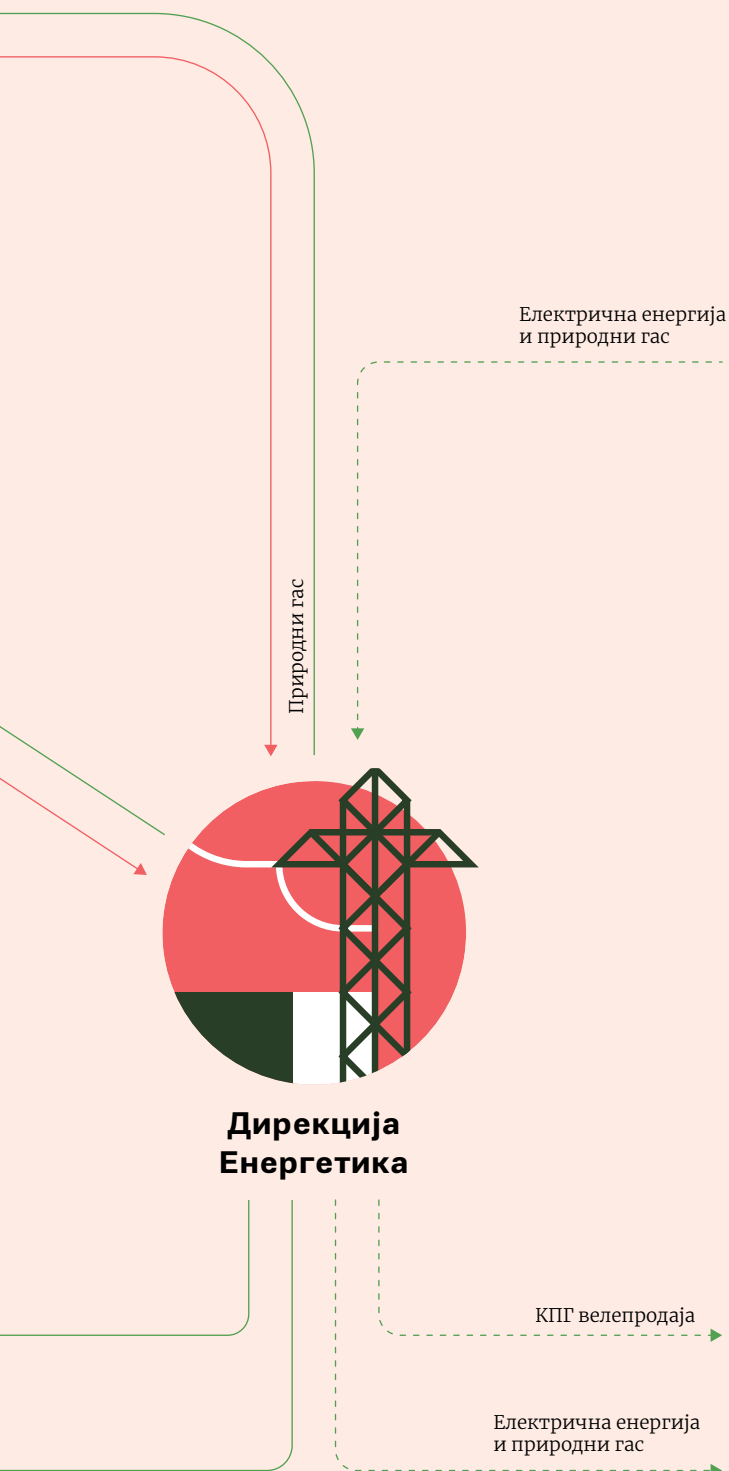
Награда "Corporate Superbrands" – прво место у категорији Енергетика

Златна Плакета Београдске берзе за најбоље односе са инвеститорима

Награда за друштвено одговорно пословање од градске администрације града Орадеа, Румунија и агенције за локални развој НИС Петролу у Румунији

Награда за најбољу кампању за безбедну вожњу НИС Петрола у Бугарској

Награда за платну картицу "Са нама на путу" као најиновативнији производ у сегменту банкарских картица за 2018. годину



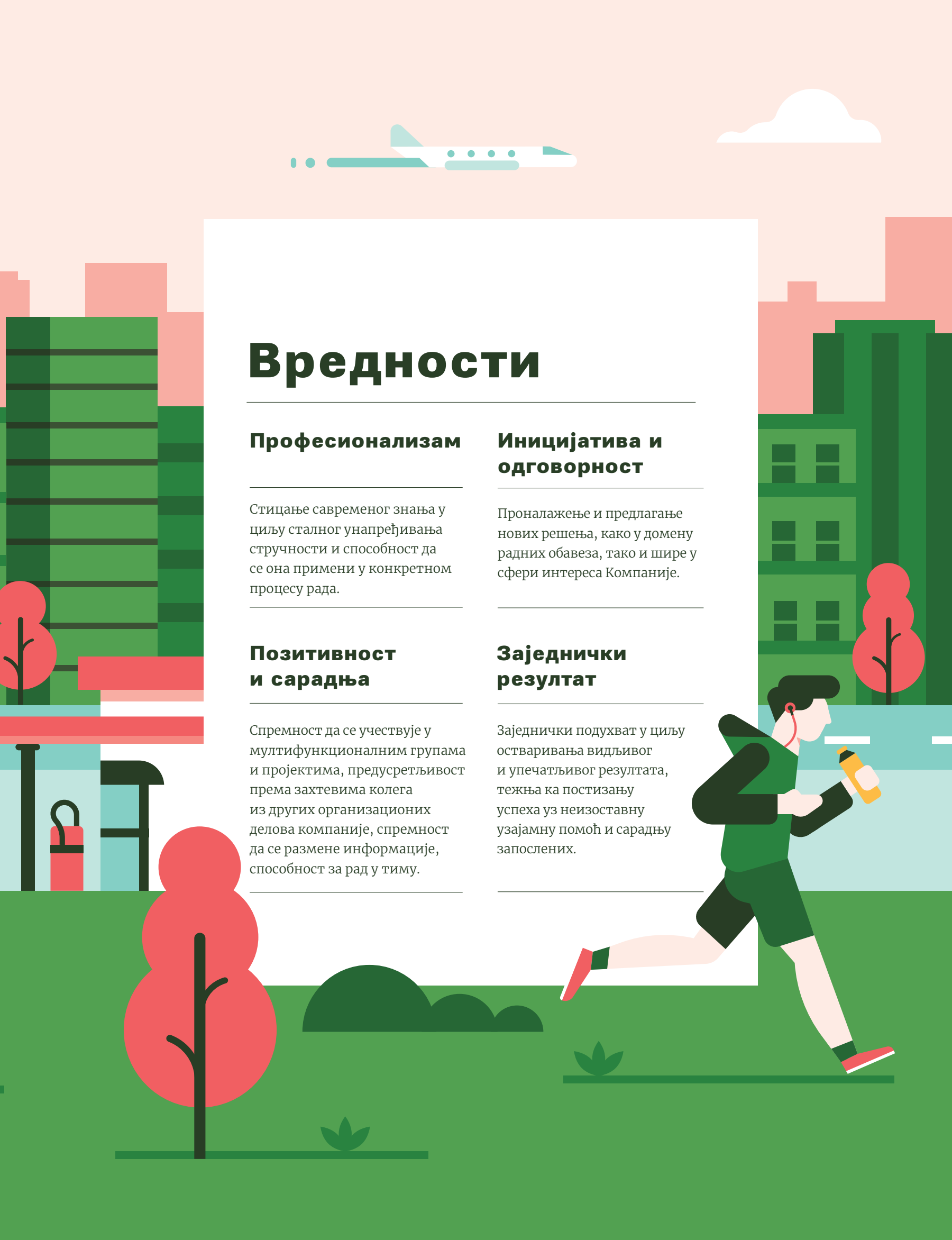


Мисија

Одговорно користећи природне ресурсе и савремене технологије, пружити људима балканског региона енергију за кретање ка бољем.

Визија

НИС ће бити признати лидер балканског региона у свом ресору, по динамици одрживог развоја и повећања ефикасности, испољавајући висок ниво друштвене и еколошке одговорности, као и савремене стандарде услуживања купаца.



Вредности

Професионализам

Стицање савременог знања у циљу сталног унапређивања стручности и способност да се она примени у конкретном процесу рада.

Иницијатива и одговорност

Проналажење и предлагање нових решења, како у домену радних обавеза, тако и шире у сфери интереса Компаније.

Позитивност и сарадња

Спремност да се учествује у мултифункционалним групама и пројектима, предусретљивост према захтевима колега из других организационих делова компаније, спремност да се размене информације, способност за рад у тиму.

Заједнички резултат

Заједнички подухват у циљу остваривања видљивог и упечатљивог резултата, тежња ка постизању успеха уз неизоставну узајамну помоћ и сарадњу запослених.

О Извештају и принципима извештавања

Матрица материјалности

Активни дијалог Компаније са заинтересованим странама остаје приоритет, уз редовно сагледавање питања која су од кључног значаја за обе стране. Извештај обухвата и додатне индикаторе који су битни за пословање НИС-а и заинтересованих страна, а који превазилазе захтеве за основни ниво извештавања према GRI стандардима извештавања.

Ревизија матрице материјалности се врши на двогодишњем нивоу кроз структурирани процес у који су укључене кључне заинтересоване стране. Периодична ревизија за циљ има да обезбеди да дефинисана питања са сигурношћу представљају најважније тачке за пословање и будућност Компаније.

Фокус овог извештаја су изазови у НИС-овом пословању током 2018. године и сва кључна питања везана за пословање, из угла Компаније и свих заинтересованих страна, која су дефинисана у матрици материјалности.

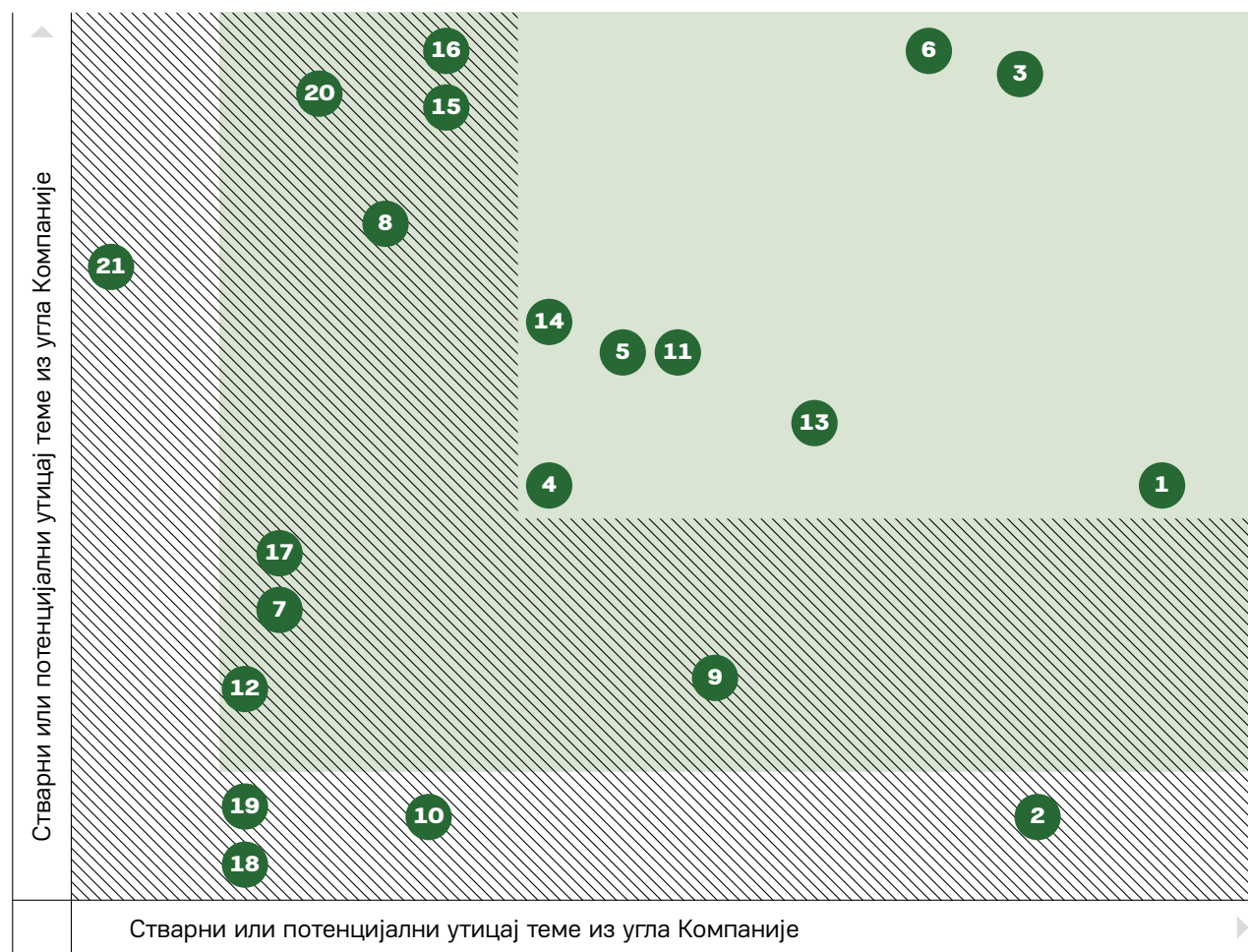
Као основ за припрему и израду Извештаја коришћена су следећа методолошка правила и принципи GRI стандарда:

Материјалност

Извештајем су обухваћене теме које су важне за пословање Компаније и суштински могу утицати на процену и одлуке органа управљања и заинтересованих страна. Као основа за израду матрице материјалности коришћени су резултати истраживања спроведени у форми интервјуа са свим заинтересованим странама, затим теме обухваћене извештајима о одрживом развоју других међународних нафтних и гасних компанија, као и теме значајне за заинтересоване стране, а препоручене кроз GRI смернице.

Укљученост

Један од циљева извештавања о одрживом развоју јесте да се, стварањем услова за ефикасан дијалог са свим заинтересованим странама, унапреде међусобни односи и подигне општи ниво задовољства пословањем НИС-а. Комуникација са заинтересованим странама одвија се свакодневно и описана је у поглављу „Дијалог са заинтересованим странама“.



ТЕМА	ЦИЉ*	ТЕМА	ЦИЉ*
1 Акцидентне ситуације	6, 15	12 Правна питања	8, 16
2 Економски показатељи	8, 13, 16	13 Резерве нафте и гаса	
3 Емисије у ваздух	12	14 Улагање и утицај на локалну заједницу	9, 11
4 Заштита и безбедност на радном месту	3, 8	15 Управљање водом	6, 12
5 Заштита и ремедијација земљишта	15	16 Управљање отпадом	6, 12
6 Квалитет производа	12	17 Управљање потрошњом енергије	7
7 Коришћени материјали	8	18 Управљање техничким средствима	3
8 Обновљиви извори енергије	7	19 Управљање транспортом	
9 Однос према запосленима	5, 8	20 Утицај на биодиверзитет и екосистем	15
10 Односи са добављачима	12, 16	21 Сарадња са образовним институцијама	4
11 Односи са потрошачима	16		

* Циљ одрживог развоја

Одрживост

Извештај садржи податке и активности НИС-а на територији Србије. Кроз Извештај су приказани планови, који представљају тежњу Компаније ка одрживом развоју.

Потпуност

Подаци који су представљени у Извештају одnose се на 2018. годину, а тамо где је то било могуће, приказани су и упоредни подаци за 2017. годину. Финансијски и економски показатељи пословања су преузети из консолидованог финансијског извештаја (извор: Годишњи извештај 2018, НИС).

У извештају су представљене активности НИС-а које се односе на кључна питања везана за пословање, дефинисана у матрици материјалности.

Равнотежа

Информације, садржане у Извештају за 2018. годину, указују на остварене резултате и достигнућа Компаније, као и на тешкоће са којима се НИС суочавао током године. Објективним приказивањем информација пружа се могућност за давање како позитивних, тако и негативних оцена.

Упоредивост

Извештај је припремљен у складу са методологијом извештавања према GRI стандардима, чиме се омогућава поређење са претходним извештајима о одрживом развоју НИС-а и извештајима других компанија у земљи и иностранству.

Тачност

НИС у свом извештавању настоји да квантитативне и квалитативне податке представи са највећом могућом тачношћу. Извештај наводи изворе и методологију прикупљања података, а финансијски и економски подаци се могу пронаћи у Годишњем извештају НИС-а за 2018. годину.

Благовременост

Извештај се објављује сваке године и заинтересованим странама пружа могућност да благовремено доносе одлуке везане за Компанију и њено пословање.

Јасноћа

Извештај је прилагођен свим заинтересованим странама, тако што је текст написан јасно и разумљиво. Специфичност делатности НИС-а отежава потпуну јасноћу текста, нарочито у делу о заштити животне средине. Појмови и скраћенице који могу да изазову недоумице објашњени су у Речнику.

Поузданост

Процену усаглашености Извештаја са GRI смерницама, као и тачност наведених информација потврдила је независна ревизорска кућа „Ernst & Young“ у Србији.

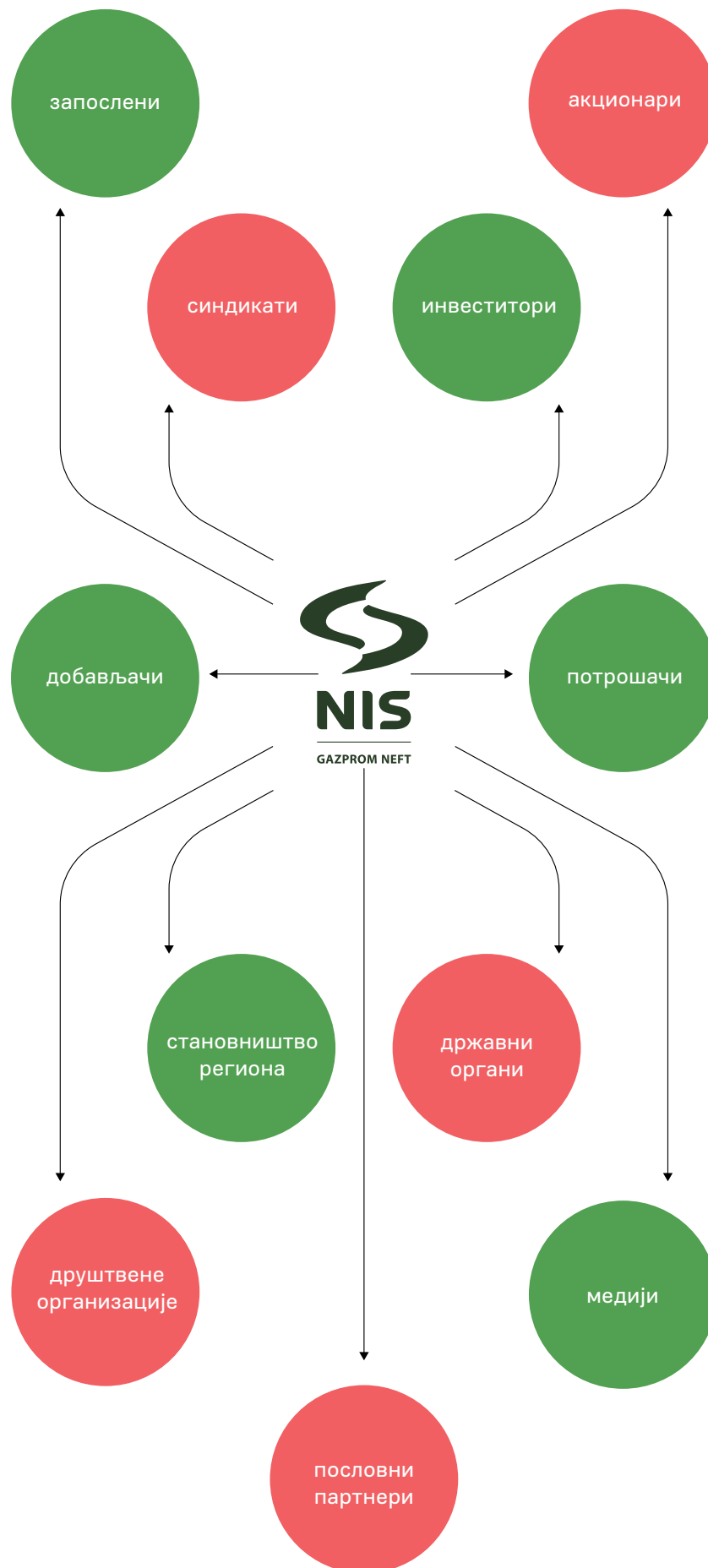
Дијалог са заинтересованим странама

Успешно пословање Компаније и њен стабилан и дугорочан раст у највећој мери зависе од ефикасног, одговорног и транспарентног корпоративног управљања. Једино таквим приступом у управљању могуће је стварање вредности за акционаре НИС-а, али и стицање поверења како домаћих и страних инвеститора, пословних партнера, тако и запослених и шире јавности.

Однос са акционарима, инвеститорима и свим другим заинтересованим странама НИС заснива на међусобном поверењу и двосмерној комуникацији. Такође, међу приоритетима НИС-а је да јавност о најважнијим пословним и друштвено-одговорним активностима Компаније буде информисана правовремено и транспарентно.

У свом пословању НИС инсистира на поштовању принципа одрживог развоја, одговорном односу према ресурсима, заштити животне средине и здравља људи, као и размени најбољих пракси са партнерима и сарадницима. Циљ нам је да у бизнис процесима применимо иновативне и модерне технологије које не доприносе само побољшању финансијских резултата, већ истовремено јачају нашу енергетску ефикасност и унапређују еколошку слику Србије. Поред тога, један од основних циљева НИС-а је да допринесе развоју заједнице у којој послује због чега једнаку пажњу посвећујемо друштвено-одговорним програмима које реализујемо у Србији и региону. Такав однос препознат је и у стручној јавности тако да је НИС добитник више признања у области корпоративног управљања и друштвене одговорности.

Приоритет Компаније у односима са пословним партнерима остаје поштовање Кодекса пословне етике* и транспарентност у пословању. Компанија настоји да уз олакшане процедуре оствари највише професионалне стандарде.



* Више информација о Кодексу пословне етике доступно је на интернет-страници: <https://www.nis.eu/o-nama/informacije-o-kompaniji/kodeks-poslovne-etike>

Чланство

НИС је члан више удружења и привредних комора у Србији и иностранству:

- Националног нафтног комитета Србије при Светском нафтном савету (WPC), од 2011. године,
- Савета страних инвеститора (FIC), од 2011. године,
- Привредне коморе Србије, од 1991. године,
- Америчке привредне коморе у Србији (AmCham Serbia), од 2014. године,
- Европског виртуелног института за интегрисано управљање ризицима (EU-VRI), од 2007. године,
- Нафтног комитета у Босни и Херцеговини, од 2016. године,
- Платформе за истраживање и иновације у Европској унији Vision 2020: The CrowdHelix Network, од 2017. године.

Односи са акционарима и инвеститорима

НИС примењује највише стандарде у погледу информисања, поштујући принципе равноправног третмана свих корисника информација и обезбеђивања да објављене информације буду на једнак и једноставан начин доступне свим заинтересованим лицима у најкраћем могућем периоду.

Посебна пажња се поклања неговању односа са инвеститорима и акционарима, омогућајући им да на лак и једнак начин приступе свим релевантним информацијама о пословању Компаније, правима акционара, али и о свим другим значајним питањима. За комуникацију са овом групом заинтересованих страна одговорни су:

- Сектор за послове са мањинским акционарима, servis.akcionara@nis.eu
- Посебан Позивни центар за мањинске акционаре, на броју (011) 22 000 55
- Служба за односе са инвеститорима, Investor.Relations@nis.rs
- Посебан одељак корпоративног сајта „Инвеститори“, на адреси ir.nis.eu

НИС у области информисања иде корак даље у односу на процес обавезног извештавања, тако

да Компанија редовно по завршетку сваког квартала организује презентације остварених резултата, на којима представници највишег нивоа менаџмента, у директној комуникацији са инвеститорима, детаљно анализирају пословање и остварене резултате. Поред тога, НИС узима учешће на инвеститорским конференцијама, а врата Компаније су увек отворена за оне који желе да добију више информација на индивидуалним састанцима. Сваке године организује се Дан инвеститора, који се одржава у просторијама Компаније и на коме се увек представљају важни и значајни пројекти.

Посебан део корпоративног сајта намењен инвеститорима и акционарима који садржи најновије презентације о оствареним резултатима, финансијске извештаје, извештаје ревизора, финансијски календар, али и друге презентације представља значајан извор информација за све заинтересоване стране (<https://ir.nis.eu>).

Квалитет односа са инвеститорима који НИС негује потврђен је наградом која је и ове године додељена Компанији. НИС је по шести пут добитник „Златне плакете“ Београдске берзе за најбоље односе с инвеститорима у 2018. години, а то вредно признање освојено је у конкуренцији 16 домаћих и регионалних компанија.

Корпоративни сајт

Корпоративни сајт НИС-а (www.nis.eu) један је од најбитнијих алата за правовремену и свеобухватну комуникацију Компаније са медијима и осталим заинтересованим странама. На екстерном сајту, који је модерно дизајниран и прилагођен коришћењу на свим уређајима, редовно се објављују најважније информације о активностима НИС-а и то на три језика: српском, руском и енглеском. Посетиоцима корпоративног веб сајта такође су доступне информације за инвеститоре, подаци о најважнијим развојним пројектима, могућностима развоја каријере у НИС-у, као и информације о отвореним тендерима и процедурама набавке. У жељи да се активности НИС Групе учине потпуно транспарентним и лако доступним јавности, на екстерном сајту налазе се електронске верзије годишњих извештаја и извештаја о одрживом развоју. Поред тога, на сајту је конципирана

и рубрика „Магазин“, у којој посетиоци имају могућност да прочитају стручне чланке о делатностима НИС-а.

Потрошачки сајтови

НИС на малопродајном тржишту Србије и региона наступа са два бренда – масовним брендом НИС Петрол и премијум брендом станица за снабдевање горивом GAZPROM Петрол.

Како би се потрошачи лакше упознали са пословањем и локацијама наших станица за снабдевање горивом, као и са производима, услугама и акцијама које их очекују на највећој малопродајној мрежи у Србији покренути су интернет сајтови www.nispetrol.rs и www.gazprom-petrol.rs.

Будући да је мрежа GAZPROM Петрол станица за снабдевање горивом, поред Србије, активна у још три државе региона (БиХ, Бугарској и Румунији) сајт те мреже је доступан у свим земљама пословања, на језицима тих држава, као и на енглеском језику. На овом сајту потрошачи, поред осталог, могу сазнати све о карактеристикама и предностима коришћења премијум G-Drive горива.

Развој бизниса у области уља и мазива од великог је значаја за Компанију, која је на том пољу један од лидера у региону. Константно унапређење квалитета производа и примена иновација омогућили су да бренд NISOTEC заузме водећу позицију на тржишту Србије и учини значајан регионални искорак. На сајту овог бренда – www.nisotec.rs потрошачи могу да се упознају са комплетним асортиманом NISOTEC производа, добију детаљне податке о уљима, мазивима и техничким течностима, као и савете о припреми возила за зимске услове. На истом месту су им доступни мапа продајних места, списак овлашћених дистрибутера и препоруке за избор одређених производа.

У Србији и другим земљама пословања НИС је наставио развој програма „Са нама на путу“, у циљу награђивања лојалности потрошача. На сајту www.sanamaiputu.rs потрошачи могу сазнати како да постану корисници овог програма и како да сакупљају и користе бонус поене, као и да се информишу о свим погодностима ове

картице. На сајту су доступне и информације о текућим акцијама. У прошлој години развијена је мобилна апликација „Са нама на путу“ уз помоћ које корисници могу у сваком тренутку да прате стање својих бонус поена. У сарадњи са Сбербанком развијена је платна картица „Са нама на путу“ која омогућава одложено плаћање до 45 дана.

Јазак вода је природна изворска вода из чувеног извора Јазак на Фрушкој гори. Сајт Јазак воде се налази на следећој адреси www.jazakvoda.rs.

Друштвене мреже

Присуство НИС-а на свим водећим друштвеним мрежама изузетно је важно за неговање двосмерне комуникације са потрошачима и осталим заинтересованим странама. НИС своје профиле има на друштвеним мрежама: Facebook, LinkedIn, Twitter, Youtube и Instagram. На овај начин, поред обавештавања о основним активностима, пратиоци профила Компаније могу да учествују у наградним активацијама, стекну увид у наше пословање из другачијег угла, упуте своје коментаре и препоруке, добију одговоре на питања о НИС-у и производима Компаније. У складу са модерним тенденцијама, НИС последњих година додатно унапређује своје присуство на Интернету, друштвеним мрежама и дигиталној сфери.

Потрошачи могу да комуницирају са Компанијом и бесплатним позивом на број позивног центра 08 0000 8888, као и слањем електронске поште на адресу office@nis.eu.

Интерна комуникација

Активан развој корпоративне културе и информисаност запослених су од кључне важности за достизање пословних циљева и унапређење пословања. Компанија користи различите канале информисања и велики број алата за промовисање кључних тема.

На развој корпоративне културе директно утиче отворена комуникација са запосленима о свим актуелним темама, од резултата пословања, планова развоја, развоја и обуке кадрова, заштите на раду, до социјалног пакета и других

бенефита за запослене. У ту сврху интерне комуникације НИС-а користе разноврсне канале информисања и велики број комуникационих алата међу којима су штампани и електронски корпоративни медији, као и инфотабле постављене на више од 400 локација у Србији које служе за информисање запослених на терену.

Поред тога, за потребе информисања запослених у Србији и региону, у НИС-у се користе штампани корпоративни медији, као што су месечни и квартални часописи на српском и енглеском језику, специјални додаци који се штампају уз часописе и друге публикације.

У овом процесу веома је важна и двосмерна комуникација између руководиоца и запослених, у виду догађаја попут Корпоративног форума и Директних дијалога у Блоковима. Директна питања руководству запослени могу да поставе и кроз рубрику „Питања руководству“ на интранет Порталу.

СОС линија

Кључну улогу у повратној вези заузима СОС линија путем које запослени могу да се консултују у вези са етичким нормама Компаније, као и да пријаве противзаконите или неетичке радње, односно радње које представљају кршење одредби Кодекса пословне етике.

У циљу објективног и правовременог решавања пријава, све случајеве проверава координатор за примену Кодекса корпоративне етике, као независни орган. Поред тога, одлуку о постојању кршења корпоративног кодекса, као и о мерама за отклањање последица и превенцију понављања сличних ситуација доноси Савет за корпоративну културу и етику, у чијем саставу се налазе представници различитих организационих делова компаније.

СОС линију је могуће контактирати путем броја телефона 021/481 5005 као и електронском поштом на soslinija@nis.eu. Поред тога, уведене су и посебна телефонска линија и адреса електронске поште за пријаву случајева корупције у Компанији (телефон: 064/888 5888, адреса електронске поште: dkz.ia@nis.eu).

У току 2018. године било је пет поднетих и процесуираних случајева у Компанији, пријављених путем СОС линије.

Одговорност у пословању

Одговорност је једно од основних начела у пословању НИС-а. О томе сведочи и чињеница да су принципи одрживог развоја уткани у темеље свих бизнис процеса компаније. Одговорност НИС-а, као једне од водећих компанија у Србији, није оличена само у жељи да се непрестаним развојем стварају нове вредности за запослене и акционаре, већ и у настојањима да се константно доприноси унапређењу заштите животне средине и безбедности на раду, побољшању пословне климе у нашој земљи, као и развоју заједнице у којој је НИС присутан.

У 2018. години НИС је у даљи развој инвестирао чак 41 милијарду динара, док је од 2009. године, од када је Гаспром њефт постао већински акционар, у НИС уложено око три милијарде евра. Овим инвестицијама НИС је постао једна од водећих компанија у Србији, која својим пословним активностима подстиче привредни развој Србије, као и један од највећих домаћих извозника. Поред тога, Компанија је водећи буџетски уплатилац у Србији, а укупне обавезе НИС Групе по основу пореза и других јавних прихода у 2018. години износиле су готово 193 милијарде динара. Такође, један од циљева НИС-а је да допринесе развоју пословне заједнице у Србији, било да је реч о строгим прописима којих морају да се придржавају сви НИС-ови добављачи и подизвођачи, било да је реч о размени најбољих пракси и искустава са партнерима.

Важно је истаћи да за НИС нису важни само пословни успеси, већ и да их оствари на начин који доприноси заједници и заштити природе. У пројекте заштите животне средине у 2018. години уложено је 320 милиона динара, а сви водећи инвестициони пројекти Компаније попут Дубоке прераде, термоелектране-топлане (ТЕ-ТО) Панчево и ветропарка Пландиште доносе, поред бизнис ефеката, и значајне еколошке бенефите. Приоритет НИС-а и у наредним годинама биће да тржиште Балкана снабдева енергијом добијеном на еколошки начин, који ће допринети очувању ресурса, смањењу емисије гасова



са ефектом стаклене баште и расту могућности будућих генерација да остваре своје циљеве.

За НИС је од посебне важности однос према људским ресурсима. Када је реч о запосленима, компанија непрестано улаже у њихов развој, желећи да им омогући да буду у потпуности спремни да одговоре на захтеве савременог пословања. У развој вештина и способности запослених у 2018. години Компанија је инвестирала 237 милиона динара. Поред тога, ради побољшања ефикасности рада, НИС наставља са унапређењем система награђивања и обезбеђивањем услова који ће допринети томе да остане један од најатрактивнијих послодаваца у региону.

Истовремено, за НИС је од посебне важности одговорност према заједници у којој послује. Жеља да се допринесе општем развоју и бољитку грађана широм Србије основна је карактеристика друштвено одговорних активности Компаније у које је током 2018. године уложено око 408 милиона динара. НИС је у години за нама обележио и значајан јубилеј – 10 година успешне сарадње са локалним заједницама у нашој земљи кроз програм „Заједници заједно“. У оквиру овог програма у последњој деценији инвестирано је више од милијарду динара у различите пројекте који су допринели развоју локалних заједница. Своју одговорност НИС ће наставити да исказује и у наредном периоду, а од посебне је важности чињеница да се број партнера НИС-а додатно шири и расте, те да су у центру друштвене одговорности Компаније млади људи, као носиоци будућег развоја целе Србије.

Циљеви одрживог развоја

Циљеви одрживог развоја представљају универзални позив за спровођење активности које ће зауставити сиромаштво, омогућити заштиту планете и обезбедити да сви људи уживају мир и просперитет.

Ових 17 циљева се заснива на успесима Миленијумских циљева развоја, који поред дефинисаних приоритета укључују и нове области, као што су климатске промене, економска неједнакост, иновације, одржива потрошња, мир и правда. Циљеви су међусобно повезани, тако да често кључ успеха једног подразумева решавање питања повезаних са другим циљем.

Циљеви су дефинисани у духу партнерства и прагматизма, како би се сада направили прави избори за побољшање живота, на одржив начин за будуће генерације. Они пружају јасне смернице и циљеве за све земље, да складу са својим сопственим приоритетима и изазовима усвоје правац деловања. Циљеви се суочавају са основним узроцима сиромаштва и уједињују нас како би направили позитивне промене за људе и планету. Циљеви нам пружају заједнички план и агенду за решавање неких изазова који су претња нашем свету, као што су сиромаштво, климатске промене и сукоби.

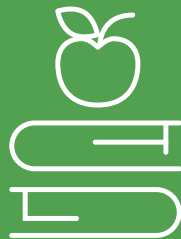


ЦИЉЕВИ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

03 Добро
здравље



04 Квалитетно
образовање



05 Родна
равноправност



06 Чиста вода и
санитарни
услови



07 Доступна и
обновљива
енергија



08 Достојанствен
рад и економски
раст



09 Индустрија,
иновације и
инфраструктура



11 Одрживи
градови и
заједнице



12 Одговорна
потрошња и
производња



13 Акција за климу



15 Живот на
земљи



16 Мир, правда
и снажне
институције



3

Добро здравље

**Обезбедити здрав живот и промовисати
благостање за све**

Брига о здрављу запослених, развој корпоративног спорта и промоција здравог начина живота, остају стратешка опредељења Компаније. Током 2018. године више од 2.000 запослених рекреативно је тренирало у 14 градова широм Србије, док је више од 250 запослених представљало Компанију на различитим такмичењима и освојило више од 100 награда и признања за остварене резултате у 11 спортских дисциплина.





Брига о здрављу запослених, као и промоција здравог начина живота, спадају међу стратешке циљеве Компаније.

Брига о здрављу запослених, пре свега едукација на пољу превенције и раног откривања болести, као и промоција здравог начина живота, спадају међу стратешке циљеве Компаније када је реч о људским ресурсима. У складу са примерима најбоље праксе и препорукама релевантних организација, превентивна здравствена заштита је основа система управљања заштитом здравља запослених у НИС-у. Ради заштите и унапређивања физичког и менталног здравља, спречавања повреда на раду, као и промовисања здравог начина живота, спроводе се следеће активности:

- Организација лекарских прегледа запослених
- Праћење, анализа и идентификовање мера за побољшање здравственог стања и добробити запослених

- Контрола, превенција и спречавање алкохолизма и наркоманије на радном месту
- Организација обука за пружање прве помоћи, указивање хитне помоћи лицима повређеним и оболелим у процесу рада, као и хитна медицинска евакуација
- Превенција пушења
- Кампање подизања свести и друге здравствено образовне активности

Компанија самостално или у сарадњи са Министарством здравља, Управом за безбедност и здравље на раду, као и Управом за безбедност саобраћаја Републике Србије, на различите начине утиче на подизање свести код запослених везано за значај заштите здравља, и то путем обавезних корпоративних обука, семинара, изградом брошура, инфо-плаката, филмова, као и другим каналима комуникације.

У Компанији се спроводи едукација запослених о одржавању здравља у различитим животним добрима, упознавање са савременим начинима исхране, као и едукација у вези са раним откривањем промена и канцерогеним обољењима. Такође, Компанија организује предавања и радионице на тему менталног здравља у циљу превенције утицаја стреса на здравље.

У октобру 2018. године у НИС-у је први пут одржана Недеља здравља и обележен Дан зелене јабуке, симбола здравог живота. Током те недеље у сарадњи са локалним домовима здравља и приватним здравственим установама одржани су мини систематски прегледи за запослене, контрола тежине као превенција гојазности, контрола шећера у крви и крвног притиска, тематска предавања о здравој и избалансираној исхрани, предавање о самопрегледу дојке као важном фактору превенције рака дојке. Уз сваки оброк у ресторанима Компаније запослени су добијали зелену јабуку, као симбол здравог живота и здраве исхране.

Како би се подигла свест о потреби здравог начина живота током 2018. године спроведен је и низ кампања:

- Циклус предавања о здравој и избалансираној исхрани:
 - „Добре и лоше масноће“

- „Истина о холестеролу“
- „Како препознати отрове на тањиру“
- „Исхрана за дуг живот“
- „Да ли нам заиста недостају протеини?“
- Предавање о неопходности физичке активности „Корак до здравља“
- Циклус од два предавања „Како победити висок крвни притисак“

У току 2018. године по трећи пут су одржани семинари за одвикавање од пушења по методи Алана Кара „Лак начин да оставите пушење“. Развој корпоративног спорта заузима изузетно важно место у оквиру HSE Политике НИС-а и запосленима пружа подршку како за рекреативно бављење спортом тако и за учешће у такмичарским активностима. Током 2018. године више од

2.000 запослених рекреативно је тренирало у 14 градова широм Србије у циљу јачања физичке форме, док је више од 250 запослених представљало Компанију на локалним и регионалним спортским догађајима, као и на међународним спортским корпоративним дешавањима Гаспром њефт породице у Киргизији и Русији. Такмичари НИС-а освојили су више од 100 награда и признања за остварене спортске резултате у 11 различитих спортских дисциплина.

Треба напоменути да је крајем године у Србији први пут одржан састанак свих руководилаца фамилије компанија Гаспром њефт уз присуство више од 20 учесника у циљу даљег развоја корпоративног спорта са фокусом на унапређење здравља и мотивације запослених.

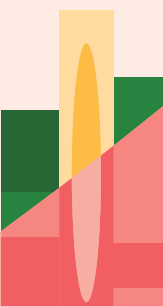
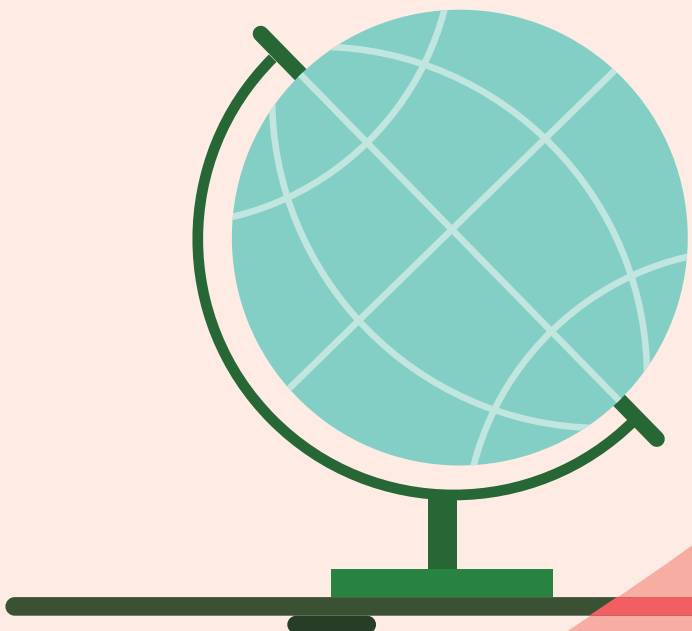
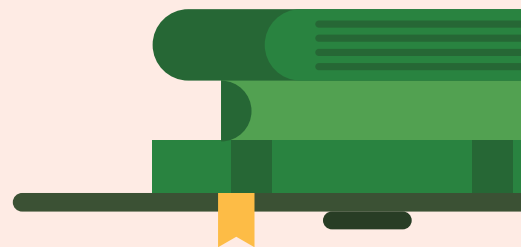
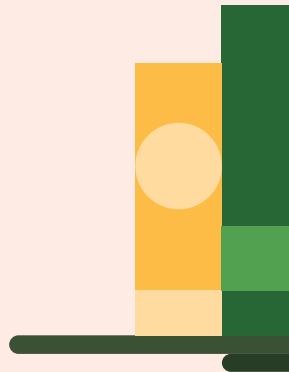


4

Квалитетно образовање

Обезбедити инклузивно и квалитетно
образовање и промовисати могућности
целоживотног учења за све

Улагања у унапређење квалитета образовања у Србији и подршку младим људима да у потпуности остваре своје потенцијале НИС види као најбољу инвестицију у будућност и важан предуслов за даљи развој Компаније и заједнице у којој послује.





Кроз корпоративни програм „Енергија знања“ НИС већ седму годину улаже у будућност и образовање нових квалитетних кадрова за потребе Компаније путем стипендирања најбољих студената у Србији и иностранству и континуиране сарадње са образовним институцијама и научним друштвима у Србији.

Настављена је стратешка сарадња са високообразовним институцијама у Србији – Економским факултетом у Суботици УНС, Универзитетом у Београду, Универзитетом у Новом Саду, Географским факултетом УБ, Технолошко-металуршким факултетом УБ, Техничким факултетом „Михајло Пупин“ Зрењанин и Педагошким факултетом у Сомбору.

У домену средњошколског образовања настављена је сарадња са Техничком школом у Зрењанину, у којој је у 2018. години реализована стручна пракса за 55 ученика са смера „Руководилац постројењима за добијање нафте и гаса“ у Тренинг центру у Зрењанину и на нафтним, гасним и нафтно-гасним пољима. Деветоро ученика друге генерације образовног профила „Руководилац постројењима за добијање нафте и гаса“ током 2018. запослено је у Компанији.

У 2018. години, у Техничкој школи „23. мај“ у Панчеву, у сарадњи са Министарством просвете, науке и технолошког развоја и Заводом за унапређење образовања и васпитања, акредитован је нови образовни профил „Техничар за прераду нафте и гаса“ за потребе Рафинерије

нафте Панчево. У школској 2018/2019. години уписана је прва генерација од 30 ученика. Такође, опремљена је паметна учионица и отворена нова еколошка лабораторија.

У оквиру Меморандума о сарадњи са Машинском школом у Панчеву и Електротехничком школом „Никола Тесла“ допуњени су и прилагођени наставни програми и опремљени нови НИС кабинети у циљу побољшања услова за школовање кадрова за потребе Рафинерије нафте Панчево.

У циљу популаризације природних наука, у сарадњи са Српским хемијском друштвом, Друштвом физичара Србије и Друштвом математичара Србије, подржана је организација три српске олимпијаде знања из природних наука, као и одлазак талентованих средњошколаца на међународне олимпијаде. На престижним међународним такмичењима српски тимови су освојили укупно 13 медаља. Компанија НИС је шести пут подржала организацију НИС олимпијаде из руског језика и тако активно наставила да подржава популаризацију руског језика и културе. На шестој НИС олимпијади из руског језика учествовало је 1.470 учесника из Србије, Црне Горе и Републике Српске из 138 школа и факултета.

Настављена је подршка реализацији двојезичне наставе у ОШ „Јован Поповић“ у Новом Саду, Алексиначкој гимназији и новосадској Гимназији „Јован Јовановић Змај“. У 2018/2019. школској години започето је одржавање наставе српског језика у Руској школи при Амбасади Руске Федерације у Београду у сарадњи са Филолошким факултетом Универзитета у Београду. У циљу стручног усавршавања и сертификације педагошког кадра за руски језик, НИС је наставио дугогодишњу сарадњу са РЦНК „Руски дом“ и Педагошким факултетом у Сомбору Универзитета у Новом Саду. У 2018. години отворена је НИС учионица за руски језик у Гимназији Пирот. У оквиру сарадње са Факултетом политичких наука Универзитета у Београду, на факултету је отворен Центар за руске студије.

У оквиру реализације обука и курсева за запослене појачана је сарадња у размени актуелних знања са партнерским факултетима. Тако су организоване стручне обуке и предавања за

запослене у Блоку Сервиси и Блоку Истраживање и производња у сарадњи са Машинским факултетом Универзитета у Београду и Факултетом техничких наука Универзитета у Новом Саду, а реализовано је и неколико гостујућих предавања НИС-ових стручњака на Рударско-геолошком факултету УБ, Техничком факултету „Михајло Пупин“ и Технолошком факултету УНС. У сарадњи са Технолошким факултетом организовано је предавање професора Гришина, шефа Катедре за хемију нафте са Универзитета „Лобачевски“ у Нижњем Новгороду.

У 2018. години, генерални директор НИС-а Кирил Тјурдењев одржао је предавања на Универзитету МГИМО у Москви, као и на престижном Judge Business School на Универзитету у Кембриџу на тему „Управљање и лидерство у четвртој индустријској револуцији - изазови и могућности“.

У циљу допуне наставног програма, као и повезивања сектора образовања и привреде, НИС је организовао бројне студентске стручне праксе и теренске посете НИС-у, у оквиру којих су студенти из земље и иностранства имали прилику да се упознају са бизнис процесима Компаније.

У 2017/2018. школској години НИС је стипендирао 41 студента који се школују на факултетима Универзитета у Београду и Новом Саду и на универзитетима за нафту и гас у Русији, а у 2018/2019. школској години закључено је 12 нових уговора о стипендирању. У 2018. години запослено 17 НИС стипендиста са факултета у Србији и стипендиста који су се школовали на факултетима у Русији.

Током 2018. године програм „Енергија знања“ је активно учествовао на бројним конференцијама и семинарима који су се бавили питањем дуалног образовања и улагања у образовање у Србији уз подршку Министарства просвете, науке и технолошког развоја.



5

Родна равноправност

Постићи родну равноправност и
оснаживати жене и девојчице

Унапредити родну равноправност
и положај жена и мушкараца у
Републици Србији, допринети повећању
улоге жена у пословном одлучивању
и друштву уопште

НИС у свом пословању обезбеђује амбијент у коме сваки запослени може у пуној мери да искаже свој потенцијал и настоји да спречи и санкционише свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање према запосленима, кандидатима, пословним партнерима, добављачима, клијентима и осталим трећим лицима са којима Компанија пословно сарађује.





Усклађеност стратегије компаније и њене корпоративне културе један је од основних услова за успех, али и један од већих изазова са којима се суочавају компаније широм света.

НИС у свом пословању обезбеђује амбијент у коме сви запослени могу у пуној мери да искажу свој потенцијал и настоји да спречи свако неоправдано прављење разлике или неједнако поступање према запосленима, кандидатима, пословним партнерима, добављачима, клијентима и осталим трећим лицима са којима Компанија пословно сарађује.

Све пословне активности у НИС-у спроводе се без обзира на расу, боју коже, порекло, држављанство, националну припадност или етничко порекло, језик, верска или политичка убеђења, пол, родни идентитет, сексуалну оријентацију, имовинско стање, рођење, генетске особености, здравствено стање, инвалидитет, брачни и породични статус, осуђиваност, старосну доб, изглед, чланство у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним, односно претпостављеним личним својствима. Поштовање високих стандарда корпоративне одговорности и посвећеност принципима пословне етике, законитог понашања и поштовања људских и радних права остају приоритет у пословању Компаније. Инсистира се на примени високих стандарда за правично и безбедно радно окружење за све запослене, као и све оне са којима НИС послује. Компанија настоји да обезбеди радно окружење у коме се безусловно поштују људска права загарантована Уставом Републике Србије, потврђена међународним уговорима и законима којима се уређује област забране дискриминације и равноправности,

као и права запослених гарантована Законом о раду, Колективним уговором и интерним актима Компаније, а све у складу са одредбама Декларације УН о људским правима и Декларације МОР о основним принципима и правима на раду.

У циљу спречавања дискриминације у области радних и људских права, НИС изражава посебну спремност и посвећеност да:

- обезбеди једнаке могућности за заснивање радног односа свим кандидатима и кандидаткињама који конкуришу за посао;
- пријаве кандидата за посао разматра и оцењује без обзира на лична својства кандидата и кандидаткиња и цени искључиво компетенције у вези са захтевима конкретних послова;
- у огласима за посао истиче само оне потребне квалификације и особине кандидата и кандидаткиња које су у непосредној вези са обављањем радних задатака конкретног радног места;
- у огласима за посао које објављује, када је то пригодно, посебно мотивише кандидате и кандидаткиње из посебно осетљивих група;
- у огласима за посао користи родно осетљив/неутралан језик и
- објављује огласе за посао у различитим приступачним форматима и на местима где их могу видети различите групе кандидата и кандидаткиња.

Компанија је у 2018. години покренула око 30 иницијатива чији је циљ унапређење искуства кандидата током селекције, како и самих процедура у процесу селекције. НИС је једна од 1.800 компанија у свету потписница седам принципа Уједињених нација за оснаживање жена.

У намери да се обезбеди ефикасно остваривање права на правичне услове рада, НИС се обавезао да сваки запослени буде у писаној форми обавештен о свом радно-правном статусу. У том смислу извршена је усклађеност са законским и подзаконским актима и пословним стандардима у погледу радног времена, одмора, зарада, бенефиција и сл. Систем управљања зарадама уређен је по принципу интерне праведности и екстерне конкурент-

ности и усклађен са међународном методологијом процене радних места, односно послова, чиме се могућност дискриминације запослених свела на минимум. НИС подржава слободу синдикалног удруживања запослених и колективног преговарања и такође сарађује са репрезентативним синдикатом.

У случају да постоји сумња да се над запосленим врши дискриминација, запослени може

да се обрати линијском руководиоцу, HR бизнис партнеру организационог дела коме припада или путем СОС линије (soslinija@nis.eu) и да достави све релевантне доказе који потенцијално указују на постојање дискриминације. Након прикупљања, документација се прослеђује тиму за радно право, која након провере информише надлежне о основаности пријаве и о предузимању даљих активности уколико је пријава основана.



6

Чиста вода и санитарни услови

**Обезбедити приступ пијаћој води и добре
санитарне услове за све**

НИС-ов однос према животној и радној средини најбоље се огледа у одговорном и рационалном коришћењу воде из најмање осетљивих водозахвата уз стално унапређивање пречишћавања отпадних вода.





Одговоран однос према водним ресурсима један је од приоритета Компаније у смислу заштите животне средине и коришћења и оптерећења природних ресурса. Коришћење водних ресурса предуслов је за производно-технолошке процесе (производња паре, функционисање расхладних система), обезбеђење противпожарне заштите, флаширање воде за пиће, као и за санитарне потребе.

НИС-ов однос према животној и радној средини најбоље се огледа у одговорном и рационалном коришћењу воде из најмање осетљивих водозахвата за потребе производње и прераде, за обезбеђивање воде за заштиту од пожара, испитивање непропусности резервоара, за хлађење, прање и заливање.

Одговоран однос према водним ресурсима не процењује се само на основу количине, него и према пореклу и квалитету. Из тог разлога се највећи део коришћене воде за потребе Компаније захвата из најмање осетљивих ресурса – Дунава и канала Дунав-Тиса-Дунав (79%). Коришћењем воде најмање осетљивог ресурса, Компанија чува

резерве воде намењене јавном водоснабдевању, прехранбеној индустрији, наводњавању пољопривредних површина. Највише воде захвата се за потребе рафинерије нафте у Панчеву. Количина захваћене воде по тони прерађене нафте у Рафинерији нафте у Панчеву на истом је нивоу као и прошле године те износи 0,82 m³/t.

У НИС-у се велика пажња поклања пречишћавању отпадних вода, имајући у виду да су зауљене отпадне и атмосферске воде реалан ризик по реципијент. Током 2018. године уграђено је 28 сепаратора на станицама за снабдевање горивом на којима раније нису постојали док су на четири реконструисане станице постојећи замењени новим. Тако, на крају 2018. године 98% станица за снабдевање горивом поседује сепараторе за пречишћавање зауљених атмосферских вода. Компанија поседује укупно 368 постројења за пречишћавање отпадних вода.

У складу са Пројектом анализе потребе за санацијом и ремедијацијом подземних вода и земљишта на простору Складишта нафтних деривата Нови Сад, у 2018. години урађен је Елаборат о реализованим геоелектричним испитивањима у циљу дефинисања зона контаминације подземних вода и земљишта угљоводоницима насталим као последица НАТО бомбардовања 1999. године, као и будућих активности на санацији и ремедијацији подземних вода и земљишта на овој локацији.

Једна од пратећих делатности НИС-а укључује производњу и продају пијаће воде Јазак. Изворска вода високог квалитета и богатог минералног састава, са једног од најчистијих фрушкогорских изворишта природне воде, смештеног у непосредној близини манастира Јазак у Војводини, производи се у складу са највишим технолошким, индустријским, као и безбедносним стандардима у овом сегменту производње.

Јазак вода, која се већ тринаест година производи и пуни у истоименом погону за пијаћу воду, под окриљем Националног парка Фрушка гора, добила је нови визуелни идентитет који одликује савремени дизајн и унапређене еколошке карактеристике амбалаже тако да сада има мањи чеп и мању граматуру, што додатно доприноси заштити природне и животне средине.



7

Доступна и обновљива енергија

Обезбедити приступ доступној, поузданој,
одрживој и модерној енергији за све

Циљ НИС-а је да тржишту испоручује еколошки чисту енергију и допринесе унапређењу заштите животне средине у свим заједницама у којима Компанија послује. На овај начин НИС жели да настави да ствара нове вредности за своје акционаре и запослене, отвара нова радна места, али и да доприноси еколошкој слици целе земље.





Један од основних праваца даљег развоја НИС-а, у складу са корпоративном Стратегијом 2025, јесте изградња нових постројења за производњу електричне енергије.

Циљ НИС-а је да тржишту испоручује еколошки чисту енергију и допринесе унапређењу заштите животне средине у свим заједницама у којима компанија послује. Један од основних праваца даљег развоја НИС-а, у складу са корпоративном Стратегијом 2025, јесте изградња нових постројења за производњу електричне енергије. На овај начин НИС жели да настави да ствара нове вредности за своје акционаре и запослене, отвара нова радна места, али и да доприноси еколошкој слици целе земље. У складу са тим опредељењем у току је реализација два значајна пројекта која ће допринети да НИС са партнерима постане значајан актер на српском тржишту електричне енергије, као и да Србија испуни своје међународне обавезе по питању заштите животне средине и производње енергије из обновљивих извора.

Пре свега, у сарадњи са „Гаспром енергохолдингом“ НИС реализује пројекат изградње термоелектране-топлане (ТЕ-ТО) на локацији Рафинерије нафте у Панчеву. Будућа ТЕ-ТО са гасно-парним циклусом и комбинованом (истовременом) производњом електричне и топлотне енергије, имаће инсталисану електричну снагу од 196 MWe. Технологија коју ће користити ТЕ-ТО је тренутно најбоља са аспекта енергетске ефикасности и екологије, представља економски најоправданије техничко решење коришћења природног гаса као горива и уједно обезбеђује висок ниво искоришћења енергије горива, што означава ниску потрошњу горива на јединицу корисне енергије. Иако

је основна намена ТЕ-ТО да задовољи потребе Рафинерије у Панчеву за технолошком паром и електричном енергијом, нова електрана ће највећи део произведене електричне енергије испоручити у електроенергетски систем Републике Србије чиме ће допринети и повећању стабилности снабдевања у нашој земљи. Пуштање у рад ТЕ-ТО Панчево планирано је за трећи квартал 2020. године.

Када је реч о области обновљивих извора енергије, НИС у сарадњи са МЕТ групом наставља активности на реализацији пројекта ветропарк Пландиште. Планирано је да се ветроелектрана инсталисане снаге 102 MW састоји од 34 ветротурбине, као и да производи електричну енергију еквивалентну потрошњи око 85.000 домаћинстава. Овај пројекат ојачава стратегију НИС-а у области обновљиве енергије, а његова реализација повећаће разноврсност компанијског портфолија. Ово заједничко улагање је такође и одличан темељ за даља улагања на пољу обновљивих извора енергије. Истовремено, добијањем електричне енергије из обновљивих извора НИС доприноси да Србија испуни своје међународне обавезе у овој области. На овом пољу НИС је такође реализовао неколико пројеката коришћења сопствених геотермалних ресурса за потребе грејања зграда, припрему санитарне топле воде, грејање отворених и затворених базена, стакленика, и грејање у индустрији са растућим трендом примене последњих година. Пројекти из области примене геотермалне енергије доприносе повећању енергетске ефикасности и смањења емисија штетних гасова.

Своју посвећеност унапређењима у овој области НИС исказује и одговорним односом према ресурсима. Од 2013. године Компанија је реализовала програм изградње малих електрана на нафтним и гасним пољима у Србији у који је уложено више од 20 милиона евра. На овај начин, НИС производи топлотну и електричну енергију из каптажног гаса на нафтним пољима који се раније спаљивао на бакљи, као и из гаса са гасних поља који не задовољава квалитет прописан за пласман у јавну гасну мрежу. Данас се мале електране налазе на 8 локација, са укупном инсталисаном електричном снагом од око 14 MW. Изграђене мале електране обезбеди-

ле су присуство НИС-а на тржишту електричне енергије од 2014. године.

У оквиру програма монетизације природног гаса, поред изградње малих електрана, Компанија је изградила и постројења за компримовање природног гаса на сабирно-отпремној станици Палић и на гасном пољу Острво код Пожаревца. У овим компресорским станицама добија се компримовани природни гас за велепродају који користе потрошачи у областима без доступне јавне гасне мреже и који су користили претходно угаљ или течна горива. Оваква супституција осим економског ефекта за потрошаче има и еколошке користи због мањих емисија штетних гасова из котловских постројења таквих потрошача.

Компанија доприноси општем побољшању енергетске ефикасности и смањењу загађења животне средине и кроз развој новог мотор-

ног горива – компримованог природног гаса за примену у друмским возилима. Компанија је изградила пунионице за компримовани природни гас на три станице за снабдевање горивом, у Новом Саду, Чачку и Београду, гради још једну пунионицу у Београду и планира даљу изградњу. Очигледне су економске користи за потрошаче (јефтиније гориво), али еколошке користи због супституције течних горива чистим горивом какав је природни гас.

Истовремено, НИС спроводи обиман програм мера из програма енергетске ефикасности. За 2018. годину остварен је укупни ефекат од 522 милиона динара. Важно је истаћи и да Компанија разматра нове правце развоја до 2030. године, а диверсификационе области поред осталог обухватају и област производње електричне енергије, пре свега из обновљивих извора енергије, као и коришћење биогорива и изградњу пунионица за електрична возила.



8

Достојанствен рад и економски раст

Промовисати инклузиван и одржив
економски раст, запосленост и достојан
рад за све

Начело да су запослени најважнији ресурс
компаније и жеља да им се омогући стално
професионално усавршавање уз бројне
материјалне и нематеријалне бенефите чине НИС
једним од најпожељнијих послодаваца у Србији.





Као лидер на регионалном енергетском тржишту, НИС тежи да и његови запослени буду лидери у областима којима се баве.

НИС је једна од највећих енергетских компанија у југоисточној Европи и један од највећих послодаваца у Србији. Наш тим броји преко 11.000 талентованих, стручних и вредних људи, из преко 17 држава света, који су снага и покретач развоја нашег пословања, одговорни грађани и сјајне колеге. Ми смо стабилна компанија која траје. У исто време, верујемо у то да наша будућност почиње доласком сваког новог колеге или колегинице. Радознали смо и отворени за иновације, свежину и енергију коју у наш тим уноси сваки појединац и заједно са нама настоји да сваког дана живи наш слоган „Будућност на делу“.

У 2018. години НИС је покренуо низ иницијатива које имају за циљ јачање НИС бренда као послодавца, унапређење корпоративне културе, као и што бољег искуства кандидата за запослење и запослених НИС-а. Пројекат „Трансформација корпоративне културе и креирање вредносне понуде НИС-а као послодавца“ представља

стратешко опедељење Компаније у креирању радног и пословног окружења које је усклађено са потребама запослених и компаније.

Као лидер на регионалном енергетском тржишту, НИС тежи да и његови запослени буду лидери у областима којима се баве и да буду у могућности да у потпуности испуне све захтеве модерног пословања.

НИС Корпоративни универзитет је током 2018. године наставио да развија систем континуираног учења, унапређења менаџерских и лидерских вештина и развоја компетенција запослених у складу са светским стандардима из области тренинга и развоја запослених.

Комбинованим приступом учењу, који поред класичних тренинга у учионици подразумева коришћење савремених алата и методологија рада, попут е-learning обука, радионица, сесија, бизнис симулација, развојне активности су у потпуности прилагођене стварним потребама запослених.

Током 2018. године програмима НИС Корпоративног универзитета присуствовало је највише запослених до сада – 2.500 запослених на позицијама од нивоа директора дирекције до нивоа специјалисте.

У оквиру Корпоративног универзитета током 2018. године акценат је стављен на повећање броја тема тренинг програма. Садржај сваког тренинга је резултат сарадње са реномираним пословним школама из земље и региона, партнерима за тренинг и развој и водећим предавачима. У циљу праћења светских трендова, запослени компаније имали су прилике да слушају светски познате предаваче на теме попут: Управљање променама, Agile, Design thinking, Дигитална трансформација, Дигитално лидерство, Светски трендови четврте индустријске револуције и друге.

Настављамо са развојем културе менторинга, кроз тренинге сертификоване од стране Academy of Executive Coaching UK, Лондон, (Coaching Skills Certificate) и Coaching and Mentoring International (CMI), Лондон (Mentoring Competences Certificate for mentors).

НИС подржава слободу синдикалног удруживања и колективног преговарања, а Колективни уговор за запослене у НИС-у, један је од најбољих у Србији и региону по социјалном пакету и бенефицијама које пружа запосленима. НИС је тиме уједно задржао позицију послодавца чији Колективни уговор служи као модел и узор другим послодавцима.

Како би студентима омогућио више флексибилности за праксу, НИС је покренуо нови програм „НИС Колинг“ који се заснива на 320 сати праксе које студенти могу да искористе током три месеца и ускладе их са обавезама на факултету. Студенти поред практичног ангажовања имају шансу и да се додатно образују и развију своје вештине у оквиру Корпоративног универзитета Компаније.

Препознали смо значај и вредност професионалаца који имају образовање и искуство стечено ван граница Србије и жељу да га примене у својој земљи. У циљу запошљавања држављана Републике Србије, који раде у иностранству, у Компанији је покренут програм “Повратак у Србију”. Покретањем овог програма и остваривањем сарадње са низом организација које већ окупљају људе тог профила, као и са свим појединцима који су заинтересовани да своју професионалну каријеру наставе у нашој компанији, желимо да промовишемо повратак високо квалификованих професионалаца у Србију, спремних да преузму лидерске позиције и своје знање и вештине примене у НИС-у.

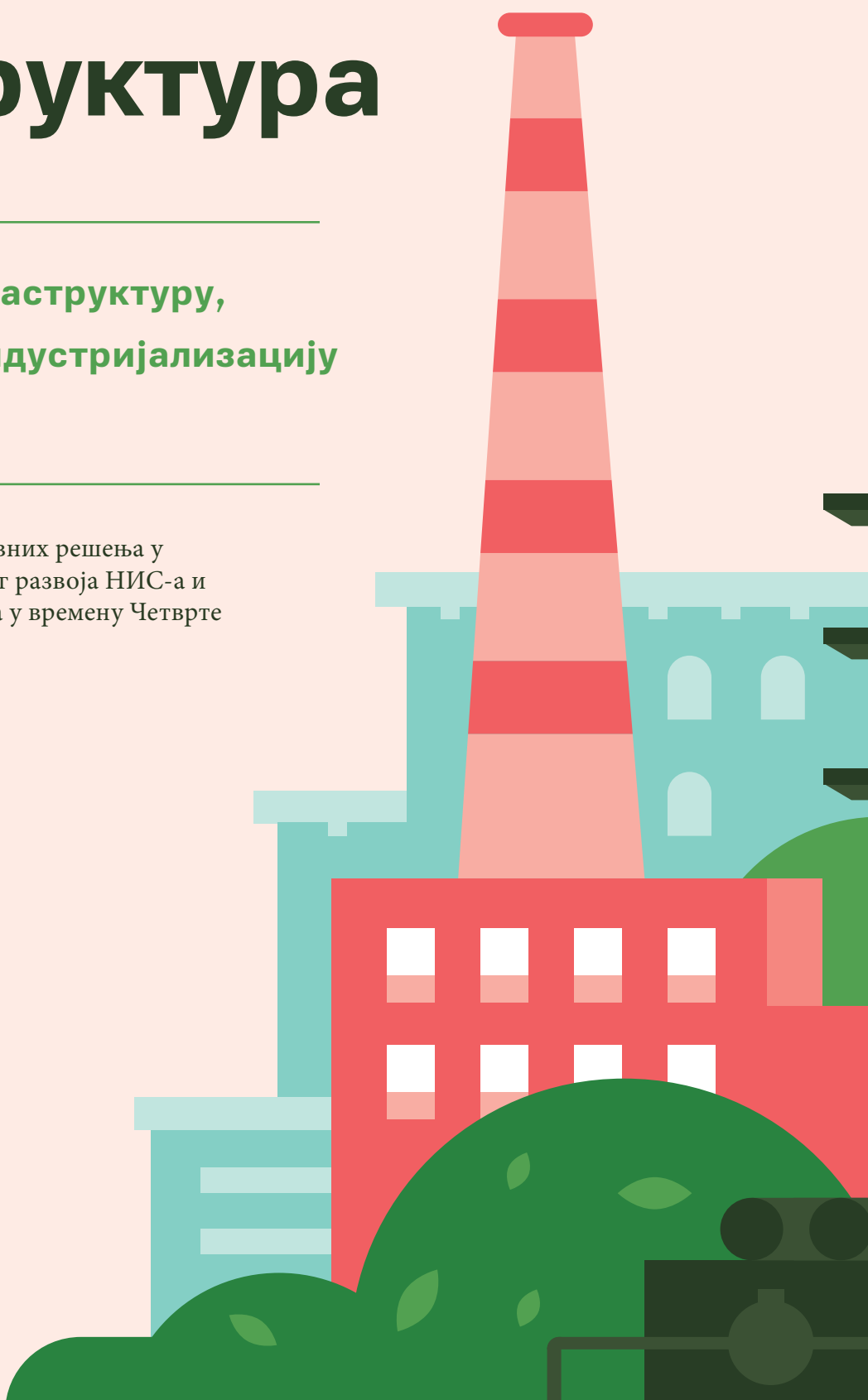


9

Индустрија, иновације и инфраструктура

**Изградити модерну инфраструктуру,
промовисати одрживу индустријализацију
и неговати иновативност**

Употреба модерних технологија и иновативних решења у свим сегментима пословања темељ су даљег развоја НИС-а и одговор на повећана очекивања потрошача у времену Четврте индустријске револуције.





Увођење и примена савремених технологија основа је развоја НИС-а у свим бизнис областима.

Употреба модерних технологија и иновативних решења у свим сегментима пословања, од истраживања нафте и гаса до области људских ресурса, налазе се у самим темељима даљег напретка НИС-а на тржишту Србије и региона, али и међу основним предусловима за даљи развој компаније. У времену Четврте индустријске револуције флексибилност компанија, њихова агилност, образованост запослених и непрестане иновације услов су опстанка на све конкурентнијем тржишту.

У складу са савременим трендовима у НИС-у је покренут процес дигиталне трансформације која се односи на све области бизниса. У компанији је препознато преко 60 пројеката од којих је више од 10 ушло у фазу реализације. Посебно треба истаћи пројекте који подразумевају употребу вештачке интелигенције и машинског учења у областима предиктивног одржавања рафинеријских постројења, промене начина продаје купцима на бензинским станицама, развој платформе за трговину електричном енергијом. Од ових пројеката НИС очекује да допринесу даљем развоју компаније, бржем и ефикаснијем одлучивању, да изађу у сусрет потребама потрошача и, последично, донесу нове вредности за компанију и њене акционаре. Важно је истаћи да пун допринос развоју НИС-а у овој области дају и запослени који својим идејама и њиховом реализацијом значајно унапређују ефикасност пословања. Дигитална трансформација у НИС-у уједно значи измену бројних процеса, као и промену културе на свим нивоима Компаније.

Увођење и примена савремених технологија основа је развоја НИС-а у свим бизнис областима. Када је реч о појединачним пројектима, у Рафинерији нафте Панчево реализује се пројекат Дубока прерада која ће НИС-у донети производњу већих количина белих деривата и нови производ кокс, који се сада увози у Србију. Поред тога, Компанија ради на добијању еколошки чисте енергије,

па се у сарадњи са партнерима реализују пројекти термоелектране-топлане у Панчеву, као и ветропарка Пландиште, који ће сем бизнис ефикатата допринети и унапређењу заштите животне средине. Након изградње ових постројења НИС и партнери постаће значајни актери на домаћем тржишту електричне енергије.

У Србији и три земље региона (Босна и Херцеговина, Бугарска и Румунија) НИС руководи мрежом од преко 400 станица за снабдевањем горивом. Један од основних циљева компаније је непрестана модернизација малопродајних објеката, као и повећање квалитета производа и услуга, уз даљи развој програма лојалности.

Водећи се принципима друштвено одговорног пословања, бриге о животној средини и одржавања континуитета снабдевања у средине са мањим бројем становника, НИС разматра увођење новог формата станица за снабдевање горивом, компактног типа. Овај формат нашао би своју примену на великом броју локација на којима су постојећи малопродајни објекти НИС-а изграђени пре 30 и више година, а где због ограниченог потенцијала тржишта није економски оправдано улагање у објекте већих формата. Алтернатива у виду затварања оваквих станица није прихватљива, са аспекта друштвене одговорности.

Принципи модларне градње и употреба префабрикованих елемената омогућили би да се у врло кратком року до 45 дана, на локацијама где се данас налазе станице мале или средње величине, старе више деценија, а где су испуњени имовинско-правни и урбанистички предуслови, изврши њихова замена савременим мини-комплексима станица и применом, за НИС стандардних, последњих техничко-технолошких решења. Поред основног асортимана течних горива на станицама би постојала и понуда допунског асортимана и NISOTEC производа. Важно је напоменути да би на овим новим објектима и даље постојала потреба за ангажовањем радника на продаји, јер нови формат не подразумева рад без посаде.

У 2019. години планирана је реализација пилот пројеката изградње станица овог формата на неколико локација.



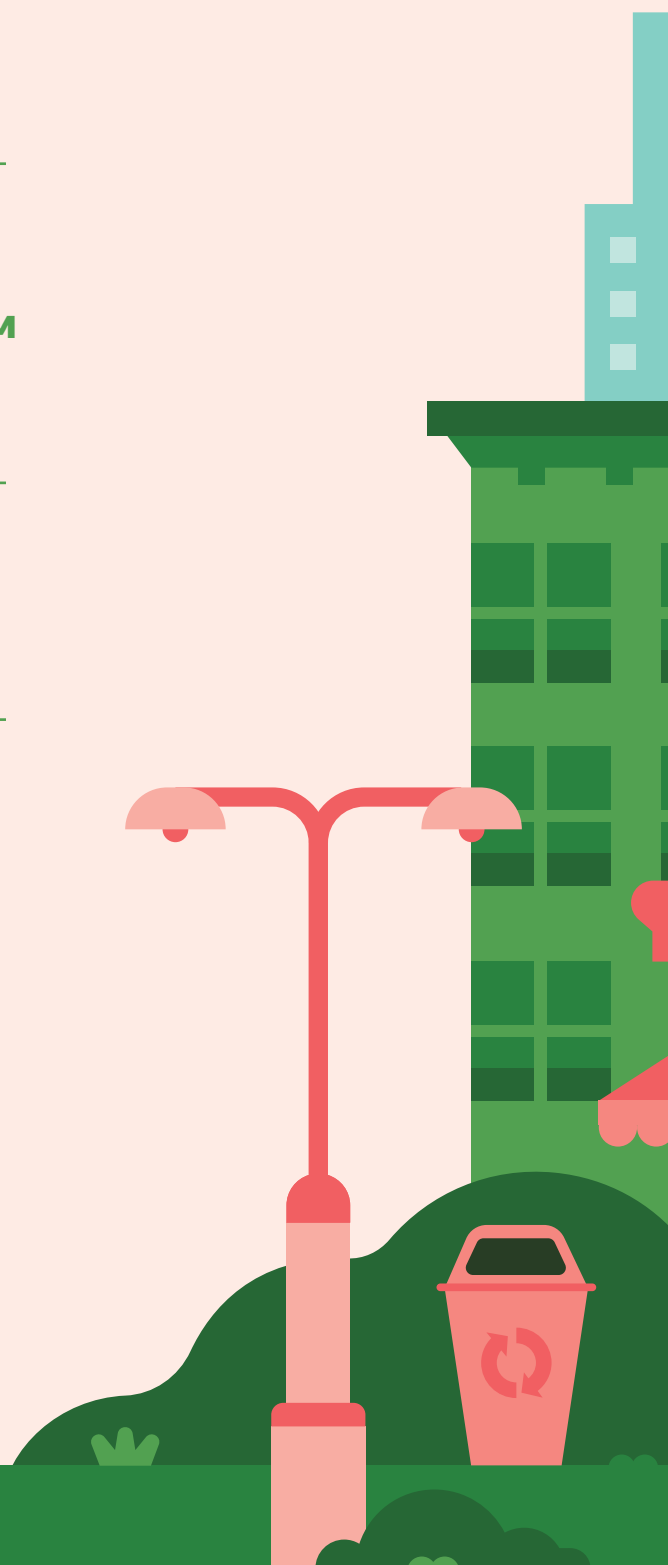
11

Одрживи градови и заједнице

Учинити градове и људска насеља инклузивним, безбедним, прилагодљивим и одрживим

Пословне успехе преточити у општи бољитак, подржати развој заједнице

НИС је годинама један од водећих социјалних инвеститора у Србији и реализацијом друштвено одговорних пројеката под слоганом „Будућност на делу“ жели да допринесе општем развоју заједнице у којој послује. У овом сегменту за НИС је од посебног значаја стратешко партнерство са грађанима и организацијама широм Србије.





Одговорно пословање и жеља да се допринесе развоју заједнице кроз различите друштвено одговорне пројекте и даље су приоритети НИС-а.

Као један од водећих социјалних инвеститора у Србији и региону, НИС под слоганом „Будућност на делу“ већ годинама улаже значајна средства у подршку младима, и то кроз унапређење образовне инфраструктуре, популаризацију науке, културе и уметности, допринос побољшању услова за рад у здравственим и социјалним установама од ширег друштвеног значаја, развој спорта и ширење спортских вредности. Само у 2018. години НИС је у друштвено одговорне пројекте уложио готово 408 милиона динара.

НИС је поносан на сарадњу са локалним заједницама широм Србије захваљујући којој су реализоване бројне иницијативе које су допринеле побољшању услова живота грађана наше земље. У тој синергији обновљени су многобројни вртићи, улепшане школске зграде и дечји паркови, унапређени услови рада и боравка у домовима здравља и социјалним установама, опремљене радионице за младе креативце, уређени спортски терени. Од посебне важности за компанију је и чињеница да је у 2018. години навршено 10 година спровођења корпоративног програма „Заједници заједно“ усмереног на сарадњу са локалним заједницама широм Србије. У протеклој деценији са успехом је реализовано више од 900 пројеката у које је уложено преко милијарду динара. Поред тога што је јубилеј програма „Заједници заједно“ искоришћен да се учврсте партнерства са заједницама у којима се програм реализује (Београд, Нови Сад, Ниш, Чачак, Зрењанин, Панчево, Кикинда, Кањижа, Нови Бечеј, Србобран, Житиште), у програм је укључен и 12. учесник – град Пожаревац. У оквиру програма „Заједници заједно 2018“ подржано је 26 пројеката, у које је уложено укупно 114,5 милиона динара.

Да друштвена одговорност за НИС нису само речи, на делу су показали и запослени компаније који су уложили своје време, знање и средства да подрже оне којима је помоћ најпотребнија. У години за нама и званично је основан Клуб волонтера НИС-а који су у 2018. реализовали чак девет запажених волонтерских акција. Значајна подршка НИС-а и његових запослених била је усмерена на здравствене институције у Србији. Тако су Институту за здравствену заштиту деце и омладине у Новом Саду обезбеђена средства за набавку савремених медицинских апарата којима је значајно унапређен рад са малим пацијентима и пружена подршка у акцији Магнет за љубав којом је Институту обезбеђена магнетна резонанца за прегледе деце. Подршка Институту за здравствену заштиту мајке и детета „Др Вукан Чупић“ усмерена је на унапређење услова рада у операционим салама, и то набавком новог операционог стола са модерним функцијама и додатним апаратима којима се олакшава рад током самих операција. Операционе сале су такође унапређене и у Клиничком центру Србија, Клиници за опекотине, пластичну и реконструктивну хирургију. Крајем 2018. године у традиционалној акцији пред новогодишње празнике представници НИС-а уручили су значајну донацију Општој болници „Студеница“ у Краљеву и Клиничко-болничком центру у Косовској Митровици. Донација за болницу у Краљеву усмерена је на набавку савременог лапароскопског стуба, док је за установу у Косовској Митровици набављено ново санитарско возило са мобилним инкубатором. Подршка здравственим установама широм Србије биће приоритет у области друштвене одговорности за НИС и у наредном периоду, а у складу са тим већ у 2019. години у оквиру програма Заједници заједно у укупном износу дефинисаног буџета од 116,5 милиона динара биће подржане здравствене институције, посебно одељења у којима се лече деца и омладина.

Новогодишњи празници били су и повод да запослени НИС-а, у традиционалној акцији, за децу која се налазе у здравственим и социјалним установама природе изненађење. Малишанима у СОС Дечијем селу и Општој болници „Студеница“ у Краљеву, Клиничком центру у Нишу и Клиничком центру у Косовској Митровици уручени су новогодишњи поклони.



12

Одговорна потрошња и производња

**Обезбедити одрживе облике потрошње
и производње**

Одговоран однос према ресурсима, примена савремених технологија и унапређење заштите животне средине приоритетне су области за НИС. Наш циљ је амбициозан – радни процеси без повреда и негативних утицаја на околину.





Од 2009. до 2018. године у развој НИС-а уложено је готово три милијарде евра. Ова улагања омогућила су модернизацију Компаније у свим областима пословања и увођење савремених технологија којима су, не само унапређени финансијски и оперативни резултати, већ је истовремено дат велики допринос заштити животне средине у нашој земљи.

Усвајањем корпоративне Стратегије НИС-а крајем 2017. године покренут је нови велики циклус инвестиција које ће допринети постављању темеља за дугорочан развој, очувању лидерске позиције у Србији и јачању конкурентности на регионалном енергетском тржишту.

У времену убрзаног технолошког развоја међу основним приоритетима НИС-а су модернизација опреме, иновативни приступ и примена савремених технологија. Због тога НИС непрестано осавременује своје пословање у области нафтно-гасног бизниса, уводи и усавршава нове методе експлоатације нафте и гаса, гради нова прерађивачка постројења, модернизује мрежу малопродајних објеката, развија пословање у области електрогенерације, спроводи дигиталну трансформацију на свим нивоима, унапређује палету производа и услуга.

Капитални пројекти НИС-а у наредном периоду су даља модернизација прерађивачких капацитета, изградња термоелектране топлане у Панчеву и реализација пројекта ветрогенерације. У 2019. години у панчевачкој Рафинерији планиран је завршетак изградње постројења за дубоку прераду са технологијом одложеног коксовања, капитални пројекат даље модернизације Рафинерије. Након почетка рада новог постројења прерађивачки капацитети НИС-а биће по дубини прераде сврстани међу најбоље у свету, док ће се истовремено стећи услови за прекид производње мазута са високим садржајем сумпора што кореспондира са међународним обавезама Србије на плану унапређења заштите животне средине.

Реализација пројеката у области електрогенерације која је планирана за 2020. годину, поред бизнис ефеката, донеће и производњу еколошки чисте електричне енергије што ће имати позитиван утицај на целу Србију.

Поред ових пројеката, у НИС-у је започета и дигитална трансформација која не подразумева само употребу нових технологија, већ и промену културе и вредности на свим нивоима компаније. У условима све веће комплексности нафтног и гасног бизниса и високе конкурентности тржишта, иновационе дигиталне технологије представљају једног од покретача за постизање стратешких циљева НИС-а. У том циљу, као и због примене најбољих светских пракси, НИС је успоставио сарадњу са неким од водећих компанија у ИТ области међу којима је и Microsoft. Циљ НИС-а је да у наредном периоду искористи пун потенцијал који носе дигиталне технологије и тиме ојача своју конкурентност.



13

Акција за климу

**Предузети хитну акцију у борби против
климатских промена и њених последица**

Као део енергетског сектора НИС је свестан своје одговорности за заштиту животне средине и улагања у одрживи развој види као инвестицију у будућност не само својих запослених, већ и целе заједнице.





Заштита животне средине представља једно од опредељења НИС-а и огледа се у одрживом коришћењу природних ресурса.

Ако би се пред пословањем морао поставити један надређени појам, то би свакако била одговорност. Здравље запослених и трећих лица увек су на првом месту, што из године у годину потврђујемо смањивањем негативног утицаја на живот људи унапређењем HSE културе.

Париским споразумом потписаним 2015. године 197 држава широм света обавезало се на заштиту животне средине и климатски прихватљив приступ у свим областима свакодневног понашања, пословања и индустрије. Од огромне је важности не само смањити емисије угљен-диоксида већ и предузимати радње против других загађујућих материја које штете животној средини, угрожавају јавно здравље и погоршавају квалитет ваздуха. Одговорност је свих компанија, почев од највећих, да се укључе у ову борбу, а сектор енергетике и нафте и гаса има посебну улогу и то тако што ће предузимати конкретне мере и улагати у одрживост.

Заштита животне средине представља једно од опредељења НИС-а и огледа се у одрживом коришћењу природних ресурса, идентификацији ризика по животну средину, смањењу утицаја производних активности на ваздух, воду и земљиште, тежњи ка што мањем генерисању отпада, рециклажи и збрињавању насталог отпада, мониторингу стања животне средине, санијацији историјског загађења, унапређењу постојећих процеса и улагању у еколошке пројекте у складу са БАТ принципима (најбоље доступним техникама и технологијама).

НИС је свој однос према заштити животне средине уградио у визију и мисију, HSE политику и Изјаву о HSE политици.

Током 2018. године настављена је изградња постројења Дубока прерада у рафинерији нафте у Панчеву. Након пуштања у рад које је планирано у трећем кварталу 2019. године, очекује се повећање производње „белих“ деривата нафте и производња висококалоричног горива – кокса, који се сада увози. Са аспекта заштите животне средине, значајно ће се смањити емисије сумпорних и азотних оксида и прашкастих материја. Крајњи ефекат, након изградње постројења, биће смањење емисије сумпорних оксида у ваздух на нивоу Републике Србије захваљујући мањој заступљености горива са високим садржајем сумпора на тржишту, што је и захтев Директиве 1999/32/ЕС о смањивању садржаја сумпора у одређеним течним горивима.

Током 2018. године уведена је пракса праћења еколошких пројеката којима се врши отклањање, ублажавање, односно довођење високих и средњих ризика на прихватљив ниво – низак ризик. На основу извршене процене ризика и дефинисане Стратегије HSE за период 2017–2030. година, настављено је са реализацијом пројеката, а започети су и нови попут уградње Low NOx горионика на постројењу хидродесулфуризације II и Атмосферске дестилације у циљу усаглашавања рада постројења са Директивом 2010/75/ЕЗ о индустријским емисијама и строжијим граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух.

Реализован је пројекат „Прање ејекторског гаса“ који је довео до значајног смањења емисије SO₂, на ниво испод граничних вредности емисије. Усаглашавање са захтевима законске регулативе је постигнуто и реализацијом пројекта уградње система аутоматског, континуалног мониторинга (CEMS) на постројењу Водоника у оквиру Рафинерије нафте у Панчеву, који омогућава и благовремену корекцију радних параметара постројења уколико дође до прекорачења. Додатно вреди поменути пројекте модернизације инсталација за утовар и истовар битумена, спаљивање отпадних гасова из резервоара и уградњу радарских мерача и температурних сонди на резервоарима. Мерење еми-

сије загађујућих материја обављају овлашћена и акредитована правна лица за мерење емисије путем прописаних мануалних или аутоматских метода.

Брижљиво чувамо своју посвећеност еколошким стандардима и сталном унапређењу одрживог пословања из године у годину. Ова посвећеност је оно што нас покреће да уложимо додатни напор и да остваримо више него што налажу обавезе које захтевају ЕУ и органи власти. Заштиту животне средине и бољи квалитет живота поставили смо високо на листи својих приоритета. Конкретни пројекти којима се делотворно смањују емисије азотних оксида и сумпорних

оксида представљају начин да све компаније, а посебно оне из сектора енергетике, нафте и гаса, направе значајан помак кад су у питању квалитет ваздуха и добробит грађана. Засад, НИС је једна од свега неколицине компанија у југоисточној Европи која је уложила тај додатни напор инвестирајући у одрживи развој, унапређујући заштиту животне средине и квалитет живота не само људи који раде за нас, већ и грађана који живе тамо где послујемо. Бити друштвено агилан и чинити боље услове живота и здравља могућим изискује труд и значајне инвестиције на дуге стазе. Драго нам је што смо пионир у тој области и надамо се да ће се више компанија посветити томе да уложи тај додатни напор.



15 Живот на земљи

Заштитити, обновити и промовисати
одрживу употребу земаљских
екосистема, одрживо управљати шумама,
супротставити се дезертификацији и
зауставити и преокренути деградацију
земљишта и зауставити губитак
биодиверзитета

НИС реализује велики број пројеката усмерених на заштиту биодиверзитета и развој еколошке свести појединаца и читаве заједнице, а брига о здрављу и безбедности, као и посвећеност заштити животне средине представљају приоритете у пословању компаније.





Императив у пословању Компаније представља поштовање највиших еколошких стандарда и ефикасно и одговорно коришћење расположивих ресурса уз повећање енергетске ефикасности и употребу обновљивих извора енергије.

Брига о здрављу и безбедности, као и посвећеност заштити животне средине представљају приоритете у пословању НИС-а. Компанија реализује велики број пројеката усмерених на заштиту биодиверзитета и развој еколошке свести појединаца и читаве заједнице.

Запослени НИС-а учествовали су у волонтерским акцијама, сада већ традиционално петог јуна, поводом Светског дана заштите животне средине, када је сакупљан отпад на Фрушкој гори, са запосленима из Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине, ЈП „Национални парк Фрушка гора“ и Покрајинског завода за заштиту природе. У складу са мотом „Бори се против пластике!“ подељено је 1.500 платнених торби.

Учешћем запослених из Клуба волонтера, студената на летњој пракси и деце запослених обележен је 15. септембар, Светски дан чишћења, када је сакупљан отпад на надземном делу Петроварадинске тврђаве у акцији „Тврђава без смећа“. HSE кампањама обележени су Светски дан воде, 22. марта, и Дан Дунава, 29. јуна.

Током 2018. године наставило се са унапређењем компетенција запослених и оператера путем обука, радионица, аудита и састанака са оператерима и лабораторијама. Одржане су 4 радионице на тему управљања хемикалијама, као и радионица на тему управљања отпадом и хемикалијама са представницима Министарства заштите животне средине, а у сарадњи са Правним факултетом из Новог Сада обука „Казнено-правна заштита животне средине“.

Санацијом земљишта на коме су обављане активности истраживања и бушења нафтних и гасних бушотина, као и експлоатације нафте и гаса, отклања се ризик по здравље локалног становништва и запослених на овим објектима, од загађења земљишта, подземних вода и ваздуха.

Током 2018. године настављене су активности на санацији историјског загађења и враћању пољопривредног земљишта у првобитно стање. Значајна средства су уложена у санацију историјског загађења, тако је до сада је санирано чак 190 примарних исплачних јама, укупне површине 134.196m².

Посвећеност одрживом развоју и испуњење захтева законске регулативе кроз најбоље праксе управљања имају за резултат да НИС представља лидера у заштити животне средине у нашој земљи, али и међу сличним компанијама у окружењу. Пројекти који доприносе смањењу емисија загађујућих материја у ваздух, воде, земљиште, санација историјског загађења и управљање хемикалијама и отпадом потврђују одговоран однос према животној средини.

Активности и резултати НИС-а у домену заштите животне средине стално се унапређују са циљем развоја еколошке свести запослених, али и читаве заједнице.

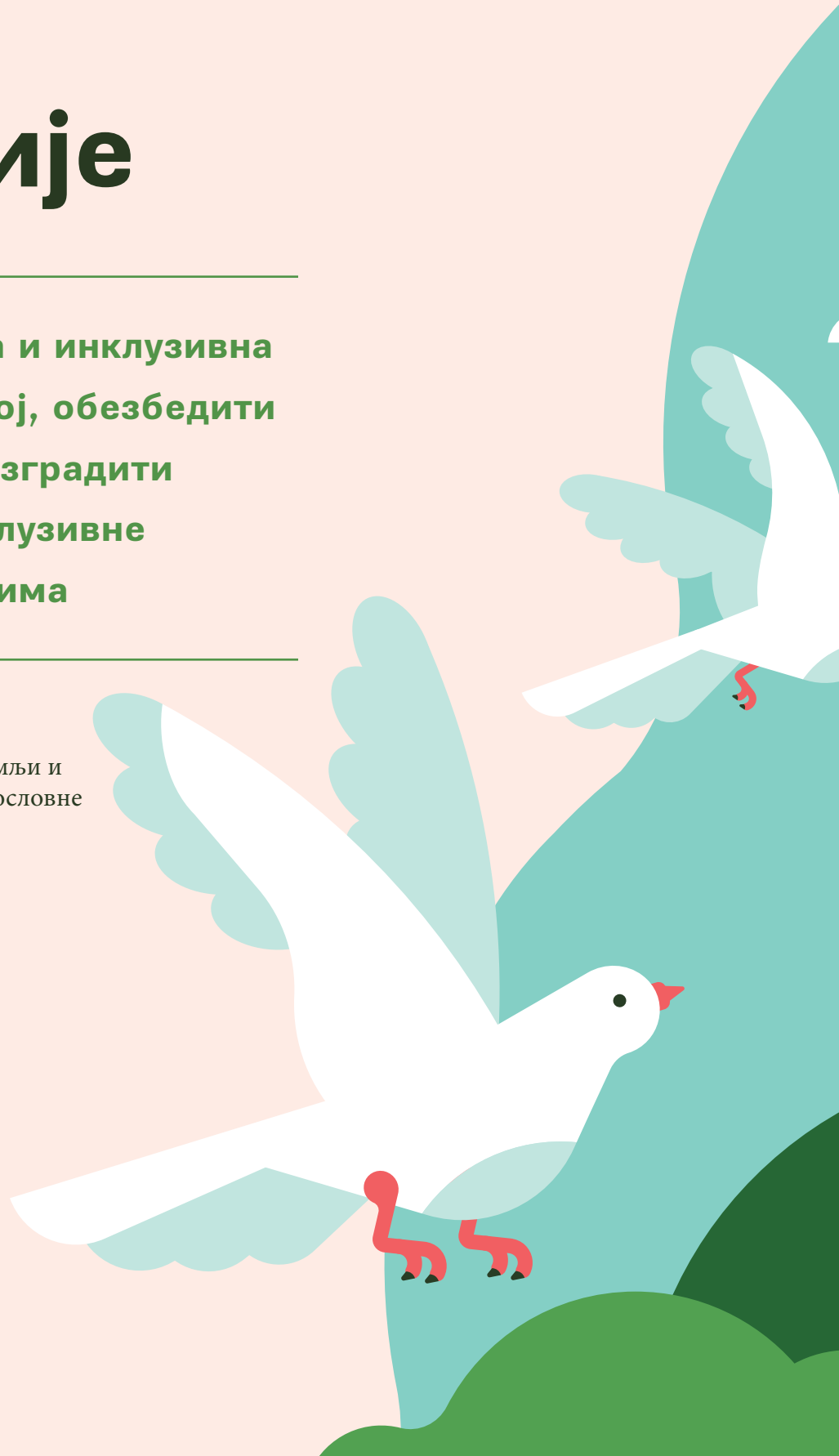


16

Мир, правда и снажне институције

Промовисати мирољубива и инклузивна друштва за одрживи развој, обезбедити приступ правди за све и изградити ефикасне, поуздане и инклузивне институције на свим нивоима

НИС непрестано улаже напоре усмерене ка унапређењу пословног амбијента у нашој земљи и сузбијању сивог тржишта, делећи најбоље пословне праксе са својим партнерима.





НИС остаје посвећен унапређењу правног оквира пословања.

У циљу унапређења правног оквира пословања, кроз учешће у јавним расправама НИС је дао допринос у доношењу низа закона који уређују фискална и пореска питања, упис у катастар и озакоњење објеката, као и закона који даље усаглашавају домаћу регулативу са регулативом Европске уније, пре свега у областима унапређења борбе против корупције, заштите података о личности, заштите животне средине. У 2018. години посебна пажња посвећена је доношењу веома важног Закона о накнадама за коришћење јавних добара у коме су на једном месту обједињене све накнаде које се плаћају за коришћење природних добара и добара од општег интереса, односно у општој употреби, а које су до сада биле прописане посебним, непореским законима.

Једна од области у којој је НИС више година активан је и борба против нелегалне трговине (сива економија). Од значаја је напоменути да је учешће сиве економије у бруто друштвеном производу Србије 2013. године износило око 30%, што је Србију сврстало у ниско рангиране државе у погледу услова пословања. Исте године, према Индексу глобалне конкурентности Светског економског форума Србија се налазила на 101. месту од 148 оцењених земаља. Препознајући негативне ефекте нелојалне конкуренције по привреду и јавне приходе, НИС је заједно са компанијама из области акцизне индустрије које послују у Србији исте године представио представницима Владе Републике Србије све

негативне аспекте овог феномена и указао на предлоге мера за смањење нелегалне трговине у гасно-нафтном сектору. Према проценама, годишњи губитак републичког буџета на основу неплаћених акциза и припадајућих пореза на нафтне деривате је износио преко 135 милиона евра.

Влада Србије је у Фискалној стратегији за 2014. годину по први пут навела борбу против нелегалне трговине као један од приоритета у циљу подизања наплате јавних прихода. Инициране су и спроведене бројне активности државних органа у циљу решавања уочених недостатака у нафтном сектору: забрањена је продаја лож-уља на бензинским станицама, уведена је акциза на биогорива, спроведене су редовне контроле инспекцијских органа. Велики напредак у сузбијању нелегалне трговине, учињен је увођењем система маркирања нафтних деривата, као и контроле квалитета нафтних деривата, који су разрађени у сарадњи са компанијама из нафтног сектора. Посебно истичемо активну улогу НИС-а у припреми и достављању сугестија везаних за прописе из области маркирања и мониторинга квалитета нафтних деривата, имајући у виду да је овај систем по први пут uveden у Србију 2014. године. Државни органи су, такође, интензивирали теренску контролу трговине и у другим секторима, пре свега у продаји акцизних производа.

У циљу унапређења рада контролних органа, 2014. године је донет Закон о инспекцијском надзору. У периоду који је следио, припремани су подзаконски акти који су омогућили постепену примену овог прописа и значајно унапређење организације и рада инспекцијских органа.

Међутим, како се сви појавни облици сиве економије не могу у потпуности искоренити, у 2016. години идентификован је значајан раст увоза базних уља, која су се уместо у производњи мазива користила за намешавање са дизел-горивом. Према подацима државних органа, увоз базних уља је у 2016. години износио преко 80.000 тона, од чега је око 47.000 тона завршило као субститут. Процењена штета по буџет Србије је износила око 30 милиона евра. Полазећи од наведеног, НИС је континуирано указивао на новонастали тренд са базним уљима и предла-

гао је мере усмерене ка строжој контроли увоза и коришћења овог деривата.

Успостављањем ванредних мера контроле од стране државе, увоз базних уља у 2017. години је пао на око 49.000 тона, а количине које су се користиле уместо дизел-горива су смањене за око 33.000 тона. У 2018. години регистрован је додатни пад увоза базних уља на око 34.000 тона, што кореспондира потребама привреде за наменско коришћење овог деривата у производњи мазива и чиме је тренд његовог намешавања у дизел гориво заустављен.

О постигнутим резултатима сведоче подаци о константом расту прихода од акциза на деривате нафте, наведени у Консолидованом билансу државе у периоду од 2005. до 2018. године од 28.2.2019. године, који у милионима динара у последњих пет година износе:

Контрола трговине акцизним производима представља велики изазов, како за државу, тако и за учеснике на тржишту. НИС остаје посвећен овом питању до постизања заједничког циља, а то је фер и слободно тржиште са јасним правилима за све учеснике.

2014.	2015.	2016.	2017.	2018.
121.332	127.371	143.933	147.821	156.794



Профил Компаније

Општи индикатори

Организациони профил компаније

- ГРИ 102-1 Назив организације
- ГРИ 102-2 Основни брендови, производи и/или услуге
- ГРИ 102-3 Седиште организације
- ГРИ 102-4 Број земаља у којима организација послује
- ГРИ 102-5 Природа власништва и облик правне својине
- ГРИ 102-6 Тржишта на којима Компанија послује
- ГРИ 102-7 Величина организације, укључујући: укупан број запослених, укупан број операција, нето добит, количину обезбеђених производа и/или услуга
- ГРИ 102-8
 - а. Укупан број запослених по врсти уговора о раду и полу
 - б. Укупан број стално запослених по типу уговора и полу
 - в. Укупан број запослених по нивоу руковођења и полу
 - г. Укупан број запослених по региону и полу
 - д. Навести уколико значајан део послова Компаније обављају запослени који су правно препознати као самозапослени, или особе које нису запослени или надгледани радници, укључујући запослене и надгледане раднике подизвођача
 - ђ. Значајна одступања у броју запослених
- ГРИ 102-9 Ланац снабдевања организације
- ГРИ 102-10 Значајне организационе промене у Компанији у периоду извештавања
- ГРИ 102-11 Управљање ризицима
- ГРИ 102-12 Екстерно израђене економске, еколошке и социјалне повеље, принципи или друге иницијативе на које се организација обавезује или којих се придржава
- ГРИ 102-13 Чланство у удружењима

Стратегија

- ГРИ 102-14 Изјава највишег доносиоца одлука организације

Етика и интегритет

- ГРИ 102-16 Мисија, визија и вредност Компаније

Управљање

ГРИ 102-18 Процедуре највишег управног тела за надзор економских, еколошких и социјалних перформанси организације

Односи са заинтересованим странама

ГРИ 102-40 Листа заинтересованих страна значајних за пословање Компаније

ГРИ 102-41 Проценат запослених обухваћених колективним уговором

ГРИ 102-42 Начин избора заинтересованих страна значајних за пословање

Компаније

ГРИ 102-43 Приступ Компаније односима са заинтересованим странама

ГРИ 102-44 Кључне теме које су се појавиле приликом укључивања заинтересованих страна

Праксе извештавања

ГРИ 102-45 Делокруг извештавања

ГРИ 102-46 Процес дефинисања значајних тема за пословање Компаније

ГРИ 102-47 Кључне теме за пословање компаније

ГРИ 102-48 Значајне измене информација датих у претходним извештајима

ГРИ 102-49 Значајне промене у делокругу извештавања

ГРИ 102-50 Период извештавања

ГРИ 102-51 Датум објаве последњег извештаја

ГРИ 102-52 Циклус извештавања

ГРИ 102-53 Контакт подаци за питања у вези са извештајем или његовим садржајем

ГРИ 102-54 Оцена Извештаја

ГРИ 102-55 ГРИ индикатори

ГРИ 102-56 Извештај ревизора

Приступ управљању

ГРИ 103-1 Утицај препознатих кључних тема за пословање Компаније

ГРИ 103-2 Приступ управљања кључним темама за пословање Компаније

ГРИ 103-3 Вредновање приступа управљања кључним темама за пословање Компаније

Специфични индикатори

ГРИ 201: Економски показатељи

ГРИ 201-1 Директно генерисана и дистрибуирана економска вредност

Дистрибуирана економска вредност у хиљадама динара	2017.	2018.
Директно генерисана вредност	236.087.804	282.165.889
Дистрибуирана економска вредност	211.600.427	261.211.206
Оперативни трошкови	179.931.250	223.589.944
Зараде запослених и остале накнаде	18.761.914	20.101.583
Кamate на примљене кредите	6.865.850	9.019.687
Порези*	5.829.036	8.288.900
Инвестиције у заједницу	212.377	211.092
Увећање економске вредности Компаније	24.487.377	20.954.683

* Датим износом нису обухваћени индиректни порези.

ГРИ 201-2 Ризици и могућности за компаније повезани са климатским променама

Производњом горива са смањеним садржајем сумпора, изградњом когенерационих енергана, утискивањем CO₂ и започињањем изградње ветропарка, НИС доприноси смањењу климатских промена.

Пуштањем у рад постројења Дубока прерада у рафинерији нафте у Панчеву 2019. године смањиће се емисија сумпорних оксида у ваздух на нивоу Републике Србије захваљујући мањој заступљености горива са високим садржајем сумпора на тржишту, а тиме и настанак киселих киша и негативног утицаја које проузрокују.

Компанија је до сада изградила 17 когенерационих енергана на 9 локација, укупне инсталисане снаге преко 14MW, чиме је смањена количина гаса који се спаљује на бакљи, док се производи електрична и топлотна енергија за сопствене

потребе, а вишак електричне енергије преузима енергетски систем Србије.

У 2018. години настављено је утискивање CO₂, издвојеног из гаса на Аминском постројењу у Погону за припрему нафте и гаса у Елемиру, у лежиште Русанда. На овај начин, смањена је емисија CO₂ у атмосферу, а утиснути CO₂ доприноси повећању производње гасних бушотина одржавањем лежишног притиска.

Коришћење енергије ветра, сунца, биогаса и других алтернативних горива и применом савремених технологија, позитивно се утиче на ублажавање климатских промена. Компанија улагањем у ветрогенераторе проширује своје активности као енергетска компанија, уз поштовање еколошких принципа.

Међународној акцији „Сат за нашу планету“, која је 2018. године организована јубиларни десети пут, придружили смо се гашењем декоративног осветљења на зградама Пословних центара у Београду и Новом Саду 24. марта. На

овај начин, НИС симболично доприноси повећању свести о потреби рационалног коришћења енергије и смањењу утицаја људских активности на климатске промене.

ГРИ 201-3 Дефинисани бенефити приликом одласка у пензију

Компанија врши укалкулисавање обавеза за исплату отпремнина и пензија за запослене, као и за јубиларне награде.

ГРИ 201-4 Значајна финансијска помоћ примљена од владе

Значајна финансијска помоћ примљена од владе	
Назив програма	2018.
Споразум о утврђивању међусобних права и обавеза у реализацији програма или мера активне политике запошљавања - пројекат „НИС Шанса“ са Градом Зрењанин за 2017. годину	1.914
Увећање економске вредности Компаније	1.914

ГРИ 202: Тржишно присуство

ГРИ 202-1 Однос најниже плате у компанији и законом прописане минималне зараде на значајним локацијама

Минимална месечна основна бруто зарада наших запослених је изнад минималне бруто зараде у Србији.

ГРИ 202-2 Праксе запошљавања топ менаџмента од стране локалне заједнице на значајним локацијама рада

Запослени до нивоа директора дирекције - старосна структура, полна структура и држављанство					
	Број/Ниво	Генерални директор	Саветници и заменици Генералног директора	Директор функције/блока	Саветници и заменици директора функције/блока
Старост	НИС а.д. Нови Сад	1	4	15	5
	<30	0	0	0	0
	30-50	1	1	10	4
	>50	0	3	5	1
	Представништва и огранци	0	0	0	0
	<30	0	0	0	0
	30-50	0	0	0	0
	>50	0	0	0	0
	Зависна друштва у земљи	0	0	0	0
	<30	0	0	0	0
	30-50	0	0	0	0
	>50	0	0	0	0
Пол	НИС а.д. Нови Сад	1	4	15	5
	Мушкарци	1	3	13	5
	Жене	0	1	2	0
	Представништва и огранци	0	0	0	0
	Мушкарци	0	0	0	0
	Жене	0	0	0	0
	Зависна друштва у земљи	0	0	0	0
	Мушкарци	0	0	0	0
Држављанство	Жене	0	0	0	0
	НИС а.д. Нови Сад	1	4	15	5
	Домаће	0	3	2	0
	Страно	1	1	13	5
	Представништва и огранци	0	0	0	0
	Домаће	0	0	0	0
	Страно	0	0	0	0
	Зависна друштва у земљи	0	0	0	0
	Домаће	0	0	0	0
	Страно	0	0	0	0
Укупно		1	4	15	5

Директор ћерке фирме	Директор дирекције	Саветници и заменици директора дирекције	Директор представништва
0	79	2	0
0	2	0	0
0	65	2	0
0	12	0	0
0	0	0	4
0	0	0	0
0	0	0	2
0	0	0	2
4	5	0	0
0	1	0	0
4	3	0	0
0	1	0	0
0	79	2	0
0	66	2	0
0	13	0	0
0	0	0	4
0	0	0	4
0	0	0	0
4	5	0	0
4	3	0	0
0	2	0	0
0	79	2	0
0	48	0	0
0	31	2	0
0	0	0	4
0	0	0	1
0	0	0	3
4	5	0	0
2	3	0	0
2	2	0	0
4	84	2	4

* У категорију менаџера су укључени: топ менаџмент, виши менаџмент и средњи менаџмент. Нижи менаџмент (почев руководиоца служби и ниже) није укључен у категорију менаџера

ГРИ 203: Индиректни економски утицај

ГРИ 203-1 Развој и утицај инфраструктурних улагања и услуга пружених првенствено за јавну корист кроз комерцијално или „про боно” ангажовање или у натури

Поред пословних резултата, НИС велику пажњу придаје и развоју заједница у којима послује. Сваке године Компанија улаже значајна средства у реализацију друштвено одговорних пројеката широм Србије, а само у 2018. години НИС је издвојио готово 408 милиона динара за ове пројекте. Своје друштвено одговорне пројекте НИС реализује под слоганом „Будућност на делу” који симболизује посвећеност компаније да пре свега улаже у развој младих, осна-

живање да искористе своје потенцијале и остану у земљи. Подршка младој популацији пружа се кроз основне правце друштвено одговорних програма НИС-а, и то унапређење образовне инфраструктуре, подршка здравственим и социјалним установама, развој спортске инфраструктуре, популаризација културе и уметности, партнерство са домаћим и међународним научним установама.

ГРИ 203-2 Значајни индиректни економски утицај, укључујући и величину утицаја

НИС је једна од водећих компанија у Србији, не само када је реч о пословним приходима и нето добити, већ и по обиму реализованих инвестиција, пословним активностима, броју запослених, уплатама у буџет по основу пореза и других јавних прихода. Само у 2018. години реализован је инвестициони програм вредан 41 милијарду динара, а ова улагања допринела су развоју

привредне активности у целој Србији будући да НИС ангажује велики број домаћих компанија као своје извођаче и добављаче. Поред тога, НИС настоји да своја интерна правила и најбоље праксе из области пословне етике, безбедности на раду и заштите животне средине пренесе и на своје partnere чиме доприноси развоју пословне заједнице у Републици.



ГРИ 204: Процес набавке

ГРИ 204-1 Проценат набавки од локалних добављача на значајним локацијама на којима компанија послује

Приликом процеса набавке, основна начела су:

- Начело економичности и ефикасности процеса
- Начело обезбеђивања конкуренције и једнакости међу понуђачима

Начела и пословну логику увек прати стандардизација пословних процеса кроз усвојена документа: правилнике, политике, стандарде и упутства. У НИС-у се даје приоритет конкурентном начину избора добављача или извођача. Уколико постоји пословна потреба за примену неконкурентног начина избора, она мора да буде образложена од стране наручиоца. Конкурентан начин избора се заснива на анализи алтернативних тржишних понуда и избору добављача који је доставио технички прихватљиву и оптималну понуду за НИС, што се тиче цене, рока испоруке/извршења, гарантног рока,

средстава обезбеђења или додатних погодности/бенефиција.

У НИС-у се поверење између учесника у процесу набавке сматра кључним за одржавање дугорочних и здравих односа, због чега се инсистира на транспарентности набавних процедура и давању отворене и директне повратне везе без обзира на време, место или вредност набавке.

У циљу сталног унапређења набавних процеса, 2018. године реализовани су различити пројекти, од којих су најзначајнија унапређења cSRM система за електронски избор добављача и креирање мобилне апликације мТендери, која омогућава правовремено информисање о актуелним тендерима, квалификацијама и аукцијама објављеним на корпоративном сајту НИС-а у делу „Набавка и тендери“.

Структура набавки без Гаспром њефта

Година	Укупна вредност набавки у хиљадама динара	Укупан број добављача са којима Компанија сарађује	Укупна вредност набавки од локалних добављача у хиљадама динара	Укупан број локалних добављача	Проценат набавки од локалних добављача вредносно	Проценат локалних добављача у укупном броју добављача
2017.	158.194.863	2.629	70.642.989	2.151	45%	82%
2018.	185.089.882	2.567	82.739.262	2.072	45%	81%

Структура набавки са Гаспром њефтом

Година	Укупна вредност набавки у хиљадама динара	Укупан број добављача са којима Компанија сарађује	Укупна вредност набавки од локалних добављача у хиљадама динара	Укупан број локалних добављача	Проценат набавки од локалних добављача вредносно	Проценат локалних добављача у укупном броју добављача
2017.	195.818.326	2.629	70.642.989	2.151	36%	82%
2018.	263.239.698	2.567	82.739.262	2.072	31%	81%

ГРИ 205: Процедуре везане за анти-корупцијско деловање

ГРИ 205-1 Укупан број и проценат организационих делова за које се процењује ризик у вези са корупцијом и значајни идентификовани ризици

У свим организационим деловима у Компанији се континуирано анализирају тежишни ризици везани за корупцију. Врши се стални мониторинг индикатора корупције*, претежно у области набавке роба и услуга, у пословању са купцима, као и кроз процес верификације кандидата за пријем у радни однос, постављења на менаџерске и друге руководеће позиције унутар Компаније, те у процесу верификације пословних привредних субјеката приликом ступања у уговорни однос и у усаглашавању уговорних и нормативно-методолошких докумената.

Област пословања, посебно изложена ризику везаном за корупцију, је набавка роба и услуга, с обзиром на непосредну комуникацију са добављачима и значајан проток новца, а иницијатива за коруптивно понашање може да потекне и од понуђача и од наручиоца услуге. Међутим, корупционе активности су карактеристичне и за област пословања са купцима, најчешће кроз привилеговање појединих тзв. „великих“ купаца, али и кроз фаворизовање по основу паритета, начина транспорта или времена отпреме. Најраспрострањенији вид привилеговања купаца је изражен кроз закључивање уговора или испоруку веће количине робе, без обзира на неизмирене финансијске обавезе, настале из претходних уговора и испорука.

Током 2018. године је анализирано више индичија које су наводиле на елементе могућег корупционог деловања, посебно у службама набавке. Проценом ризика, као тежишни ризици у области корупције идентификовани су:

- Злоупотреба положаја одговорног лица, где су као фактори настанка издвојени: неодговоран однос према повереној имовини Компаније; недовољна заштита имовине Компаније; непостојање или непотпуност процедура интерних контрола; пропусти у раду линијских и функционалних руководиоца; противправно поступање запослених.
- Несавестан рад у служби
- Проневера у служби

Будуће обавезе

1. Развијање и продубљивање свести запослених Компаније о препознавању и штетности појавних облика корупције.
2. Мониторинг и превентивне активности које ће побољшати пословну атмосферу и умањити могућности корупционог деловања.
3. Тренинзи, обука и стручне радионице као експертска помоћ менаџменту у препознавању елемената корупције.
4. Учесће у изради и усаглашавању интерних нормативних докумената са циљем уградње контролних механизма ради свођења могућности коруптивног деловања на минимум.
5. Сарадња, унапређење и координација мера и активности на сузбијању корупционих активности са надлежним државним органима.

* Под појмом „корупција“ у анализи је коришћена дефиниција преузета из Националне стратегије за борбу против корупције: Корупција је однос који се заснива злоупотребом овлашћења у јавном и приватном сектору у циљу стицања личне користи или користи за другог. Ради се о ширем схватању појма корупције, која се не своди на опште усвојено мишљење да се ради о давању или примању мита, већ се подразумева свака радња која потиче, делимично или потпуно, из мотива који су друштвено неприхватљиви.

ГРИ 205-2 Комуникација и обука у вези правила и процедура против корупције

Органи и тела органа управљања

Чланови органа и тела органа управљања НИС-а су са правилима и процедурама против корупције упознати у складу са Одлуком генералног директора, којом је усвојен типски образац Споразума о антикорупцијском понашању. Такође, чланови органа и тела органа управљања су имали могућност да се упознају са Политиком Компаније у области борбе против корупције и превара, посебно са клаузулом о поштовању законодавства у области борбе против превара и корупције. Сви чланови органа и тела органа управљања и то чланови Одбора директора, Саветодавног одбора генералног директора, као и чланови комисија Одбора директора (Комисије за ревизију, Комисије за именовања и Комисије за накнаде) и Одбора Скупштине акционара за надзор над пословањем и поступком извештавања акционара су упознати са важећим правилима и процедурама везаним за антикорупционе активности.

Новозапослени

Током 2018. године је у континуитету вршено упознавање са правилима и процедурама против корупције, тако да су сви новозапослени били обухваћени уводним предавањима која су укључивала и корупциону проблематику.

Запослени

Компанија је током 2018. године реализовала непосредне облике обучавања запослених на теме у којима је, између осталог, указивано и на антикорупцијска питања. Теме су се односиле на области из поверљивог деловодства, заштите информација, заштите информација од злонамерног мејла и софтвера, заштиту података о личности, методама криптовања, означавање поверљивих докумената те размену поверљивих података са државним органима. Предметним обукама обухваћено је укупно 868 запослених.

Осим тога, у процесу интерних провера усклађености пословања са нормативним документима, запослени врше и предлагање корективних мера те усмеравање и едукацију запослених на тему борбе против корупције.

Ради унапређења компетенција запослених у области борбе против корупције 10 запослених присуствовало је тродневном тренингу Систем менаџмента за борбу против корупције ISO 37001 у Центру за економска истраживања Београд.

Пословни партнери

Компанијским процедурама регулисано је обавезно склапање Споразума о антикорупцијском понашању са свим пословним партнерима са којима је НИС ступио у уговорни однос, ради очувања и обезбеђивања повољног пословног амбијента кроз превентивно и појединачно деловање у борби против коруптивних и/или незаконитих радњи и поступања. Одлуком генералног директора предвиђен је и поступак у случајевима када пословни партнер одбије да потпише наведени Споразум. Тада иницијатор закључења Споразума из НИС-а обавештава надлежне службе, након чега се предузимају мере и радње у смислу утврђивања стварних разлога одбијања потписивања Споразума, а потом се доноси усаглашена одлука о даљем поступању. Функција за корпоративну заштиту је носилац контролних активности на плану антикорупцијског деловања, контроли усаглашености уговора и постојања антикорупцијских споразума.

Будуће обавезе и циљеви

Наставити спровођење планских антикорупционих мера на заштити пословања компаније уз континуирану едукацију и размену искуства и добре праксе са менаџментом и запосленима Компаније, посебно са организационим деловима у чијем је делокругу спровођење набавне делатности и продаја роба и услуга.

ГРИ 205-3 Потврђени случајеви корупције и предузете акције

Против запослених чијим су чињењем или нечињењем наступиле штетне последице по Компанију, а у основи су били корупциони мотиви, надлежним руководиоцима је у 2018. години поднето 136 предлога за покретање дисциплинског или прекршајног поступка. Сем тога, против 41 лица су поднете пријаве за кривична дела против имовине, свих 41 пријава поднете су против трећих лица. Највећи број поднетих кривичних пријава против трећих лица, њих 39 односи се на кривично дело крађе, а везана су за крађу деривата тако што су се починиоци након точења деривата на малопродајним објектима Компаније удаљавали без плаћања рачуна. Преостале две кривичне пријаве против трећих лица односе се на кривично дело злоупотребе службеног положаја одговорног лица, којим су наступиле штетне последице по Компанију у износу од готово 2,5 милиона динара и кривично дело проневере. Из Компаније је отпуштено, због доказаних корупционих активности, укупно 57 запослених из категорије инжењера, техничара и радника.

Током 2018. године забележено је 46 случајева у којима је са пословним партнерима раскинут или није обновљен већ постојећи уговор о пословној сарадњи. Разлози су:

- Непрофесионалан однос према уговорно преузетим обавезама, нереализација уговорних обавеза у предвиђеном року и некавалитетно извршене обавезе (8 случајева);
- Неизвршење финансијских обавеза / валутни дуг (угрожена потраживања) према Компанији или зависним друштвима (36 случајева);
- Непоштовање и/или кршење правила/обавеза из области ХСЕ (1 случај);
- Одустајање и/или раскид закључења уговора са Компанијом, након претходно усаглашене набавке (1 случај).



ГРИ 206: Процедуре везане за анти-конкурентско понашање

ГРИ 206-1 Укупан број правних поступака због антиконкурентског и монополског понашања, према исходу

У току 2018. године нема случајева покренутих поступака и нису се водили спорови против

Компаније због анти-конкурентског и монополског понашања.

ГРИ 301: Коришћени материјали

ГРИ 301-1 Материјали који се користе по тежини или запремини

Коришћени материјали			
Сировина/материјали	ЈМ	Утрошене количине	
		2017.	2018.
Сирова нафта - домаћа	t	879.059	880.632
Сирова нафта - увозна	t	2.459.838	2.675.302
Природни гас *	t	84.475	95.830
Геотермална вода **	m³	449.443	425.574
Сирова вода ***	m³	26.537	21.661

* За производњу водоника

** Вода која је продата екстерним купцима

*** Вода као сировина за производњу воде за пиће

Коришћени материјали			
Сировина/материјали	ЈМ	Утрошене количине	
		2017.	2018.
Сирова нафта – Парафинска лака	t	478.264	491.798
Сирова нафта – Парафинска тешка	t	146.306	132.227
Сирова нафта – Нафтенска	t	254.489	256.607
Сирова нафта – REB	t	709.878	488.919
CPC BLEND	t	186.868	0
Сирова нафта – Киркук	t	1.278.007	1.318.189
Сирова нафта – Novy Port	t	285.021	847.978
Сирова нафта – Темишвар	t	65	0
Сирова нафта – Иран тешка	t	0	20.216

Преглед полупроизвода			
Полупроизводи/материјали	ЈМ	Утрошене количине	
		2017.	2018.
Пиролитички бензин	t	106.714	113.263
МТБЕ	t	7.637	5.859
Изобутан и газолин из Погона Елемир	t	4.810	2.394
Вакуум гасно уље (VGO) из увоза	t	40.951	43.404
Примарни мазут из увоза	t	0	12.145
Адитиви и полимер маса	t	0	3
Слоп (укључујући и деградиране производе)	t	6.080	2.059

Полупроизводи приказани у табели су екстерни производи који су коришћени за прераду као и слоп (настао у процесима прераде и манипулације у рафинеријама).

ГРИ 301-2 Проценат коришћених материјала који су рециклирани улазни материјали

Преглед материјала коришћеног за паковање			
Материјал	ЈМ	Утрошене количине	
		2017.	2018.
Папир и картон	t	118	144
Дрво	t	154	98
Пластика	t	509	485
Метална амбалажа	t	86	141

Материјали који се користе у процесу производње потичу из необновљивих извора и налазе се у завршном производу, дериватима нафте, енергентима и води за пиће.

Због природе посла, у Компанији се као сировина за производњу не користе рециклирани материјали.

ГРИ 301-3 Проценат производа који су продати чији је амбалажни отпад прикупљен, по категорији

Погон за производњу пијаће воде „Јазак“ и Депарتمان за мазива – као пакери, пуниоци и испоручиоци амбалаже, а у складу са Законом о амбалажи и амбалажном отпаду, у обавези су да брину о амбалажном отпаду који остаје након коришћења њихових производа, односно да обезбеде преузимање и сакупљање, као и поновно искоришћење, рециклажу или одлагање истог.

Водећи се законским одредбама, Компанија је ангажовала оператера система управљања

амбалажним отпадом који поседује дозволе за обављање ове делатности.

У циљу испуњавања утврђених националних циљева за 2018. годину, амбалажни отпад који је преузет и прикупљен у 2018. години поново је искоришћен, рециклиран или одложен у текућој години од стране ангажованог оператера.

Свим већи објекти Компаније опремљени су брендираним посудама за сакупљање папира и ПЕТ амбалаже, као и искоришћених лименки.

Преглед амбалаже пласиране на тржиште Србије

Материјал		ЈМ	2017.		2018.	
			Јазак	Дирекција мазива	Јазак	Дирекција мазива
Пластика	ПЕТ	t	249	46	204	40
	Друге врсте пластике		48	166	41	200
Метал		t	0	86	0	141
Папир и картон		t	56	62	38	106
Дрво		t	51	103	48	50
Укупно		t		867		868

ГРИ 302: Управљање енергијом

ГРИ 302-1 Потрошња енергије унутар компаније

Преглед потрошње енергије					
Врста енергије	ЈМ	Утрошена количина		Утрошена количина прерачунао у GJ	
		2017	2018	2017	2018
Природни и каптажни гас	m³	369.712.880	373.487.557	294.392	297.398
Гориво сопствена потрошња (бензин, дизел)	t	3.569	4.182	3.742	4.385
Гориво сопствена потрошња (лож уље, рафинеријски гас, кокс, торч уље, оф гас)	t	372.610	396.832	314.958	335.432
ТНГ	t	249	239	265	254
Водена пара (приказано у пари високог притиска)	t	2.379.109	2.547.699	183.542	196.548
Електрична енергија набављена од добављача	MWh	328.195	331.580	28.220	28.511
Произведена електрична енергија	MWh	61.790	70.015	5.313	6.020
Топлотна енергија	MWh	9.649	8.083	830	695

Количина енергије према извору					
Интерно произведено		Купљено од добављача		Продато	
2017	2018	2017	2018	2017	2018
489.085.287	449.567.235	963.108	3.290.222	120.335.663	79.369.427
3.569	4.182	0	0	0	0
372.610	396.832	0	0	0	0
249	239	0	0	0	0
2.379.109	2.547.699	0	0	0	0
0	0	328.195	331.580	0	0
61.790	70.015	0	0	61.790	70.015
0	0	9.649	8.083	0	0

Током 2018.године потрошња енергије је била мања у односу на бизнис план потрошње за 2,8% док је у односу на 2017.годину била већа за 2,99% због планираних повећаних обима

производње као и изградње нових постројења, дубока прерада, нових и реконструисаних станица за снабдевање горивом, пумпе за утискивање слојне воде.

ГРИ 302-3 Енергетска ефикасност

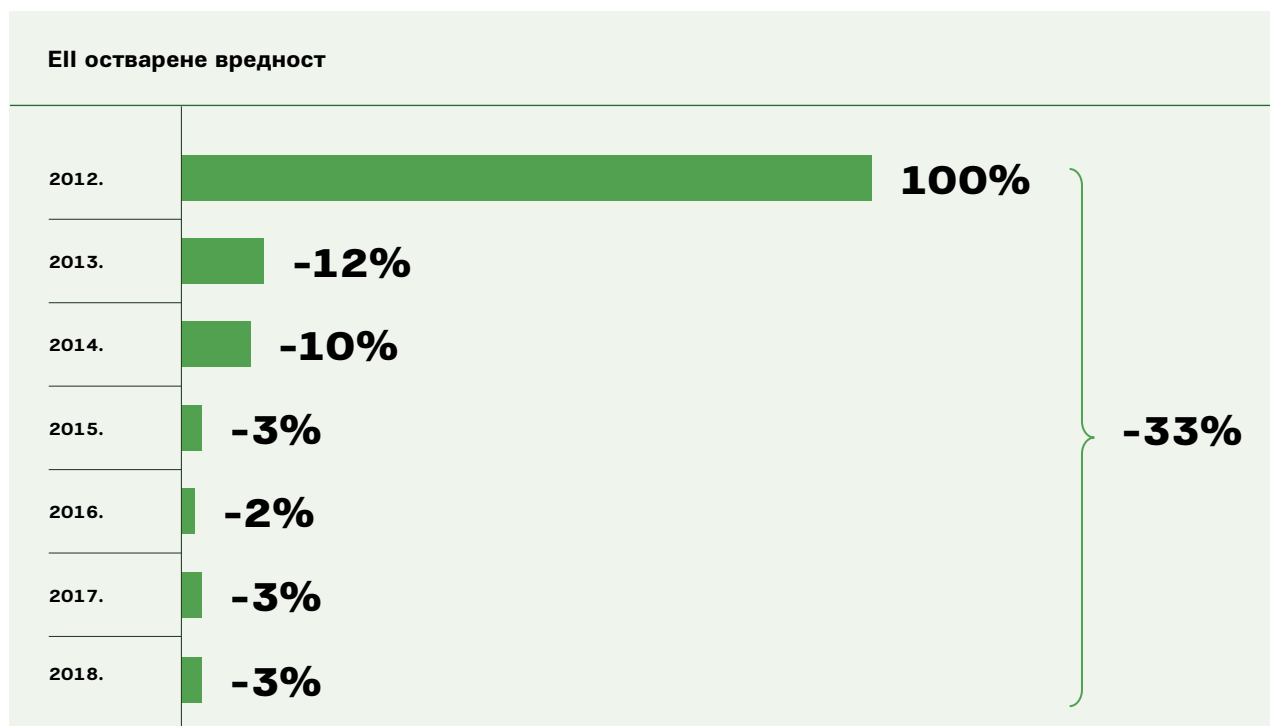
Најбољи показатељ континуираног побољшања енергетске ефикасности у областима значајне потрошње енергије је Индекс енергетске ефикасности (*EII - Energy Intensity index*), који представља однос стварног утрошка енергије и стандардног утрошка енергије. Стандардни утрошак енергије је пројекција потрошње у Компанији HSB Solomon Associates LLC, (најраспрострањенија методологија упоредне анализе рафинерија нафте у свету, која покрива преко 85% капацитета рафинеријске прераде у преко 70 земаља широм света). Уколико се као референтна посматра 2012. година, у периоду 2012–2018. године остварено је укупно повећање енергетске ефикасности од 33%.

Каптажни гас који се раније спаљивао на бакљи, сада се користи за производњу електричне и топлотне енергије на когенерационим постројењима, изграђеним у периоду од 2013. године

до данас а удео електричне енергије из когенерација у укупној потрошњи компаније износи 25%. Са производњом електричне енергије из противпритисног турбогенератора сопствена производња електричне енергије у односу на укупну потрошњу у НИС-у износи око 39%.

Примена когенерационих електрана омогућава смањење трошкова набавке енергената за потребе објеката инфраструктуре и обезбеђује присуство Компаније на тржишту, на којем је присутна од 2014. године. Продаја електричне енергије је у 2018. години повећана приближно 15% у односу на продају остварену у 2017. години.

Компанија сада располаже сопственим капацитетима за производњу електричне енергије, когенерације и турбогенератор, за задовољење 39% сопствених потреба.



ГРИ 302-4 Смањења у потрошњи енергије

Најзначајнији пројекти и мере који су реализовани или чија је реализација започета у 2018. години:

- Уградња система за компензацију реактивне енергије
- Модернизација расвете (уградња ЛЕД расвете)
- Балансирање дубинских пумпи на нафтним пољима
- Уградња енергетски ефикасних трансформатора са сниженим губицима
- Модернизација пумпи за припрему и транспорт нафте (набавка IE3 електромотора)
- Повећање ефикасности пумпи за одлагање слојне воде
- Заустављање нерентабилних бушотина са ниском производњом
- Смањење трошкова електричне енергије – Замена ЕСП пумпи дубинским пумпама на ПЦП
- Модернизација компресорске опреме
- Примена компресора са већим (ККД) коефицијентом корисног дејства
- Уградња измењивача топлоте за предгревање сировине топлим продуктима на излазу из реактора DC-0251/0252
- Замена кондензационих турбина електро-моторима
- Децентрализација топлотних извора у РНС
- Адаптација система за поврат кондензата у Енергани РНС
- Замена темоизолације на линијама водене паре и топле воде у РНП
- Оптимизација линија паре и потрошача у манипулацији
- Замена лифт паре за рајзере ложивим гасом
- Искоришћење топлоте алкилата са дна ДА-2601

Организационо-техничке активности

- Подешавање полазне температуре воде у систему конвекторског грејања зависно од спољне температуре
- смањење расхладне воде у циркулацији
- искључивање грејања зграда у току дана, у прелазном периоду
- одржавање оптималне температуре на дренажама и пратећој опреми
- континуирано хемијско чишћење пећи
- Реализацијом пројеката и мера дефинисаних Акционим планом за 2018. годину, као и додатним мерама спроведеним у току 2018. године, остварене су уштеде енергије од скоро 329 TJ.

Преглед планираних и остварених енергетских уштеда

Енергент	Планиране уштеде у 2018. (GJ)	Остварене уштеде у 2018. (GJ)	Остварене уштеде у 2018. (%)
Електрична енергија	12.296	12.323	0,21
Топлотна енергија	56.226	77.508	37,8
Горива	169.156	183.931	8,7
Додатне мере	46.155	55.076	19,3
Укупно	283.834	328.837	15,86

ГРИ 302-5 Смањење енергетских потреба производа и услуга компаније

У времену великих промена на енергетском тржишту један енергент је ипак успео да понесе титулу горива будућности – компримовани природни гас (КПГ). КПГ је природни, тј. земни гас, који се сабија на притисак од 220 до 250 бара. Главни састојак је метан, који у поређењу са осталим дериватима има најмањи коефицијент емисије CO₂, па самим тим доприноси очувању квалитета животне средине.

КПГ се користи као алтернативно гориво за све врсте возила, али и као енергент у индустрији, а постоји више разлога због којих га стручњаци називају горивом будућности. КПГ је сврстан и у „алтернативна горива“ чија се употреба прописује и Директивом 2014/94/ЕК.

Основна предност тог деривата је у енергетској, односно калоријској вредности, која је далеко већа у односу на остала погонска горива, као и у октанском броју, као мерилу квалитета горива.

Овај дериват се фаворизује и због чињенице да најмање загађује животну средину. Поред већ поменуте смањене емисије штетних гасова, КПГ не садржи сумпор, као ни штетне састојке органског порекла као што су бензен или полихлоровани бифенили. Коришћење овог

енергента као погонског горива такође значајно умањује буку, чак 50% у односу на дизел моторе. Такође, пракса је показала да КПГ возила имају бољу стартност и управљачке перформансе. Осим тога, уштеде приликом употребе КПГ-а, у зависности од типа возила, иду и до 50 одсто. Ако просечно возило пређе 100 километара са око 7,5 литара бензина, односно око 6 литара дизела или око 8,6 литара ТНГ, исту километражу ће прећи са око 4,4 килограма КПГ-а. Еколошке карактеристике КПГ-а су посебно важне кад се зна да је Европска комисија 2007. године усвојила Директиву, у складу са којом нови аутомобили морају да смањују емисију CO₂.

Компанија је у 2018. години имала два активна малопродајна објекта КПГ, у Новом Саду и Чачку. У току 2018. године пуштено је у рад КПГ постројење на гасном пољу Острово и то за потребе veleпродаје, односно индустријске потрошње, док је у новембру пуштен у рад још један малопродајни КПГ објект и то на ССГ Жарково 2 у Београду. У 2019.г. планирана је реактивација КПГ постројења на гасном пољу Палић за потребе veleпродаје као и реализација и пуштање у рад малопродајног КПГ објекта на ССГ Блок 45 у Београду.



ГРИ 303: Управљање водом

ГРИ 303-1 Укупно захватање воде према водозахвату

Количина и учешће захваћене воде према пореклу					
Врста водозахвата	2017 m ³	Релативно учешће	2018 m ³	Релативно учешће	Релативна промена 2017/2018
Речни водозахват	3.019.488	76%	3.124.985	79%	+3,5%
Јавни водовод	565.321	14%	484.319	12%	-14%
Подземна вода	401.175	10%	343.804	9%	-14%
Укупно захваћена вода	3.985.984	100 %	3.953.108	100%	-0,8 %

ГРИ 303-2 Водозахвати значајно погођени захватањем воде

За потребе Рафинерије нафте Панчево количина захваћене дунавске воде повећана је у односу на претходну годину за око 4,5% (2.933.157m³ у 2018. години), што је и очекивано, с обзиром да је и обим прераде повећан за 6,5%. Међутим, захватање на нивоу од 93 l/s представља тек 0,0018 % просечног годишњег протицаја Дунава.

Захватање воде из канала ДТД за потребе Складишта нафтних деривата у Новом Саду (на ло-

кацији бивше Рафинерије нафте у Новом Саду) смањено је у односу на 2017. годину за 11% (188.128 m³), представља захватање на нивоу од 6 l/s, односно 0,01% протицаја канала ДТД код Новог Сада.

Захватање наведених количина воде из Дунава и канала Дунав-Тиса-Дунав не угрожава њихове потенцијале, обзиром да је значајно испод 5% њиховог просечног годишњег протицаја.

ГРИ 303-3 Проценат и укупна количина воде која се рециклира и поново користи

Захватање воде из Дунава је значајно смањено захваљујући вишеструком коришћењу повратног кондензата у РНП. Количина рециклиране воде (повратног кондензата, враћеног из производних процеса) у РНП је у 2018. години изно-

сила 1.075.638 t. На овај начин је за 37% смањено захватање сирове воде из Дунава за потребе Рафинерије, а на нивоу НИС-а укупно захватање воде смањено је за 27%.

ГРИ 304: Биодиверзитет

ГРИ 304-1 Локација и величина земљишта у поседу, закупљеног, којим се управља, или које је до заштићених простора и простора са високом вредношћу биодиверзитета ван заштићених простора

Преглед заштићених локација у близини пословања Компаније

Врста заштићеног природног добра	Назив заштићеног природног добра	Назив објекта НИС-а у близини	Статус објекта НИС-а у 2018. години
Специјални резерват природе	Делиблатска пешчара	ХТС Девојачки бунар Db – 1/Н	ван функције
	Делиблатска пешчара	СГС Тилва	ван функције
	Језеро Окањ	Погон за припрему и транспорт нафте и гаса, Елемир	у функцији
	Језеро Окањ	Бушотина Ели-1	ван функције
	Пашњаци велике дропље	СМС Мокрин запад и КС-2 Мокрин запад	у функцији
	Ковиљско-петроварадински рит	ССГ Нови Сад 6	у функцији
Парк природе	Језеро Палић	ХТС Палић (1 Рј – 1/Н, Рј – 2/Н)	у функцији
	Језеро Палић	Пћ-24	у функцији
Споменик природе	Шума Јунаковић	ХТС Пригревица – Бања Јунаковић (Рб – 1/Н)	у функцији
	Жупанијски парк – градска башта у Зрењанину	ССГ Зрењанин 1	у функцији
Национални парк	Ђердап	ССГ Доњи Милановац	у функцији

ГРИ 304-2 Опис значајних утицаја активности, производа и услуга на биодиверзитет у заштићеним просторима и просторима са високом вредношћу биодиверзитета ван заштићених простора

НИС врши истражне радове, експлоатише нафту, гас и термалне воде и врши продају деривата у оквиру 11 пословних објеката у близини заштићених природних добара – националног парка Ђердап, специјалних резервата природе (Делиблатске пешчаре, језера Окањ, Пашњака велике дропље код Мокрина, Ковиљско-петроварадинског рита), парка природе Палић, споменика природе (шуме Јунаковић и градске баште у Зрењанину), стриктно поштујући усло-

ве надлежних институција (Завода за заштиту природе Србије и Покрајинског завода за заштиту природе).

Током 2018. године, у складу са Решењима о условима заштите природе, вршена су 3D рефлективна сеизмичка испитивања на подручјима Јужни Банат II и Турија IV, 2D на подручјима Моровић и Чока, и избушена је косо усмерена истражна бушотина Ve-001X на нафтном пољу Велебит.

ГРИ 304-3 Станишта која су заштићена или обновљена

Током 2018. године настављене су активности на санацији историјског загађења, враћању пољопривредног земљишта у првобитно стање и отклањању ризика од загађења земљишта, подземних вода и ваздуха. Извршена је санација 4 примарне исплачне јаме, укупне површине

3.091m². У току је санација упојног базена OS Кикинда поље. До сада је завршена санација укупно 190 примарних исплачних јама и једног упојног базена, а укупна површина до сада рекултивисаног земљишта повећана на 134.196 m².

ГРИ 304-4 Укупан број природних врста са IUCN црвене листе чија се станишта налазе у околини локација на којима компанија послује, по нивоу угрожености

У Републици Србији се спроводи заштита заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива у складу са Законом о заштити природе, Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива, и Правилником о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување. Компанија пре извођења

активности прибавља код надлежних органа услове за заштиту природе, у којима су наведене мере заштите за њихово очување и те мере доследно поштује.

Према сазнањима којима НИС располаже, у околини локација на којима Компанија послује, према подацима о природним врстама са IUCN црвене листе, у близини Мокрина, на Пашњацима велике дропље се налази станиште строго заштићене врсте птица – Велике дропље (*Otis tarda*).

ГРИ 305: Емисије у ваздух

ГРИ 305-1 Директне емисије гасова са ефектом стаклене баште

За постројења која су предвиђена да учествују у EU ETS у складу са методологијом дефинисаном Уредбом о мониторингу и извештавању 601/2012 ЕС на основу тренутно расположивог квалитета података прорачунате су емисије за 2018. годину у износу од 1.088.386 t CO₂. У односу на 2017. годину емисије су повећане из разлога веће количине прерађене нафте у РНП, а самим тим и повећане потрошње горива што директно утиче и на количину емитованог CO₂.

У 2018. години настављена је реализација ЕОР пројекта утискивања CO₂ издвојеног на Аминском постројењу у Погону за припрему нафте и гаса у Елемиру у лежиште Русанда ради одржавања лежишног притиска и повећања производње. Укупно је утиснуто 44.459.696 m³ CO₂.

У циљу даљег усклађивања са са законском регулативом из области управљања емисијама гасова са ефектом стаклене баште и унапређења квантификације емисија CO₂ од стране екстерне специјализоване куће урађена је „Студија дефинисања мера и активности потребних за прорачун бесплатних алокација емисионих јединица са дефинисањем бенчмаркинг методологије емисија CO₂ за постројења НИС-а која ће учествовати у EU ETS“.

Студија је урађена у циљу припреме постројења НИС-а за учешће у ЕУ шеми трговања емисијама гасовима са ефектом стаклене баште и увођења система мониторинга, извештавања и верификације емисија гасова са ефектом стаклене баште у складу са ЕУ ЕТС Директивом. На основу прорачуна, РНП се налази у рангу европских рафинерија.

ГРИ 305-6 Емисије супстанци које оштећују озонски омотач

У Компанији се не врши производња, увоз или извоз супстанци које осиромашују озонски омотач.

ГРИ 305-7 NO_x, SO_x и друге значајне емисије гасова у ваздух по врсти и тежини

Количине емитованих загађујућих материја у ваздух (t/g)	2017	2018
Емисија SO ₂	4.720	3.454
Емисија NO _x	959	995
Емисија прашкастих материја (PM)	148	280

Смањење емисије сумпордиоксида (SO₂) је резултат значајних улагања у еколошке пројекте и њихова реализација крајем 2017. и током 2018. године. У 2018. години завршен је пројекат Аминско прање ејекторског гаса на постројењу Вакуум дестилације у РНП чији ефекти се огледају директно у значајном смањењу емисије SO₂.

Основни узрок повећања количине емитованих загађујућих материја, NO_x и PM у ваздух у односу на претходну годину је чињеница да је дошло до повећања обима прераде сирове нафте (6,5 %), као и већи број радних сати процесних постројења.

ГРИ 306: Управљање отпадом и отпадним водама

ГРИ 306-1 Укупно испуштање воде по квалитету и реципијенту

На крају 2018. године НИС поседује 364 објеката за пречишћавање отпадних вода. Уграђено је 28 нових сепаратора за пречишћавање зауљених отпадних вода на ССГ (4 постојећа сепаратора је замењено новим, а купљене су 3 ССГ са постојећим сепараторима). Постројење за пречишћавање отпадне воде на ДНМ је пуштено у пробни рад. Квалитет отпадних вода, као и ефикасност процеса пречишћавања, редовно се контролише у оквиру мониторинга.

Највећа количина отпадних вода настаје у РНП, у односу на претходну годину повећана је за 8%, што је очекивано, с обзиром да је прерада сирове нафте повећана за 6,5%. Количина испуштене отпадне воде по тони прерађене нафте у РНП је на истом нивоу као и прошле године (0,53 m³/t). Повећање количине отпадних вода последица је обухватања и пречишћених отпадних вода које се испуштају у јавну канализацију према количини воде, преузете из јавних водовода.

Преглед испуштених отпадних вода у m³ у зависности од третмана и реципијента

Врста третмана	Реципијент	2017 m ³	2018 m ³	Релативна промена 2018/2017
Екстерно пречишћавање	водоток	1.350.966	1.424.965	+5%
Физичко, физичко-хемијско	водоток, јавна канализација	714.373	937.692	+31%
Санитарна отпадна вода	јавна канализација	41.807	42.331	+1%
Укупно испуштене отпадне воде		2.107.146	2.409.721	+14%

ГРИ 306-2 Укупна тежина отпада по врсти и начину одлагања

Преглед генерисаног и збринутог отпада у тонама

Карактер отпада	Генерисано отпада у 2018. години	Збринуто отпада у 2018. години
Неопасан	10.466	10.240
Опасан	6.220	6.261
Укупно	16.686	16.501

Преглед збринутог отпада по врсти у тонама		
Врста збрињавања	2018.	
	Неопасан	Опасан
Биоремедијација	0	487
Одлагање на депоније	212	33
Рециклажа	5.926	119
Ре-рафинација	4	41
Складиштење	16	0
Солидификација	73	1.440
Су-спаљивање	31	8.121

Збрињавања отпада вршено је ангажовањем 33 овлашћена оператера за управљање отпадом. Од опасног отпада, највише је збрињавано муљева и талога, као и зауљеног отпада, који су настали одржавањем и чишћењем резервоара и сепаратора. Од свих врста неопасног отпада који су збрињавани у 2018. години, метални отпад чини 93% од укупно збринутих количина.

Највише отпада је предато на рециклажу, првенствено метали и амбалажни отпад, док је опасан отпад (муљеви, талози и зауљени отпад), у зависности од концентрације угљоводоника,

предаван на су-спаљивање, солидификацију или биоремедијацију. У склопу процеса унапређења управљања отпадом допуњено је софтверско решење „Апликација за евиденцију отпада“. Успостављено је брже и једноставније креирање дневних и годишњих извештаја, као и лакше евидентирање генерисаних и збринутих количина отпада. Апликација омогућава претраживање података према 29 критеријума, креирање различитих извештаја за своје потребе, као и законом прописаног извештавања Агенције за заштиту животне средине и Републичког завода за статистику.

ГРИ 306-3 Укупан број и количина значајних изливања

Број еколошких акцидентата према врсти		
Врста акцидента	2017	2018
Изливање нафте и деривата на земљиште	22	11
Изливање отпадних вода	0	0
Изливање хемикалија	2	2
Емисије гаса	1	0
Остало	5	3
Укупно	30	16

Број еколошких акцидентата је значајно смањен (47%) у односу на 2017. годину. У 2018. години је регистровано 16 еколошких акцидентата. Тренд смањења броја изливања последица је унапређена контрола процеса и поштовање технолошке дисциплине.

Значајно унапређење у овој области се огледа и у смањењу количина изливених материја. У 2018. години укупна количина изливене материје

износи 15,95 m³, односно 26% мање него у 2017. кад се излило 21,61 m³ материје.

Од укупног броја изливања у 2018. години, 4 представљају перфорације са количином изливене материје већом од 1 барела на земљиште. Према Класификатору догађаја НИС-а, сви еколошки акциденти у 2018. години су класификовани као мали.

Узроци еколошких акцидентата (%)	2018
Радна активност	50
Технолошки квар или отказ – процес	12,5
Перфорација нафтовода	25
Перфорација пратећих водова	6,25
Остало	6,25
Укупно	100%

ГРИ 306-4 Количина траснпортованог, увезеног, извезеног или третираног отпада који се сматра опасним по анексу базелске конвенције I, II, III, i VIII и проценат отпада који је транспортован међународно

Током 2018. године није било транспортованог, увезеног, извезеног и/или третираног отпада

да који се сматра опасним по анексу базелске конвенције I, II, III и VIII.

ГРИ 306-5 Идентитет, величина, статус заштите и вредност биодиверзитета водних тела на које значајно утиче пословање компаније

Компанија не захвата воду, нити испушта пречишћену отпадну воду у водна тела у којима би могла да утиче на биодиверзитет. На основу изходованих водних аката, нема сазнања да су водна тела у која се испуштају пречишћене отпадне воде сврстана у водна тела са посебним статусом заштите и вредношћу биодиверзитета.

Међународна комисија за заштиту Дунава – ICPDR је основана 1998. године, са циљем заштите воде и животне средине Дунава, а Србија је једна од земаља чланица. Дунав је водоток у који се испушта више од 90% свих отпадних вода Компаније:

- пречишћена атмосферска вода из Рафинерије нафте у Панчеву се испушта у Азотарин канал у јужној индустријској зони Панчева, који се улива у Дунав –460.185m³,
- технолошка отпадна вода из Рафинерије нафте у Панчеву, пречишћена на постројењу за пречишћавање отпадних вода у ХИП ПХК, испушта се у Дунав –1.424.965m³,
- пречишћена отпадна вода из Складишта нафтних деривата у Новом Саду се испушта индиректно, путем јавне канализације Града Новог Сада, а одатле у Дунав –173.328m³,

ГРИ 307: Усаглашеност са еколошким законима и прописима

ГРИ 307-1 Новчана вредност значајних казни и укупан број неновчаних санкција због неусаглашености са еколошким законима и прописима

У току 2018. године евидентирана су два случаја привредног преступа, поводом којих је плаћена казна у износу од 1.000.000 динара

ГРИ 401: Праксе запошљавања

ГРИ 401-1 Укупан број и кретање броја запослених по старосној групи, полу и региону

Преглед кретања броја запослених			
Организациони део	31.12.2017.		
	Директно	Лизинг	Укупно
Блок Истраживање и производња	802	220	1.022
Блок Сервиси	88	24	112
Дивизија Downstream*	0	0	0
Блок Прерада	836	32	868
Блок Промет	965	2.799	3.764
Блок Енергетика	248	26	274
НИС – стручне службе	1.089	462	1.551
Представништва и огранци	60	0	60
НИС а.д. Нови Сад	4.088	3.563	7.651
Нафтагас – Нафтни сервиси**	569	889	1.458
Нафтагас – Технички сервиси	391	488	879
Нафтагас – Транспорт	97	292	389
НТЦ НИС Нафтагас	309	30	339
Зависна друштва у земљи	1.366	1.699	3.065
Укупно:	5.454	5.262	10.716

* У укупан број запослених у Дивизији Downstream урачунато је и 46 запослених у Дирекцији Енергетика (41 директно, 5 лизинг); Преостали део Дивизије Downstream броји 76 запослених (66 директно, 10 лизинг).

** У укупан број запослених у НФС-у укључено је 7 запослених из Блока Сервиси који су остали у старој структури.

31.12.2018.			
Директно	Лизинг	Укупно	
858	216	1.074	
0	0	0	
2.062	2.944	5.006	
956	30	986	
999	2.899	3.898	
0	0	0	
1.094	434	1.528	
45	0	45	
4.059	3.594	7.653	
991	1.267	2.258	
174	126	300	
81	338	419	
325	36	361	
1.571	1.767	3.338	
5.630	5.361	10.991	

Преглед квалификационе структуре запослених према врсти уговора					
Година		ДР	МР	ВС	
2017	НИС а.д. Нови Сад	Директно	7	81	1.943
		Лизинг	0	7	493
	Зависна друштва у земљи	Директно	8	15	454
		Лизинг	1	1	110
	Укупно		16	104	3.000
2018	НИС а.д. Нови Сад*	Директно	9	82	1.995
		Лизинг	0	15	444
	Зависна друштва у земљи	Директно	10	22	545
		Лизинг	0	2	149
	Укупно		19	121	3.133

*У укупан број запослених урачунати су и запослени у Представништвима и огранку.

Преглед полне структуре запослених према врсти уговора					
Година		Мушкарци		Жене	Укупно
2017	НИС а.д. Нови Сад	Директно	2.876	1.152	4.028
		Лизинг	2.178	1.385	3.563
	Зависна друштва у земљи	Директно	1.187	179	1.366
		Лизинг	1.647	52	1.699
	Укупно		7.888	2.768	10.656
2018	НИС а.д. Нови Сад*	Директно	2.857	1.202	4.059
		Лизинг	2.171	1.423	3.594
	Зависна друштва у земљи	Директно	1.354	217	1.571
		Лизинг	1.709	58	1.767
	Укупно		8.091	2.900	10.991

	ВШ	СС	НС	ВК	КВ	ПК	НК	Укупно
	286	1.187	2	131	391	0	0	4.028
	335	1.842	16	79	787	4	0	3.563
	55	391	3	112	328	0	0	1.366
	50	515	89	43	871	14	5	1.699
	726	3.935	110	365	2.377	18	5	10.656
	290	1.181	2	123	377	0	0	4.059
	308	1.910	11	75	830	1	0	3.594
	65	437	5	112	374	1	0	1.571
	54	542	89	45	869	12	5	1.767
	717	4.070	107	355	2.450	14	5	10.991

Однос менаџмента и запослених					
Година	Менаџмент		Запослени		
	Број менаџера	% учешћа у укупном броју менаџера	Број запослених	% учешћа у укупном броју запослених	
2017	Мушкарци	239	73,54%	3.824	75,44%
	Жене	86	26,46%	1.245	24,56%
	Укупно	325	100%	5.069	100%
2018	Мушкарци	228	73,08%	3.964	75,23%
	Жене	84	26,92%	1.305	24,77%
	Укупно	312	100,00%	5.269	100,00%

* Представништва и огранци, зависна друштва у иностранству и остала зависна друштва, као и лизинг запослени нису приказани у табели, због упоредивости са подацима из претходне године

** У категорију менаџера су укључени: топ менаџмент, виши менаџмент и средњи менаџмент. Нижи менаџмент (почев руководица служби и ниже) није укључен у категорију менаџера.

Преглед старосне структуре запослених				
Година		до 20	20–29	30–39
2017	НИС а.д. Нови Сад	46	1.891	2.413
	Зависна друштва у земљи	24	559	915
	Укупно	70	2.450	3.328
2018	НИС а.д. Нови Сад	51	1.750	2.468
	Зависна друштва у земљи	27	570	1.007
	Укупно	78	2.320	3.475

*У укупан број запослених урачунати су и запослени у Представништвима и огранку.

Флукуација запослених	Мушкарци	
	2017	2018
Пријем у радни однос	264	323
Прекид радног односа	195	177
Укупно	459	500

* Подаци за зависна друштва у иностранству и остала зависна друштва нису приказани у табели

**Однос новозапослених и броја запослених на почетку посматраног периода износи 8,18%.

***Однос запослених који су напустили компанију и броја запослених на почетку периода износи 4,46%.

Флукуација запослених по старосној структури	До 19		20–29		30–39	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Пријем у радни однос	11	4	191	189	97	189
Прекид радног односа	0	0	52	38	87	78
Укупно	11	4	243	227	184	267

* Подаци за зависна друштва у иностранству и остала зависна друштва нису приказани у табели

40-49	50-59	преко 60	Укупно
1.863	1.212	166	7.591
832	620	115	3.065
2.695	1.832	281	10.656
1.915	1.244	225	7.653
903	694	137	3.338
2.818	1.938	362	10.991

Жене		Укупно	
2017	2018	2017	2018
90	123	354	446
61	66	256	243
151	189	610	689

40-49		50-59		од 60		Укупно	
2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
44	43	11	18	0	3	354	446
58	57	32	32	27	38	256	243
102	100	43	50	27	41	610	689

ГРИ 401-2 Бенефиције осигуране запосленима на неодређено у односу на запослене са уговором на одређено време

Не постоје разлике између бенефиција које су осигране запосленима на неодређено у односу на запослене који имају уговор о раду закључен на одређено време.

Нека од права, гарантованих колективним уговорима и другим интерним актима Компаније су: Посебна заштита за оболеле запослене, као и запослене особе са инвалидитетом, превентивни опоравак запослених који раде на пословима са повећаним ризиком, и осталих запослених, у

циљу спречавања професионалних обољења и инвалидности; Широко спектар случајева у којима запослени имају право на исплату солидарне помоћи (болест или смрт запосленог или члана породице, оштећење објеката за становање, помоћ при рођењу детета породицама са више деце итд); стипендије током редовног школовања деци погинулих и умрлих запослених; колективно осигурање и добровољно допунско пензијско осигурање.

ГРИ 401-3 Повратак на посао и стопа задржавања запослених након коришћења породилског одсуства, по полу
Динамика одлазака и повратака са породилског одсуства у 2018. години

Организациони део	Запослени који су започели одсуство у 2017. години	Запослени који су се вратили са одсуства започетог у 2017. години	Запослени који су започели одсуство у 2018. години
НИС а.д. Нови Сад	67	56	60
Лизинг	108	119	114
Укупно	175	175	174

* Представништва и огранци, зависна друштва у иностранству и остала зависна друштва нису приказани у табели.

После доношења закона којим се ограничавају примања за породиље, компанија НИС је 2018. године донела интерну одредбу према којој

трудницама исплаћује износ за породилско одсуство до њихове пуне месечне зараде, односно до петоструке републичке зараде.

ГРИ 402: Однос према запосленима
ГРИ 402-1 Минимални отказни рок(ови) у вези са значајним пословним променама укључујући и податак да ли је он дефинисан колективним уговором

У случају потребе премештаја запосленог на друге послове или промене других битних елемената Уговора о раду запосленог, Компанија је у обавези да запосленом достави понуду за закључење анекса Уговора о раду у складу са Зако-

ном о раду, са роком за изјашњавање о понуди који износи осам радних дана од дана пријема понуде. Понуда објашњава и образлаже разлоге за премештај запосленог и елементе Уговора о раду који се мењају.

Запослени који су се вратили са одсуства започетог у 2018. години	Запослени који су се вратили на рад након завршетка одсуства до 31.12.2017. и 31.12.2018	Преостали очекивани број запослених за повратак са одсуства у 2019. и 2020. години	Напустили компанију за мање од годину дана након повратка са породичског	Запослени који су се вратили на рад након завршетка одсуства, а у радном односу у Компанији су и након 12 месеци од завршетка одсуства
69	127	64	7	121
74	152	118	117	118
143	279	182	124	239

ГРИ 403: Безбедност и здравље на раду

ГРИ 403-1 Проценат запослених чији се интереси заступају кроз формално организовани комитет за заштиту и безбедност на раду

Према одредбама Колективног уговора у НИС-у су формиран одбори за безбедност и здравље на раду (ОБЗНР), и то у свим организационим целинама:

- ОБЗНР НИС
- ОБЗНР Блок „Истраживање и производња“
- ОБЗНР Блок „Прерада“
- ОБЗНР Блок „Промет“
- ОБЗНР Блок „Сервиси“

Сваки од одбора за безбедност и здравље на раду сада броји седам чланова и то четири представника запослених (синдиката) и три представника послодавца.

Упутством УП-09.01.00-001: Рад Одбора за безбедност и здравље на раду ближе су уређени начин рада и друга питања која су од значаја за припремање и одржавање седница Одбора за безбедност и здравље на раду Компаније.

Током 2018 године одржано је укупно 10 Састанака одбора за БЗР, према предходно усвојеним Планом, а на којима су разматрана следећа питања:

- анализа стања у области безбедности и здравља на раду
- предлог мера за унапређење безбедности и здравља на раду,
- набавка ЛЗО за потребе запослених,
- разматрање послова са повећаним ризиком и програма заштите запослених на таквим пословима,
- разматрање извештаја о здравственом стању запослених, на основу периодичних лекарских прегледа,
- разматрање повреда на раду и професионалних обољења,
- сарадња са стручним службама у области безбедности и здравља на раду
- увођење превентивних мера заштите запослених.

ГРИ 403-2 Укупан број повреда, професионалних болести, изгубљених дана и смртних случајева, по региону и полу

HSE индикатори	2017	2018
Повреде на раду	119	119
Повреде на раду – са боловањем	27	43
Повреде на раду са смртним исходом	3	0
Дани боловања због повреда на раду	2.332	2.981
Број дана одсутности са посла	265.524	336.958
Број сати редовног рада	18.861.531	19.377.049
Стопа повреда (ИР)	6,31%	6,14%
Стопа одсуствовања са посла (АР)	14,08%	17,39%
Стопа изгубљених дана (ЛДР)	0,12%	0,15%
Број пожара	27	22
Број саобраћајних незгода	8	8
Број еколошких акцидентата	30	16
Број посета инспекцијских органа	903	799
Број мера инспекцијских органа	159	155
Врсте повреда	2017	2018
Пад запослених	30	31
Термичке и хемијске повреде	4	8
Механичке повреде	32	30
Саобраћај	14	19
Пад са висине	2	4
Остало	37	27
Укупно	119	119

ГРИ 403-3 Радна места са повишеним ризиком од повреде или професионалних обољења

У оквиру Акта о процени ризика на радном месту и у радном окружењу, који се редовно ревидира, дефинисано је да НИС има 1.114 радна места са

повећаним ризиком, на укупно 5.140 позиција. НИС настоји да увођењем нових технолошких унапређења смањи већ препознате ризике.

ГРИ 403-4 Теме о заштити на раду и заштити које су покривене званичним споразумима са синдикатима

Питања безбедности и здравља на раду су обухваћена формалним споразумом са синдикатом и дефинисана су Колективним уговором. Менаџмент Компаније и запослени личним примером и поступцима унапређују HSE перформансе и демонстрирају посвећеност HSE принципима. Бенефити који су намењени запосленима не зависе од дужине трајања уговора.

Неке од области које су покривене Колективним уговором су:

- остваривање и заштита права запослених
- радно време, одмори и одсуства
- вишак запослених
- образовање, стручно оспособљавање и усавршавање
- безбедност и здравље на раду
- накнада штете
- решавање стамбених потреба
- остваривање права на штрајк

ГРИ 404: Обуке и развој

ГРИ 404-1 Просечни сати обуке годишње по запосленом, по полу и по категорији запослених

Трошкови обуке у милионима динара	2017	2018
Трошкови обуке	192	224
Трошкови стручног образовања	189	220
Трошкови саветовања	0	0
Трошкови чланарине пословних удружења	3	4
Организациони трошкови обуке	4	13
Укупно	196	237

Статистика обука						
	Сати обуке према полу		Број запослених према полу		Сати обуке према категорији	
	Мушки	Женски	Мушки	Женски	Менаџери	Запослени
Диретно	61.909	29.575	3.837	1.969	30.839	60.645
Лизинг	17.248	4.912	1.069	414	368	21.792

У 2018. години у сарадњи са екстерним провајдерима организовано 2.221 обука, на којима је учествовало 7.288 полазника, док је интерне обуке похађало више од 4.000 полазника. Подршку у проширивању професионалних знања наши запослени добијали су од водећих светских компанија из области истраживања и производње (NExT Schlumberger), менаџмента (Roscongress, Aspentech, Energy Institute, IFP trainings, Cotrugli Business school, PricewaterhouseCoopers), али и најбољих домаћих компанија: Puzzle Software, Центар за економска истраживања Београд, Форум Медиа, Мокрогорска школа менаџмента, Центар за управљање пројектима, GI group, Omega Consulting, DCT (Dale Carnagi) и многих других. Обуке су поспешиле развој како професионалних и личних, тако и вештина које су неопходне за успешно руковођење тимовима. И током 2018. године НИС је континуирано радио на повећању ефикасности, те су организовани Lean Six Sigma тренинзи у приоритетним организационим деловим, као и програми везани за поузданост опреме.

У складу са пројектом дигитализације компаније, више од 150 полазника је прошло основе Agile-а, и сертифицирани су први полазници Scrum Master и Product owner програма.

Програм „Учења страних језика“ намењен је унапређењу знања енглеског, руског или српског језика запослених, са циљем ефикаснијег обављања посла. У групну и индивидуалну наставу током 2018. године било је укључено 270 запослених.

Професионално усавршавање запослених по организационим деловима

Блок Истраживање и производња:

У Новом Саду 10. октобра је свечано отворена Прва НИС међународна научно-техничка конференција, један од најзначајнијих овогодишњих скупова посвећених области истраживања и производње нафте и гаса. Циљ тродневне Конференције организоване у Пословном центру Нови Сад је размена знања и искустава научних институција и индустрије у примени и развоју нових научних метода у истраживању и експлоатацији нафтних и гасних лежишта.

Изградња тренинг центра у Елемиру је почела у новембру 2018. са предвиђеним временом завршетка у мају 2019. године.

Обезбеђен је симулатор за оператора производње нафте и гаса чиме је обезбеђена практична обука оператора о различитим аспектима рада на различитим типовима бушотина у НИС-у (ЕСП, потапајућа пумпа, гаслифт, гас). Центар за обуку такође има ЕСП и бушотине са потапајућим пумпама на локацији.

Блок Прерада:

У септембру 2018. године је у средњој техничкој школи „23. Мај“ у Панчеву, формирано је одељење за образовни профил техничар за прераду нафте и гаса. Наставни програм је дефинисан уз подршку инжењера Блока Прерада у циљу што боље припреме ученика за будући

Број запослених према категорији		Трошкови обуке у хиљадама динара		Број сати обука	
Менаџери	Запослени	Укупно	По запосленом	Укупно	По запосленом
1.631	4.175	216.531	37,29	91.484	15,76
24	1.459	20.008	13,49	22.160	14,94

рад у рафинерији или студије у области нафтно-петрохемијског инжењерства.

Започет је процес увођења е-learning-а обука за оператере и инжењера. Уведена Е-learning платформа пружа јединствену базу знања из области рафинеријске прераде са опцијом идентификације недостатка знања, провере знања и генерисање извештаја

Е-learning програми

Пратећи светске трендове, у 2018. години наставили смо са креирањем савремених електронских обука за запослене у компанији – Е-learning тренинзи. Модерне и ефикасне технологије омогућиле су да садржај тренинга буде представљен на занимљив и интерактиван начин.

Предности Е-learning тренинга пре свега су уочене у области Здравља и безбедности на раду као и за новозапослене компаније.

Онбординг програм

Како би се новозапослени лако и брзо уклопили у ново радно окружење на почетку свог радног ангажмана они најпре учествују у различитим „onboarding” активностима. Компанија НИС је у новембру 2018. године покренула програм под називом „НИС домаћин“ у оквиру којег је дефинисан тим запослених из различитих делова компаније, НИС домаћина, који се брине о интеграцији новозапослених и упознавању са корпоративном културом и процедурама у компанији. Кроз Уводни тренинг, новозапосле-

ни се упознаје са пословним процесима, организационим деловима НИС-а, као и подацима о пословању и активностима како би се што лакше прилагодио будућем раду.

Пратећи савремене светске трендове део уводног тренинга је и едукативни филм, „Добро дошли у НИС“, који запосленима омогућава упознавање са НИС-ом са радног места кроз различите едукативне филмове.

Развој талената

Током године реализован је редован Годишњи циклус оцењивања по компетенцијама. Сам процес евалуације начина на који запослени обављају посао унапређен је увођењем додатног корака у оцењивање запослених који осим линијског имају и функционалног надређеног. Новина је системски подржана и, уз измене усвојене упутством, правовремено комуницирана запосленима.

Са циљем идентификовања снага и потенцијала за развој запослених у нашој Компанији реализовани су Центри за процену и развој компетенција за 155 учесника. Центри су организовани са циљем пружања подршке развојним и бизнис потребама Блокова и Функција, у циљу идентификовања и даљег развоја лидерских потенцијала талената у НИС-у и додатно, при селекцији запослених у домену руководећих позиција. Такође, покренут је и први интернационални пројекат спровођења Центри процене и развоја на иницијативу Представништва НИС-а у Бугарској.

У години за нама спроведена је детаљна анализа процеса и алата интегрисаног управљања талентима у НИС-у. Као резултат је проистекла иницијатива за увођењем јединствене дигиталне платформе за управљање талентима у компанији.

У оквиру ове важне иницијативе током године организоване су SAP Success Factors радионице за HR и IT тим, урађена је свеобухватна анализа бизнис потреба и израђен Business Case NIS HR Digital Transformation. Исти ће у наредном периоду бити основ за реализацију пројекта HR дигитализације НИС-а.

ГРИ 404-2 Програми за едукацију запослених који омогућавају способност радника за даљи рад и помоћ при транзицији након завршетка каријере

Савремено пословање намеће бројене изазове са којима се запослени суочавају. Како би НИС-ови запослени били спремни да одговоре пословним изазовима НИС улаже у развој својих кадрова и доприноси унапређењу потенцијала запослених и тиме ради на развоју кадровских ресурса целе НИС Групе.

Током 2018. године Компанија није спроводила програме за решавање технолошког вишка запослених. У прошлости је Компанија настојала да обезбеди подршку запосленима који напуштају компанију као технолошки вишак, обезбеђујући радионице са представницима Националне службе за запошљавање.

ГРИ 404-3 Проценат запослених који прима редовну повратну оцену о квалитету свог рада и развоју каријере, по полу и категорији запослених

У Компанији се на годишњем нивоу врши редовно оцењивање запослених по компетенцијама, којим су обухваћени сви запослени у НИС-у, класификовани у три основне катего-

рије – руководиоци, специјалисти и радници. Сви запослени добијају квалитетну и структурирану повратну информацију о резултатима оцењивања.



ГРИ 405: Родна равноправност

ГРИ 405-1 Структура Одбора директора и рашчлањавање чланова Одбора директора по према полу и старосној групи

У 2018. години Одбор директора чине 8 мушких чланова и 2 женска члана, од којих је 5 чланова старосне групе од 30–50 година, док је 5 чланова старости преко 50 година.

ГРИ 405-2 Однос основне зараде жена и мушкараца по категорији запослених

Колективним уговором, према ком се основна зарада запослених одређује у складу са грејдом посла, гарантовано је да ниво зарада запослених у НИС-у буде у истом рангу са водећим компанијама у Србији. Сваки грејд има дефинисани распон од минималне до максималне основне зараде, без обзира на пол.

ГРИ 406: Једнаке шансе

ГРИ 406-1 Укупан број случајева дискриминације и корективне мере које су предузете

У току 2018. године није идентификован ни један случај везан за дискриминацију у Компанији.

ГРИ 407: Синдикат и колективно преговарање

ГРИ 407-1 Случајеви у којима је слобода удруживања и колективног преговарања угрожена и предузете мере

НИС подржава слободу синдикалног удруживања и колективног преговарања, тако да је и током 2018. године настављена интензивна сарадња са репрезентативним синдикатима запослених (у

НИС а.д. Нови Сад и зависним друштвима). Нису забележени случајеви у којима је угрожена слобода удруживања и колективног преговарања.

Број запослених у репрезентативним синдикатима		
Назив синдиката	2017	2018
Јединствена синдикална организација НИС а.д.	2.659	2.654
СО Нафтни Сервиси	313	338
СО НТЦ НИС Нафтагас	92	101
СО Специјални радови (Нафтагас-Нафтни сервиси)	152	128
СО Технички сервиси	194	193
СО Транспорт	45	42
Укупно	3.455	3.456

ГРИ 408: Дечији рад

ГРИ 408-1 Пословни процеси и значајни добављачи који су идентификовани као они код којих постоји значајан ризик од постојања дечијег рада, и мере које су предузете да допринесу ефективном укидању дечијег рада

Компанија послује у складу са законима и осталом регулативом и ратификованим међународ-

ним конвенцијама, како у другим областима пословања, тако и када је у питању дечији рад.

ГРИ 409: Принудни рад

ГРИ 409-1 Пословни процеси и значајни добављачи који су идентификовани као они код којих постоји значајан ризик од постојања принудног рада, и мере које су предузете да допринесу елиминисању свих облика принудног рада

Компанија послује у складу са законима и осталом регулативом и ратификованим међународним конвенцијама, како у другим обла-

стима пословања, тако и када је у питању принудни рад.

ГРИ 411: Права староседелачког становништва

ГРИ 411-1 Број и опис значајних спорова са локалним заједницама и староседелачким становништвом

У току 2018. године у Компанији су покренута 2 нова спора због накнаде штете за некористићење земљишта или због рекултивације, а утврђено је постојање 18 спорова из претходног периода.

Од укупног броја спорова из претходног периода окончано је 6 спорова, од тога 3 у корист и 3 на штету Компаније.

Укупна вредност спорова који су окончани на штету Компаније износи 4.257.458 динара.

ГРИ 414: Процена добављача са аспекта критеријума утицаја на друштво

ГРИ 414-1 Проценат нових добављача који су анализирани са аспекта критеријума утицаја на друштво (корупција, лобирање, неконкурентско понашање, неусаглашеност са законом)

Учествујући у поступцима усаглашавања набавки у Компанији, надлежна служба комплексно сагледава потенцијалног привредног субјекта са којим Компанија може да ступи у уговорни однос. При томе се сагледавају финансијски показатељи пословања потенцијалног коминтента, професионалне и стручне компетенције, кадровски потенцијали, број и суштина вођења евентуалних судских спорова (посебно у својству туженог, посебно тужитеља), као и евентуално учешће у делима која се могу подвести под корупцију.

У току 2018. године верификовано је 4.237 привредних субјеката са којима је планирана пословна сарадња, док је од тог броја њих 76 или 1,79 % неусаглашено. Неусаглашеност се не односи само на установљене или основане сумње на корупциона дела, већ на историју пословања, пословне и техничке капацитете као и финансијске показатеље сауговараца. Неусаглашени коминтент је онај за ког се анализом установи да би успостављањем уговорног односа са истим могли да наступе пословни ризици по Компанију. Разлози неусаглашавања потенцијалног коминтента могу да буду:

- Немогућност идентификације у државо-творним органима и институцијама земље порекла
- Непоздани подаци о регистрацији потенцијалног добављача
- Неповољни финансијско – економски показатељи пословања
- Нерасполагање слободним ресурсима за реализацију послова планираних будућим уговорним односом са НИС а.д.
- Повезаност потенцијалног добављача са другим правним или физичким лицима, (узимају се у обзир оне везе због којих су повећани пословни ризици)
- Негативна историја рада са Компанијом или зависним друштвима
- Непоуздан потенцијални добављач

Такође, надлежна служба је учествовала у усаглашавању 6.263 уговора, од којих је 48 или 0,76 % неусаглашено.

Извршена је комплексна анализа свих 563 нових добављача у 2018. години.

Потенцијални комитенти се пре самог избора добављача анализирају са становишта корпоративне заштите и потенцијално негативних утицаја на пословање Компаније, чиме се спречава и сама могућност потписивања уговора, уколико сауговарач није усаглашен.

Сагледаван је и однос привредног субјекта према уговорно преузетим обавезама и искуства из претходне пословне сарадње, некоректност и злоупотребе у односима, сходно одредбама Закона о облигационим односима и пословним обичајима, фактурисање рачуна за неизвршене и нереализоване услуге/радове/добра, испорука коришћених и амортизованих материјала и друго.

Осим тога, анализирана је и повезаност самих техничких или комерцијалних лица са представницима сауговарача, у случајевима где је постојала сумња у присуство стварног или потенцијалног негативног утицаја на Компанију у сфери набавне делатности.

ГРИ 414-2 Значајни стварни или потенцијални негативни утицаји на друштво у оквиру ланца набавке

С обзиром на сарадњу са значајним бројем пословних партнера у Србији, НИС примерима добре праксе и увођењем нулте толеранције на корупцију у пословању позитивно утиче на подизање стандарда и услова пословања као и на спремност осталих компанија да подигну квалитет услуге, што представља значајан фактор у побољшању укупне пословне климе у земљи. У НИС-у се, у циљу елиминисања ризика по пословање, води Листа непоузданих добављача, купаца и извођача радова, која обухвата при-

вредне субјекте који у претходном периоду нису испуњавали уговорне обавезе у раду са Компанијом (неквалитетно извршени послови, некоректна пословна сарадња, злоупотребе и сл.). Поред 46 сауговарача који су у току 2018. години постављени на Листу непоузданих добављача, за 7 сауговарача је, након анализе, усаглашен захтев за скидање са поменуте Листе као резултат побољшања пословне климе и отклањања неусаглашености, чиме су се поново квалификовали као потенцијални добављачи.

ГРИ 415: Јавне политике

ГРИ 415-1 Укупна вредност доприноса политичким партијама по земљи и кориснику подршке

Према усвојеном документу „Спољна политика“ званичан став Компаније је да не финансира рад политичких странака.

ГРИ 416: Здравље и безбедност потрошача

ГРИ 416-1 Категорије производа и услуга који се прате ради унапређења утицаја на здравље и безбедност

НИС је током 2018. године сва горива производио према важећим стандардима СРСП ЕН. Компанија не само да континуирано прати ове стандарде већ је и испред њих те се на тржиште стављају у промет горива са садржајем сумпора 5 пута мањим (2–3 ппм) од садржаја који је прописан Стандардима (10 ппм). На овај начин се знатно смањује емисија штетних гасова у атмосфери.

ОПТИ Бензин – Оптимални квалитет

ОПТИ 95 је бензин од 95 октана који је обогаћен адитивом који омогућава оптималну заштиту мотора. Коришћење овог горива може допринети смањеној потрошњи горива. У складу је са Евро 5 емисионим стандардом, у складу са европским стандардом квалитета бензина ЕН 228.

Евро БМБ 100 G-Drive 100 – Премијум квалитет

G-Drive 100 је гориво последње генерације са минимум 100 октана, обогаћено комплексом адитива који омогућава ефикаснији рад мотора и побољшавање његових перформанси, као и професионалну заштиту мотора. Када су у питању побољшане перформансе мотора, коришћење овог горива доприноси: повећању снаге мотора до 7%, повећању обртног момента до 5%, као и побољшаној динамици убрзања до 10%. Професионална заштита мотора односи се на активно чишћење, те смањење наслага нечистоћа на мотору, А-класу антикорозивности и демулзификацију. У складу је са европским стандардом квалитета бензина ЕН 228.

ОПТИ Дизел – Оптимални квалитет

ОПТИ ДИЗЕЛ је Евро Дизел који је обогаћен адитивом и мотору возила обезбеђује стабилнији рад, али и оптималну заштиту мотора кроз чишћење мотора, заштиту од корозије, као и смањење трења у систему. Гориво је Евро 5 квалитета, у потпуности у складу са европским стандардом ЕН 590.

G-Drive Дизел – Премијум квалитет

G-Drive Дизел је евро дизел који је адитивиран напредним адитивом водећег светског прои-

звођача. Гориво је Евро 5 квалитета обогаћено комплексом адитива за повећање снаге мотора и заштиту система за гориво. Побољшава перформансе и снагу мотора, уз помоћ повећаног цетанског броја, а такође омогућава ефикасније сагоревање горива и побољшану стартност. Омогућава ефикасно чишћење наслага нечистоћа и поуздано штити металне делове мотора од корозије. Има изузетне зимске карактеристике. G-Drive Дизел је погодан за сва дизелска возила. У складу је са европским стандардом квалитета бензина ЕН 590.

ОПТИ Ауто гас

ОПТИ ауто гас је произведен по најстрожим произвођачким спецификацијама, квалитет ОПТИ ауто гаса потпуно је у складу са европским стандардом ЕН 589. Побољшаном рецептуром и контролисаним саставом у производњи ОПТИ ауто гаса, постигнута је оптимална заштита и очување мотора као и уређаја за ауто гас возила.

МЕТАН – Компримовани природни гас (КПГ), познатији као „метан“ тј. Compressed Natural Gas (CNG), је природни гас који се компримује на притисак од 220 до 250 бара и употребљава као енергент у индустрији или погонско гориво у возилима.

Предности коришћења CNG-a:

- Економичност. CNG је тренутно најјекономичније конвенционално гориво у поређењу са бензином, дизелом и течним нафтним гасом.
- Очување животне средине. CNG доприноси смањењу емисије штетних гасова, пре свега CO₂, не садржи сумпор. Такође, применом овог горива ниво буке се смањује и до 50%.
- Снага. CNG је најкалоричније погонско гориво доступно на тржишту, а конверзијом мотора на CNG, возило не губи на снази. У поређењу са другим погонским горивима, CNG гориво карактеришу висока калоријска вредност (око 13 kWh/kg) и висок октански број (120–130).

- Лакши старт. Гасовито агрегатно стање овог деривата утиче на бољу стартност и управљачке перформансе, чак и под изузетно неповољним временским условима.

Током 2018. године Нис је пласирао на тржиште велики број ПЛ производа (приватне робне марке) пре свега у домену прехране. Приликом избора сировина које се користе за саме производе као и за амбалажу водило се рачуна о законским регулативама Републике Србије и ЕУ. При избору сировина фокус је на сировинама које имају позитиван утицај на здравље људи, док је при избору материјала за амбалажу фокус на природним, биоразградивим материјалима који утичу на очување животне средине. На амбалажи свих производа је детаљно наведен састав производа са свим нутритивним информацијама у циљу потпуног информисања купаца и крајњих корисника.

Даљи развој ПЛ артикала прехране усмерен је на производе који у свом саставу имају смањен садржај сировина које негативно утиче на здравље људи (шећери, масти, адитиви и сл.). Свуда где је то било могуће пластични материјали су замењени папирним или дрвеним (чаше за кафу, мешачи за кафу, кесе за сендвиче и др.)

Поред прехранбених, ПЛ се развоја и у сегменту спортских реквизита па је тако настала G-Drive спорт линија од 7 производа за вежбање направљених тако да прати потребе савременог живота – веома су лаки за коришћење, не одузимају драгоцену време и не заузимају пуно простора. Довољно је да се корисници неколико минута дневно посветите свом тренингу и осетићете моментално повећање енергије. Вежбе са G-Drive реквизитима промовишу се и на друштвеним мрежама у циљу повећања свести потрошача.

НИС уместо пластичних кеса потрошачима нуди биоразградиве кесе.

ГРИ 416-2 Укупан број санкција због непридржавања прописа и добровољних кодекса у вези са утицајем производа и услуга на здравље и безбедност потрошача током целокупног животног циклуса производа и услуга

У току 2018. године нису изречене санкције Компанији због непридржавања прописа и добровољних кодекса у вези са утицајем произво-

да и услуга на здравље и безбедност потрошача током целокупног животног циклуса производа и услуга.

ГРИ 417: Маркетиншке комуникације и обележавање производа

ГРИ 417-1 Информације о врсти производа и услуге које се захтевају процедурама, и проценат значајних производа и услуга који подлежу захтевима за таквим информацијама

Током 2018. одржан је континуитет активности анализе постојећих формулација NISOTEC производа и анализа алтернативних сировина за производњу у циљу избора оних које нису или су мање штетне по здравље људи и животну средину, како би се обезбедила производња и пласирање на тржиште производа који нису уопште или су класификовани у неку класу мање опасности у складу са законском регулативом РС и ЕУ. Тиме се обезбеђује безбедније руковање са производима, мањи утицај на животну средину, лакше одлагање/третман искоришћене амбалаже и коришћених производа.

Израда безбедносних листова и обележавање производа за сваки нови производ се ради у складу са важећом законском регулативом РС односно када су у питању безбедносни листови на енглеском и у складу са законском регулативом ЕУ (РАЦХ), а у циљу потпуног информисања купаца и крајњих корисника.

Вода је у 21. веку постала најзначајнији стратешки природни ресурс, па сачувати преосталу чисту воду и смањити загађење у процесу њене експлоатације представљају основне циљеве, јер људска врста, као и сав живи свет на нашој

планети директно зависи од количине и квалитета воде.

Погон за производњу пијаће воде се налази у зони НП Фрушка гора, у очуваном и незагађеном екосистему, па је самим тим наш највећи задатак да својом делатношћу не нарушимо вредности окружења.

Поред планског и рационалног коришћења воде као ресурса, Погон за производњу пијаће воде води бригу о утицају делатности на земљиште и ваздух тако што обавља планирана испитивања утицаја отпадних вода на локални водоток, поток Ровача и емисије штетних гасова у ваздух, као и смањење доспевања опасних материја у отпадне воде.

Врше се преиспитивања и унапређење у домену рационалног коришћења енергената, управљања отпадом, сакупљања секундарних сировина и обезбеђењем њихове рециклаже у максималном износу тако што се приоритет ставља на примарно одвајање отпада и секундарних сировина.

У 2018. години у Погону за производњу пијаће воде је завршен пројекат модернизације бренда чиме се смањила маса боца за пуњење производа за око 20%, па тиме и негативан утицај на животну средину.

Дистрибуција производа крајњим корисницима је последња карика у ланцу снабдевања тржишта нафтним дериватима, током које се роба транспортује друмским теретним возилима.

Ради унапређења безбедности запослених и осталих учесника у друмском саобраћају на територији Србије и земаља у окружењу, као и ради заштите животне средине, спроводи се читав низ превентивних активности и успостављен је јасан систем корпоративне и друштвене одговорности и нормативних оквира.

Модернизација возног парка НИС-а довела је до смањења негативних утицаја друмских теретних возила на животну средину. Набавком додатног броја теретних возила мотора ЕУРО 6 категорије, тегљача и сандучара и расходом возила старе генерације, чиме је остварено учешће

теретних возила ЕУРО 5 и ЕУРО 6 категорије у 2018. години од 91% у укупним пређеним километрима, а емисија CO₂ смањена за 13% у односу на 2017. годину. Модернизацију возног парка пратила је и набавка возила са погоном на компримовани природни гас (КПГ), чиме је смањена емисија CO₂ и осталих гасова.

Оптимизацијом структуре возног парка смањен је ниво саобраћајне буке, чији је извор погонски агрегат на моторним возилима, али и струјање ваздуха око каросерије возила и интеракција газећег слоја пнеуматика и коловозне површине, како на моторним тако и на прикључним возилима.

Возила за транспорт опасног терета поседују АDR сертификат, тако да се у саобраћају налазе само возила НИС-а која поседују опрему за спречавање изливања терета у случају саобраћајне незгоде. НИС поседује и сертификат менаџмента енергијом, који је резултат имплементације мера праћења и управљања потрошњом електричне енергије, као и потрошњом погонског горива у складу са захтевима стандарда DIN EN ISO 50001.

Праксе које се односе на задовољство потрошача, укључујући и резултате истраживања мерења задовољства потрошача

Тренутно се истраживање задовољства потрошача мери и прати кроз пројекат Трекер студије праћења навика и ставова возача. У питању је континуирана студија праћења показатеља лојалности и задовољства потрошача. Студија је први пут спроведена 2014. а од 2016. године се спроводи на годишњем нивоу.

НИС Петрол, као апсолутни лидер на тржишту, ужива стабилно и високо задовољство потрошача и у 2018. години, са 94% задовољних редовних корисника, колико је измерено и за Газпром БС.

Основни фактор који утиче на високо задовољство корисника НИС Петрол БС остаје широка мрежа станица. Локација, корисничка услуга, изглед БС, разноврсност понуде и квалитет горива су такође веома високо евалуирани аспекти и у случају НИС Петрол и Газпром БС.

Продаја забрањених или спорних производа

У Компанији се у току 2018. године није вршила продаја производа који су забрањени или предмет јавне дебате на појединим тржиштима.

ГРИ 417-2 Укупан број санкција због непридржавања прописа и добровољних кодекса у вези са обележавањем производа и услуга

У току 2018. године евидентиран је један случај привредног преступа у вези непридржавања прописа и добровољних кодекса у вези са обележавањем производа и услуга, поводом којег је изречена казна у износу од 600.000 динара.

лежавањем производа и услуга, поводом којег је изречена казна у износу од 600.000 динара.

ГРИ 417-3 Укупан број санкција због непридржавања прописа и добровољних кодекса који се тичу маркетиншке комуникације, оглашавања, спонзорстава и промоција

У току 2018. године Компанији нису изречене санкције због непридржавања прописа и добровољних кодекса који се тичу маркетиншке комуникације, оглашавања, спонзорстава и промоција

вољних кодекса који се тичу маркетиншке комуникације, оглашавања, спонзорстава и промоција

ГРИ 418: Приватност података

ГРИ 418-1 Укупан број случајева нарушавања приватности података потрошача

У току 2018. године нема поступака покренутих због нарушавања приватности података потрошача.

ГРИ 419: Социјално-економска усаглашеност

ГРИ 419-1 Неусаглашеност са законском регулативом

Механизми решавања жалби у вези утицаја на животну средину

Компанија одговорно и са дужном озбиљношћу приступа свим упућеним примедбама који се односе на животну средину, а што је омогућено путем формализованих механизма за жалбе, као и путем Call центра.

путем представки грађана, као и једна притужба грађана путем Call центра.

Током 2018. године поднето је 8 притужби и жалби у вези утицаја на животну средину, и то

Подносиоци свих 9 притужби током 2018. године били су грађани као заинтересована страна, а односиле су се на сумњу на загађење земљишта, непријатне мирисе, загађење воде у Азотарином каналу и повећану буку. Извршени су ванредни инспекцијски надзори (током којих нису утврђене неусаглашености, осим у једном случају када је наложено ванредно мерење буке).

Број поднетих, процесуираних и решених жалби у вези радног права

У току 2018. године против Компаније је покренуто 70 нових радних спорова (искључујући тужбе које су покренуте поводом утврђивања злостављања на раду-мобинг) а активна су и 483 радна спора из претходног периода.

Од укупног броја радних спорова у току 2018. године окончано је 129 поступака започетих из ранијег периода (77 у корист Компаније а 52

спора на штету Компаније са негативним финансијским ефектом од 49.717.683 динара) као и 2 судска поступка из текућег периода (1 у корист и 1 на штету Компаније са негативним финансијским ефектом од 3.670.000 динара).

Укупна вредност радних спорова који су окончани на штету Компаније износи 53.387.683 динара.

Број притужби које се односе на кршење људских права, обрађених и решених кроз званичне механизме за притужбе

У току 2018. године у Компанији су покренута 2 нова спора поводом мобинга а утврђено је постојање 21 спора из претходног периода.

Од укупног броја спорова у току 2018. године окончана су 3 спора из ранијег периода и то 1 у корист а 2 на штету Компаније.

Укупна вредност спорова који су окончани на штету Компаније износи 295.000 динара.

Новчана вредност значајних казни и укупан број неновчаних санкција због неусаглашености са законима и прописима

У току 2018. године нису изречене значајне казне нити новчане санкције за Компанију због неусаглашености са законима и прописима.

Број поднетих, процесуираних и решених жалби у вези друштва

У току 2018. године било је пет поднетих и процесуираних случајева у Компанији, пријављених путем СОС линије.

Новчана вредност значајних казни за неусаглашеност са законима и прописима у вези пружања услуга и коришћења производа компаније

У току 2018. године није било казни због неусаглашености са законима и прописима у вези пружања услуга и коришћења производа Компаније.

ГРИ ОГ: Секторски додатак за нафтно гасну индустрију

ОГ 1 Процењена количина и вредност резерви нафте и гаса

У складу са законима Републике Србије Компанија није у могућности да врши извештавање

о процењеној количини и вредности резерви нафте и гаса.

ОГ 3 Укупна количина генерисане енергије из обновљивих извора према врсти извора

Српска привреда у великој мери зависи од фосилних, необновљивих извора енергије (нафта, угаљ), који представљају потенцијалну опасност по животну средину. Анализом потенцијала дошло се до закључка да Сектор развоја обновљивих извора енергије представља једног од главних учесника у испуњењу плана развоја заштите животне средине, производње енергије и енергетске ефикасности на глобалном нивоу и велики изазов за будућност.

У НИС-у се посебна пажња поклања развоју обновљивих извора енергије, пре свих геотермалне енергије. Развој обновљивих извора енергије, искоришћења геотермалних ресурса НИС спроводи се реализацијом пројекта проширења геотермалних капацитета. Примена геотермалне енергије за потребе грејања зграда, за грејање санитарне воде, отворених и затворе-

них базена, стакленика, у индустрији значајно је порасла последњих година. Коришћење геотермалне енергије омогућава смањење трошкова набавке енергената за потребе грејања објеката инфраструктуре и обезбеђује присуство НИС на енергетском тржишту Србије. Пројекти из области обновљивих извора енергије, геотермалне енергије значајно утиче на повећање енергетске ефикасности. Циљ програма је увођење праксе рационалног коришћења енергије и повећања енергетске ефикасности, као и имплементација нових технологија којима се смањује потрошња енергије.

Посебно треба нагласити учешће компаније НИС у развоју пројекта производње електричне енергије из енергије ветра. НИС заједно са партнерима финансира и учествује у пројекту Ветропарк Пландиште.

ОГ 5 Количина произведене и збринуте слојне воде

Слојна вода, издвојена из сирове нафте при црпљењу нафте и гаса и извођења рударских радова у бушотинама, пречишћава се (издвајају се угљоводоници, суспендоване и растворене

материје), и утискује на одређену дубину у непроизводне бушотине (изабране бушотине ван функције), без могућности да утиче на квалитет подземних вода.

Количина произведене и збринуте слојне воде (m³)	2017 m³	2018 m³	Релативна промена 2018/2017
Произведена слојна вода	4.782.849	4.773.434	0,2%
Збринута слојна вода	4.782.849	4.773.434	0,2%

Комплетна количина произведене слојне воде се утискује.

ОГ 6 Количина угљоводоника испуштеног директно у атмосферуи спаљеног на бакљи

У компанији је настављено спровођење мере за смањење емисија CO₂ кроз производњу топлотне и електричне енергије из когенеративних електрана које користе каптажни гас, који се раније спаљивао на бакљама.

У 2018. години је количина спаљеног слободног и раствореног гаса на бакљама у Блоку „Истраживање и производња“ износила 16.142.142m³ (што је мање у односу на 18.669.746 m³), а процењена количина испуштеног гаса у атмосферу је износила 62.020m³, а што је 31% мање у односу на претходну годину.

ОГ 7 Количина отпада произведеног приликом бушења и стратегије за његово збрињавање

Отпад од бушења је неопасан отпад који представља смешу материјала из набушених стена (пешчар, лапорац, кречњак и други) и исплаке, течног вискозног флуида којим се врши испирање набушеног материјала приликом израде бушотина.

У току 2018. године, у оквиру редовних активности на изради нових нафтних бушотина, генерисано је укупно око 32.000 t отпадних исплачних материјала који су збринуте одмах по

генерисању. Сав отпад који је генерисан у току бушења одложен је на Депонију отпадне исплаке Ново Милошево.

Сва постројења која су коришћена за бушење током 2018. године опремљена су металним базама за сакупљање исплаке. Све локације се током извођења радова покривају PVC фолијом тако да је било каква контаминација земљишта онемогућена чак и у случају акцидентних ситуација.

ОГ 8 Садржај бензена, олова и сумпора у гориву

Квалитет произведених горива Компаније је у складу са прописаним квалитетом према захтевима националне регулативе.

ОГ 12 Невољно расељавање становништва и утицај на њихов живот у том процесу

У току 2018. године нису забележени случајеви невољног расељавања становништва као ни

поступака нити спорова који су се водили против Компаније.

ОГ 13 Сигурносни процеси по пословним активностима

Индустријска безбедност

Систем управљања индустријском безбедношћу обухвата кључне процесе идентификовања опасности, процене ризика и управљања ризицима везаним за процесе и процесну опрему. Уз модернизацију производње, примену напредних технолошких решења и обуку запослених, овакав систем омогућава адекватну превентиву, мониторинг, као и правовремено и ефикасно реаговање у ванредним околностима.

Процесна безбедност

Безбедност процеса је дисциплинован оквир за управљање целовитошћу оперативног система и процеса руковања са опасним материјама. То се постиже применом начела доброг пројектовања, инжењеринга, и оперативног рада и одржавање. Ова област се бави превенцијом и контролом догађаја који имају потенцијал да ослободи опасне материје и енергије. Такви инциденти могу довести до токсичних излагања, пожара и

експлозија и може на крају довести до озбиљних инцидената, укључујући смртних случајева, повреда, оштећења имовине, изгубљене производње или штете по животну средину.

У циљу унапређења процесне безбедности, у компаније су спроведене следеће активности:

- Одржане су радионице за запослене на процесним постројењима и производним погонима, са циљем практичног упознавања процеса, као што су: су управљање техничко-технолошким изменама, интегритет и поузданост опреме (преглед/испитивање опреме на бази ризика), инструментациони системи безбедности, управљање HSE ризицима уз примену алата за квалитативну и квантитативну идентификацију опасности и процену ризика.
- Израђен је план за наставак обука/радионица из области безбедности процеса за запослене у производним погонима.
- Током 2018. године одржане су екстерне обуке обуке компаније TUV Rheinland, за инжењере безбедности процеса. Од укупног броја полазника 63% је положило испит и стекло сертификате.
- Настављена имплементација праксе безбедног рада – Изоловање и закључавање опреме приликом спровођења активности на одржавању опреме.
- Бележимо позитиван тренд у погледу индикатора из процесне безбедности: број великих и средњих догађаја је смањен за 55% у односу на план.

Такође је унапређена транспарентност малих догађаја – активација сигурносних система и губитка примарног садржаја за више од 5%, што омогућава правовремено реаговање и преузимање адекватних техничких мера ради спречавања ескалације и непонављање сличних догађаја.

У оквиру реализација међународног пројекта „Smartresilience“, спроведена је радионица на тему: дефинисања критичног сценарија уз примену процене ризика методом Bow-tie (Лептир машина) и дефинисања критичних индикатора. Као излаз са радионице дефинисана је динамичка листа критичних индикатора и прикупљени

кометнари/сугестије од стране надлежног министарства за заштиту животне средине као и од стране учесника из других европских земаља.

Заштита од пожара

Систем радио везе

- Прелазак свих ватрогасних јединица са VHF на UHF фреквенцију чиме се постиже поузданији сигнал као и квалитет радио везе између припадника ВЈ.
- Обједињавања система радио везе у свим ватрогасним јединицама у јединствен систем радио везе.
- Надограђивање система радио везе кроз набавку система за радио везу преко мобилног уређаја (преко GSM мреже) тј. мобилне апликације.

Занављање возног парка

- Спроведен је десетогодишњи сервис ватрогасних возила са хидрауличном руком и платформом, у овлашћеном сервису у Аустрији.
- Набавке два ватрогасна возила и три SUV возила за брзе интервенције.
- Набавка новог санитетског возила за потреба ВЈ Панчево

Унапређење компетенција, средстава и опреме припадника ВЈ

- Департману за управљање ванредним ситуацијама је уступљен простор за израду Тренинг центра за припаднике ватрогасних јединица на локацији комплекса Нови Сад. Пројекат се реализује у 2019.
- Припадници ватрогасне јединице Панчево учествовали у такмичењу индустријских ватрогасних јединица у Омску.
- Све планиране вежбе су урађене по плану ХСЕ вежби, као и вежбе евакуације пословних центара Нови Сад и Београд.
- Планирано је осавремењавање система ЗОП кроз замену ватродојавних централа у Пословном центру Нови Сад и Београд.
- Обезбеђено је финансирање за набавку апарата за заштиту органа за дисање, а пројекат се реализује у потпуности током 2019.

- Извршено опремање припадника ВЈ са термовизијским камерама.

Ванредне ситуације

Извршена је ревизија постојећих докумената везаних за ванредне ситуације у НИС-у у складу са стеченим искуствима рада у условима ванредних ситуација и планским решењима штабова за ванредне ситуације у Србији. Прецизирани су поступци за поједине опасности које се јављају у случају отежаних услова рада.

Остварена је боља сарадња са представницима штабова за управљање ванредним ситуацијама, локалне самоуправе и представницима надлежних државних органа по питању елементарних непогода и других несрећа. У току 2018. године реализован уговор са Националним тренинг центром за ванредне ситуације Министарства унутрашњих послова Републике Србије.

Реализовано је свих осам командно – симулационих вежби одговора на ванредне ситуације у којима су учествовали Тимови за приправност и реаговање на ванредне догађаје кључних инфраструктурних локација компаније и то:

- шест вежби на локацијама Блока Промет;
- једна вежба на локацији Блока Прерада;
- једна вежба на локацији Блока Истраживања и производња.

Извршена је обука нових чланова и реобука старих чланова Тима за управљање катастрофама – кризама у НИС а.д. Нови Сад (Кризни тим Компаније – Crisis Management Team, CMT).

Реализована је командно – симулациона вежба уз вођство консултантске куће Mettle Crisis Leaders из Аустралије. Тим за управљање катастрофама – кризама, Група за подршку и Тимови за приправност и реаговање на ванредне догађаје Блокова Прерада и Промет су кроз захтевне сценарије били изложени изазову одговора на техничко – технолошки удес и сајбер напад на ИТ инфраструктуру. У извештају који је добијен од консултантске куће степен спремности компаније за одговор на кризне ситуације је оцењен као висок.

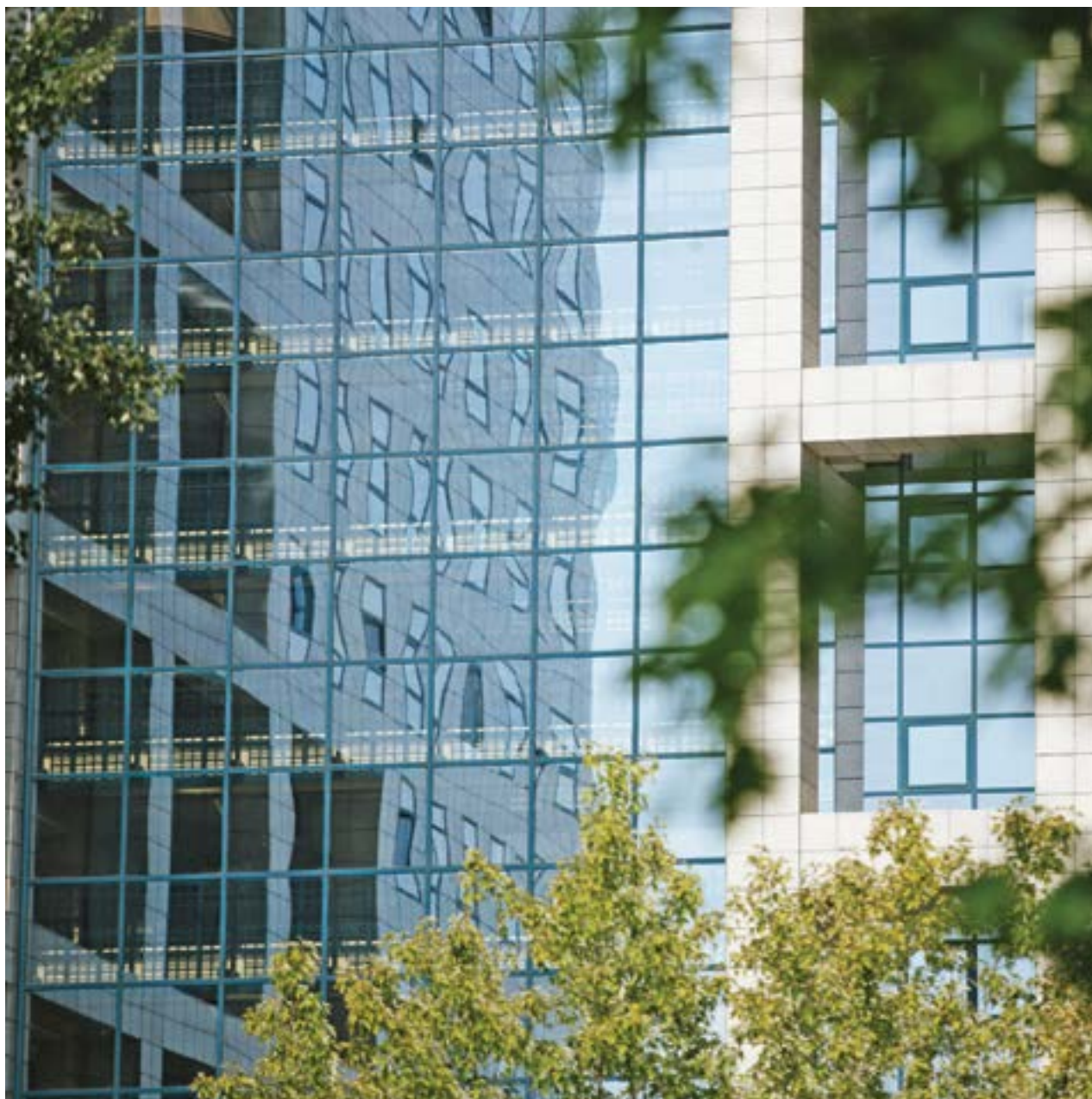
Сала за рад Групе за подршку Тима за управљање катастрофама-кризама опремљена је најсавременијом опремом за комуникацију. Просторије за рад са тајним подацима опремљене су: сигурносним орманом, сефом, сигурносним бравама и системом видео надзора поменутих просторија.

ОГ 14 Количина произведеног и купљеног биогорива и задовољење критеријума одрживог развоја

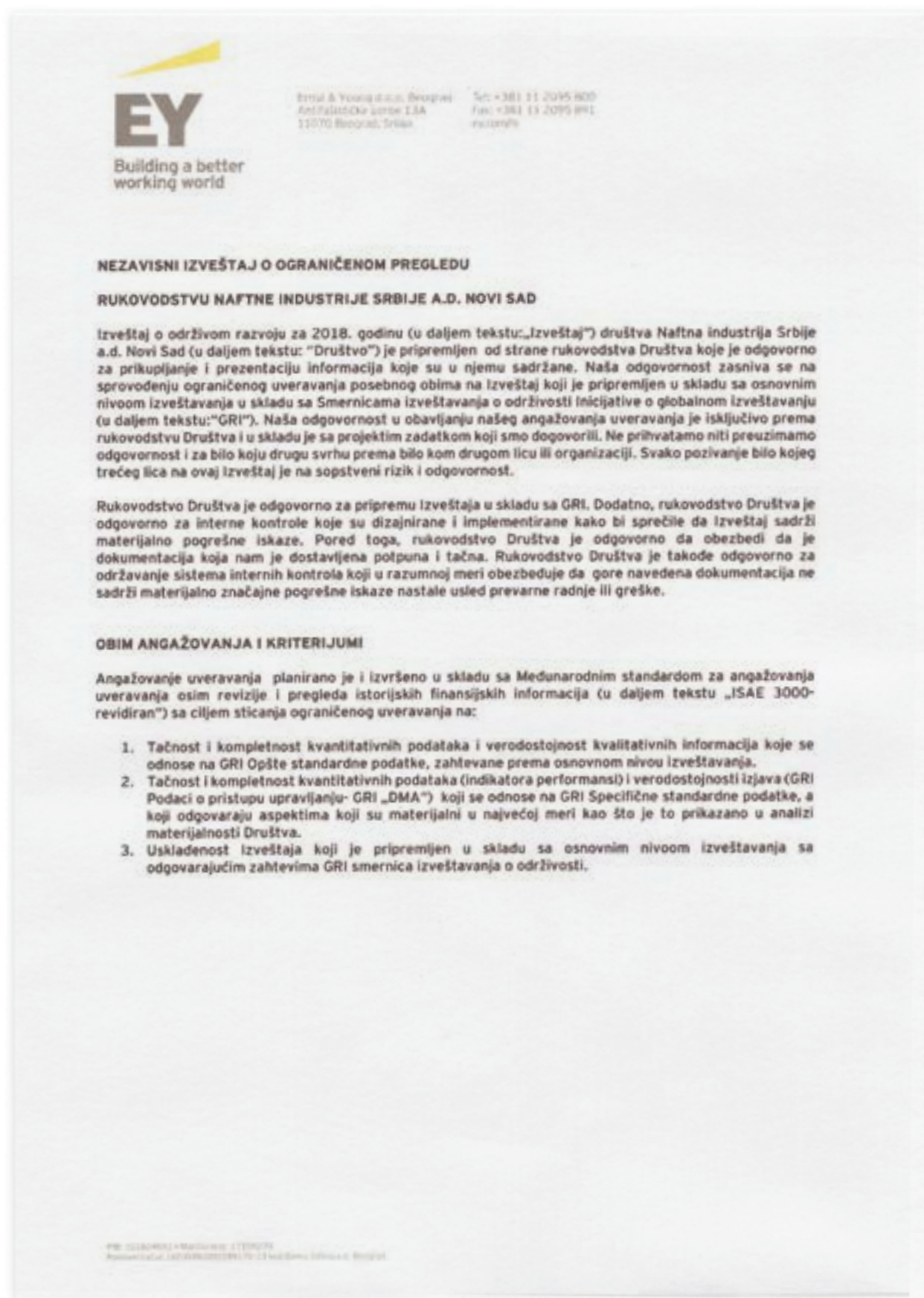
Земље чланице Енергетске заједнице, као и чланице Европске уније, обавезне су да задовоље услове Директиве за обновљиве изворе енергије 2009/28/ЕЗ. Завршетком Пројекта „Намешавање биокомпоненте у Рафинерији нафте Панчево са дизел горивом“ је омогућено да моментом ступања на снагу будуће регулативе Републике Србије за биогорива, НИС испуни захтеве Републике Србије везане за дизел горива у сектору транспорта.

У току су пројекти који ће омогућити и намешавање биокомпоненти у моторне бензине.

Због карактеристика појединих биокомпоненти за бензине, разматра се и опција да се намешавање врши и у Рафинерији нафте Панчево и у одређеним складиштима нафтних деривата. У 2018. години у Компанији није било набавке и намешавања биокомпоненти у моторне бензине и у евро дизел за тржиште републике Србије. За потребе продаје бензина и дизела на тржишту Румуније и Бугарске, у складишту Костин Брод у Бугарској врши се намешавање етанола у моторне бензине и биодизела у евродизел.



Мишљење ревизора





OBAVLJENI POSTUPCI

U cilju formiranja zaključaka, naše procedure bile su zasnovane (ali nisu ograničene), na sledećem:

- Sprovedenim razgovorima sa predstavnicima rukovodstva Društva kako bismo stekli razumevanje procesa, politika i aktivnosti u oblasti korporativne odgovornosti tokom izveštajnog perioda.
- Pregledu informacija kako bismo potkrepili podatke i iskaze u vezi sa održivim poslovanjem Društva tokom 2018. godine, predstavljenih u Izveštaju.
- Pregledu procesa u Društvu kako bi utvrdili materijalna pitanja koja treba uključiti u Izveštaj, zastupljenost ovih materijalnih pitanja u okviru Izveštaja kao i materijalnih pitanja koja su zastupljena u medijima i izveštajima o održivosti odabrane konkurencije.
- Razgovorima sa stručnjacima koji su odgovorni za upravljanje, upoređivanje i pregled podataka koja se odnose na GRI Opšte i Specifične standardne podatke u okviru našeg angažovanja, a za potrebe internog i javnog izveštavanja.
- Pregledu relevantne dokumentacije i sistema izveštavanja, uključujući alate za upoređivanje, korišćene modele i smernice.
- Pregledu Izveštaja u smislu adekvatnog obelodanjivanja GRI Opštih i Specifičnih standardnih podataka u okviru našeg angažovanja koji uključuje diskusiju o ograničenjima i pretpostavkama koje se odnose na način na koji su podaci predstavljeni.
- Pregled GRI Sadržaja Indeksa kao i navedenih referenci i njihovu usklađenost sa zahtevima osnovnog nivoa izveštavanja.

NIVO UVERAVANJA

Naše procedure su kreirane sa ciljem dobijanja ograničenog uveravanja (kao što se navodi u ISAE 3000-revidiran) na osnovu kojeg smo formirali naše zaključke. Obim ovih procedura je manji od onih čiji je cilj dobijanje razumnog nivoa uveravanja i iz tog razloga, pribavljen je niži nivo uveravanja.

OGRANIČENJA NAŠEG PREGLEDA

- Naš pregled je bio ograničen na verziju Izveštaja na srpskom jeziku. U slučaju nekonzistentnosti u prevodu između srpske i engleske verzije Izveštaja, kada su u pitanju naši zaključci, verzija na srpskom jeziku biće merodavna.
- Ne iskazujemo uverenje koje se odnosi na buduće informacije kao što su procene, očekivanja ili ciljevi kao ni njihova ostvarljivost.
- Obim našeg angažovanja nije uključivao pregled aktivnosti ili učinke trećih lica niti prisustvovanje aktivnostima angažovanja zainteresovanih strana.
- Naš pregled nije uključivao testiranje informacionih sistema Društva koji su korišćeni ili na kojima se zasnivalo prikupljanje i grupisanje podataka.



ZAKLJUČCI

Na osnovu našeg pregleda i u skladu sa projektnim zadatkom i ograničenjima našeg angažovanja, iznosimo sledeće zaključke. Naši zaključci su zasnovani na adekvatnoj primeni odabranih kriterijuma i potrebno ih je tumačiti zajedno sa datim paragrafom „Obavljeni postupci“.

1. Koliko su kompletni i tačni kvantitativni podaci i koliko su verodostojne kvalitativne informacije koje se odnose na GRI Opšte standardne podatke koji su u okviru našeg obima angažovanja?
 - Nismo došli do saznanja koja bi ukazivala da Društvo, prema postavljenim granicama i u periodu izveštavanja na koji se Izveštaj odnosi, nije uključilo kvantitativne podatke u Izveštaj koji se odnose na GRI Opšti standardni podaci, a koji su u okviru našeg obima angažovanja.
 - Nismo došli do saznanja koja bi ukazivala da postoje greške ili nepravilnosti u upoređivanju kvantitativnih podataka koji se odnose na GRI Opšte standardne podatke koji su u okviru našeg obima angažovanja ili u prenošenju ovih podataka u Izveštaj, koji bi imali materijalni uticaj na način na koji su predstavljani.
 - Pregledali smo informacije i objašnjenja izabranih iskaza rukovodstva (kvalitativne informacije) koje se odnose na GRI Opšte standardne podatke, kao što su predstavljene u Izveštaju, i za iste nismo imali saznanja o materijalnim nepravilnostima.
 - Nismo došli do saznanja koja bi nas navela da zaključimo da je analiza materijalnosti nepravilno prikazana na osnovu sprovedenih procedura Društva.
2. U kojem meri su kompletni i tačni kvantitativni podaci (indikator performansi) i koliko su verodostojni iskazi (GRI Podaci o pristupu upravljanju) koji se odnose na GRI Specifične standardne podatke koji su u okviru našeg obima angažovanja?
 - Nismo došli do saznanja koja bi ukazivala da Društvo, u skladu sa definisanim granicama za svako materijalno pitanje i u Izveštajnom periodu na koji se Izveštaj odnosi, nije uključilo kvantitativne podatke (indikator performansi) u Izveštaj koji je u skladu sa GRI Specifičnim standardnim podacima koji su u okviru našeg angažovanja.
 - Nismo došli do saznanja koja bi ukazivala da postoje greške ili nepravilnosti u upoređivanju kvantitativnih podataka koji se odnose na GRI Specifične standardne podatke koji su u okviru našeg angažovanja ili u prenošenju ovih podataka u Izveštaj, koji bi imali materijalni uticaj na način na koji su predstavljani.
 - Pregledali smo informacije i objašnjenja izabranih iskaza rukovodstva (GRI Podaci o pristupu upravljanju) koje se odnose na GRI Specifične standardne podatke predstavljenih u Izveštaju, i za iste nismo imali saznanja o materijalnim netačnostima.
3. Da li Izveštaj ispunjava zahteve osnovnog nivoa izveštavanja u skladu sa smernicama GRI?
 - Na osnovu našeg pregleda, nismo došli do saznanja koja bi ukazivala da Izveštaj ne ispunjava zahteve osnovnog nivoa izveštavanja u skladu sa smernicama GRI.



NEZAVISNOST

Sproveli smo angažovanje uveravanja u skladu sa Međunarodnim standardima za angažovanja, posebno u skladu sa „ISAE 3000-revidiran“. Ovi standardi zahtevaju usklađenost sa etičkim standardima kao i planiranje i sprovođenje angažovanja uveravanja kako bismo dobili ograničeno uveravanje o predmetu navedenom iznad.

Primenjujemo Međunarodni standard za kontrolu kvaliteta 1 (ISQC 1) i shodno tome, održavamo robustan sistem kontrole kvaliteta uključujući politike i procedure kojima dokumentujemo usaglašenost sa relevantnim etičkim i profesionalnim standardima i zahtevima zakona i regulative.

Usklađeni smo sa zahtevima za nezavisnošću i drugim etičkim zahtevima IFAC Etičkog kodeksa za profesionalne računovođe koji utvrđuje osnovne principe integriteta, objektivnosti, profesionalne kompetentnosti i dužne pažnje, poverljivosti i profesionalnog ponašanja.

Beograd, 29. maj 2019. godine

Danijela Mirković
Ovlašćeni revizor

za Ernst & Young d.o.o. Beograd



Речник

Скраћеница	Значење
БДП	брuto друштвени производ
Грејд	ниво који је дефинисан за одређене послове као резултат процене послова. Послови који спадају у исти грејд имају приближно исту релативну вредност у Компанији, без обзира на функционалну област којој припадају или организациони део којем припадају
ГВЕ	гранична вредност емисије
ДНМ	Депонија отпадне исплаке у Новом Милошеву
Директно генерисана вредност	приход од продаје + финансијски приходи + приходи од закупа + приходи од камата + нето резултат по основу продаје основних средстава.
Заинтересоване стране	сва физичка и правна лица која су заинтересована за пословање Компаније, која имају утицај на резултате пословања Компаније или су под њеним утицајем
Исплака	испирни бушаћи флуид с вишеструком улогом у каналу бушотине током процеса бушења нафтних бушотина (изношење набушеног материјала на површину, контрола слојног притиска, спречавање дотока слојних флуида у канал бушотине, спречавање обрушавања зида канала).
МДК	максимално дозвољена концентрација
Набушени материјал	честице бушених стена које исплака износи са дна бушотине на површину.
НИС а.д. Нови Сад	НИС или Компанија
Отпадна исплака	искоришћена исплака, настала током бушења бушотине
Оперативни трошкови	набавна вредност продате робе + трошак материјала + остали пословни расходи – различите врсте пореза.
РНП	Рафинерија нафте Панчево
Ремедијација	термин који се генерално употребљава за чишћење или обнављање – рестаурацију (рекултивацију, ревитализацију, регенерацију) загађеног места – простора или на други начин нарушених средина, као резултат активности човека.
ССГ	Станица за снабдевање горивом
СГС	Сабирно-гасна станица
СМС	Сабирно-мерна станица
Удружење	добровољна и невладина недобитна организација, заснована на слободи удруживања више физичких или правних лица, основана ради остваривања и унапређења одређеног заједничког или општег циља и интереса, који нису забрањени Уставом или законом.
УБ	Универзитет у Београду
УНС	Универзитет у Новом Саду

Скраћеница	Значење
ХИП ПХК	Хемијска индустрија Панчево – Петрохемијски комплекс
ХТС	Хидротермални систем
CO₂	угљендиоксид
CCS (Carbon capture and storage)	процес утискивања угљен-диоксида и лежишног гаса у циљу повећања искоришћења лежишта тако да угљен-диоксид не доспе у атмосферу
CEMS (Continual Emission Monitoring System)	Систем аутоматског, континуалног мониторинга емисије загађујућих материја у ваздух
DCU (Delay cooking unit)	Погон Дубоке прераде
EBITDA	приход пре обрачунатих камата, пореза на приход и амортизације.
ECHA (European Chemicals Agency)	Европска агенција за хемикалије
FCC (Fluid catalytic craker)	Постројење за каталитички крекинг у РНП
GRI (Global Reporting Initiative)	Глобална иницијатива о извештавању. GRI је међународна непрофитна организација, основана 1997. године са циљем да постигне највиши квалитет у корпоративном извештавању о одрживом развоју.
H₂S	водониксулфид
ICPDR (International Commission for the Protection of the Danube River)	Међународна комисија за заштиту Дунава
IUCN (International Union for Conservation of Nature)	Међународна унија за заштиту природе, формирала је Црвену листу угрожених врста на глобалном нивоу (The IUCN Red List of Threatened Species). Ова листа даје преглед и критеријуме угрожености око 49.000 врста, подврста, варијетета и субпопулација, на основу којих су угрожене врсте сврстане у категорије IUCN.
NO₂	оксиди азота, изражени као NO ₂
PCB	полихлоровани бифенили
PVC	поливинилхлорид
REACH (Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals)	Законска регулатива за обављање регистрације, евалуације, ауторизације и ограничавања хемикалија
SO₂	сумпор(IV)оксид

Контакти

НИС а.д. Нови Сад

e-mail: office@nis.eu

Народног фронта 12
21000 Нови Сад
(021) 481 1111

Милентија Поповића 1
11000 Београд
(011) 311 3311

Односи са инвеститорима

e-mail: Investor.Relations@nis.eu

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија

**Сектор за послове са
мањинским акционарима**

e-mail: servis.akcionara@nis.eu

Народног фронта 12
21000 Нови Сад, Србија
Инфо сервис: (011) 22 000 55

